

คู่มือ

การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือ

การสร้างคนให้มีวินัย
รู้หน้าที่

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คู่มือการสร้างคนให้มีความรู้ หน้าที่

ปีที่พิมพ์	พ.ศ. ๒๕๕๙
จำนวนพิมพ์	๕,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย	สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
พิมพ์ที่	โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ๗๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๗๙-๕๑๐๑ นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

เนื่องในวันครู ครั้งที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๙) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ให้โอวาทและฝากแนวปฏิบัติให้ครูทุกคน ช่วยสอนและปลูกฝังให้เด็ก **รู้จักหน้าที่ มีวินัย เคารพกฎหมาย และมีจิตสาธารณะ** โดยได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้ดำเนินการ ปลูกฝังให้เด็กมีวินัย รู้หน้าที่ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการมอบหมายให้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบกำหนดนโยบายและให้แนวทางการ ดำเนินการแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน พัฒนานักเรียน ให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

เพื่อให้การดำเนินการปลูกฝังนักเรียนให้มีวินัย รู้หน้าที่ สำนัก พัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาจึงได้จัดทำคู่มือการสร้างคนให้มีความรู้ หน้าที่ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนนำไปใช้ ในการสร้างนักเรียนให้มีความรู้ หน้าที่ ตามเจตนารมณ์ของนายกรัฐมนตรี ต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า เอกสารคู่มือการสร้างคนให้มีความรู้ หน้าที่ คงจะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย และขอขอบคุณคณะทำงานทุกคนที่มีส่วนช่วยจัดทำเอกสารเล่มนี้ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	
สารบัญ	
ส่วนที่ ๑ บทนำ	๑
ความเป็นมา	๑
วัตถุประสงค์	๓
เป้าหมาย	๓
กรอบแนวคิด	๔
ภาพรวมการดำเนินงาน (Flow Chart)	๕
คำนิยาม	๖
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๗
ส่วนที่ ๒ หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๘
ความหมายของวินัย	๘
ความหมายของหน้าที่	๑๐
ความหมายของมีวินัย รู้หน้าที่	๑๑
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	๑๑
แนวทางการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๑๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๖
ความเชื่อมโยงของการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๑๘

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
ส่วนที่ ๓ แนวทางการดำเนินงานสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๒๒
บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๓
บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	๒๔
บทบาทของโรงเรียน	๒๖
บทบาทของครู	๒๘
ส่วนที่ ๔ การจัดกิจกรรมระดับโรงเรียน	๓๑
ส่วนที่ ๕ การกำกับ ติดตาม และการวัด ประเมินผล	๓๔
การกำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย	๓๔
รู้หน้าที่	
การวัดผล ประเมินผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย	๓๖
รู้หน้าที่	
ส่วนที่ ๖ การรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๕๑
การรายงานผลการดำเนินการ	๕๑
ภาคผนวก ก เครื่องมือวัดผล ประเมินผล	๕๗
ภาคผนวก ข ตัวอย่างกิจกรรม สร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่	๖๙
บรรณานุกรม	๑๕๗
คณะทำงาน	๑๖๐

ส่วนที่ ๑ บทนำ

๑. ความเป็นมา

ปัจจุบันปัญหานักเรียนขาดความมีวินัย เป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความแปรปรวนทางอารมณ์ปัญหาการปรับตัว เนื่องจากพัฒนาการทางร่างกายและสื่อต่างๆ ที่เข้ามาสู่นักเรียนทำให้นักเรียนปฏิบัติตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นจากสื่อเทคโนโลยี ส่งผลให้เยาวชนขาดความมีวินัย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการเรียนรู้จึงมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้คุณธรรม ใช้เครือข่ายการศึกษาร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพนักเรียน เสริมสร้างวินัยและสนับสนุนให้นักเรียนประกอบความดี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาทที่พระราชทานไว้ว่า “จะต้องฝึก ต้องสร้างวินัยในตนเองสำหรับควบคุม ประคับประคองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่นตลอดต่อเนื่อง มิให้ขาดตอนหรือขาดวินลง และต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความขยัน พากเพียร มีความกล้าหาญ อดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง” (กรมวิชาการ ๒๕๔๒ : ๑๓ - ๑๗) นอกจากนี้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ รัฐบุรุษ (๒๕๔๕) ได้กล่าวว่า “วินัยเป็นเรื่องจำเป็น เพราะเป็นกติกาที่ทำให้บุคคลในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เมื่อสังคมสงบสุข ประเทศก็ร่มเย็นและเป็นระเบียบเรียบร้อย รัฐบาลจึงถือเป็นนโยบายสำคัญในการที่จะเสริมสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับบุคคลในชาติ การที่กระทรวงศึกษาธิการให้จัดโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนทั่วประเทศขึ้น นับเป็นการสนองนโยบายรัฐบาลที่ถูกต้องเหมาะสม เพราะการสร้างวินัยให้เด็กในวันนี้คือการสร้างผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า ซึ่งนับได้ว่ามีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก” (อ้างถึงใน คำรณ วาปี ๒๕๔๗ : ๒) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่า วินัย มีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กซึ่งได้แก่ พฤติกรรมที่มีผลกระทบต่อเด็กในระยะยาว ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขตั้งแต่แรกเริ่ม โอกาสที่จะประสบปัญหาชีวิตเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตนั้น

สูงมาก เช่น ปัญหาการเรียนล้มเหลว ปัญหาความก้าวร้าว ปัญหาการเกิดอาการซึมเศร้า และปัญหาเข้ากับเพื่อนไม่ได้ ซึ่งปัญหาด้านวินัยสอดคล้องกับคำกล่าวของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (๒๕๕๙) นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึง เด็กและเยาวชนเนื่องในวันเด็กแห่งชาติประจำปี ๒๕๕๙ ว่า “เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศจึงต้องได้รับการพัฒนาและปลูกฝังแนวทางในด้านต่างๆ อย่างครบถ้วนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เพื่อให้มีพัฒนาการตามช่วงวัยและพฤติกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรม รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบต่องาน สังคมและประเทศชาติในอนาคต” อนึ่งในวันครู ครั้งที่ ๖๐ (พ.ศ. ๒๕๕๙) พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีได้ให้โอวาทและฝากแนวปฏิบัติว่า “ครูทุกคนให้ช่วยสอนและปลูกฝังให้เด็กรู้จักหน้าที่ มีวินัย เคารพกฎหมายและมีจิตสาธารณะไม่ทำอะไรโดยยึดผลประโยชน์ตนเองเป็นหลัก ซึ่งเหล่านี้จะเป็นต้นตอความสงบของบ้านเมืองที่สำคัญ” เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามคำกล่าวของนายกรัฐมนตรี ดังนั้น นายกรัฐมนตรี จึงได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการสร้างเด็กให้มีความรู้ จักหน้าที่ของตนเอง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสร้างคนให้มีความรู้ หน้าที่ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของนายกรัฐมนตรี สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาจึงประชุมกำหนดวินัยที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้นไว้ ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท และเพื่อให้การดำเนินการพัฒนาและปลูกฝังให้นักเรียนเกิดวินัยทั้ง ๔ ด้าน สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษาจึงได้จัดทำคู่มือการสร้างคนให้มีความรู้ หน้าที่ขึ้น เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดทุกระดับนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างนักเรียนให้มีความรู้ หน้าที่ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับคุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการให้เกิดขึ้นในชาติ

ข้อ ๑.๑ มีระเบียบวินัย (กรมวิชาการแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๔๕) และสอดคล้องกับค่านิยมพื้นฐาน ๑๒ ประการ ของคณะกรรมการการศึกษาสงเคราะห์ชาติ (คสช.) ข้อ ๙.๘ มีระเบียบวินัย

เคารพกฎหมายผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่ อีกทั้งยังมีความสอดคล้องกับคุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อ ๓.๔ มีวินัย และสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘.๓ มีวินัย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับคุณลักษณะ ๕ ประการของโรงเรียนสุจริต ข้อ ๒ มีวินัย ด้วย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีแนวทางในการสร้างนักเรียนให้มีความรู้ หน้าที่

๒.๒ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสร้างกิจกรรม นวัตกรรม สำหรับใช้ในการสร้างนักเรียนให้มีความรู้ หน้าที่

๒.๓ เพื่อให้นักเรียนเป็นคนมีความรู้ หน้าที่ ตามตัวชี้วัดทั้ง ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๓. เป้าหมาย

๓.๑ โรงเรียนทุกโรงเรียนทั่วประเทศ จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความรู้ หน้าที่ตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๓.๒ นักเรียนทุกคนผ่านการประเมิน วินัยตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ในระดับ “ดี” ขึ้นไป

๓.๓ นักเรียนได้รับการปลูกฝังให้มีความรู้ หน้าที่ เป็นคนดีของสังคมและประเทศ

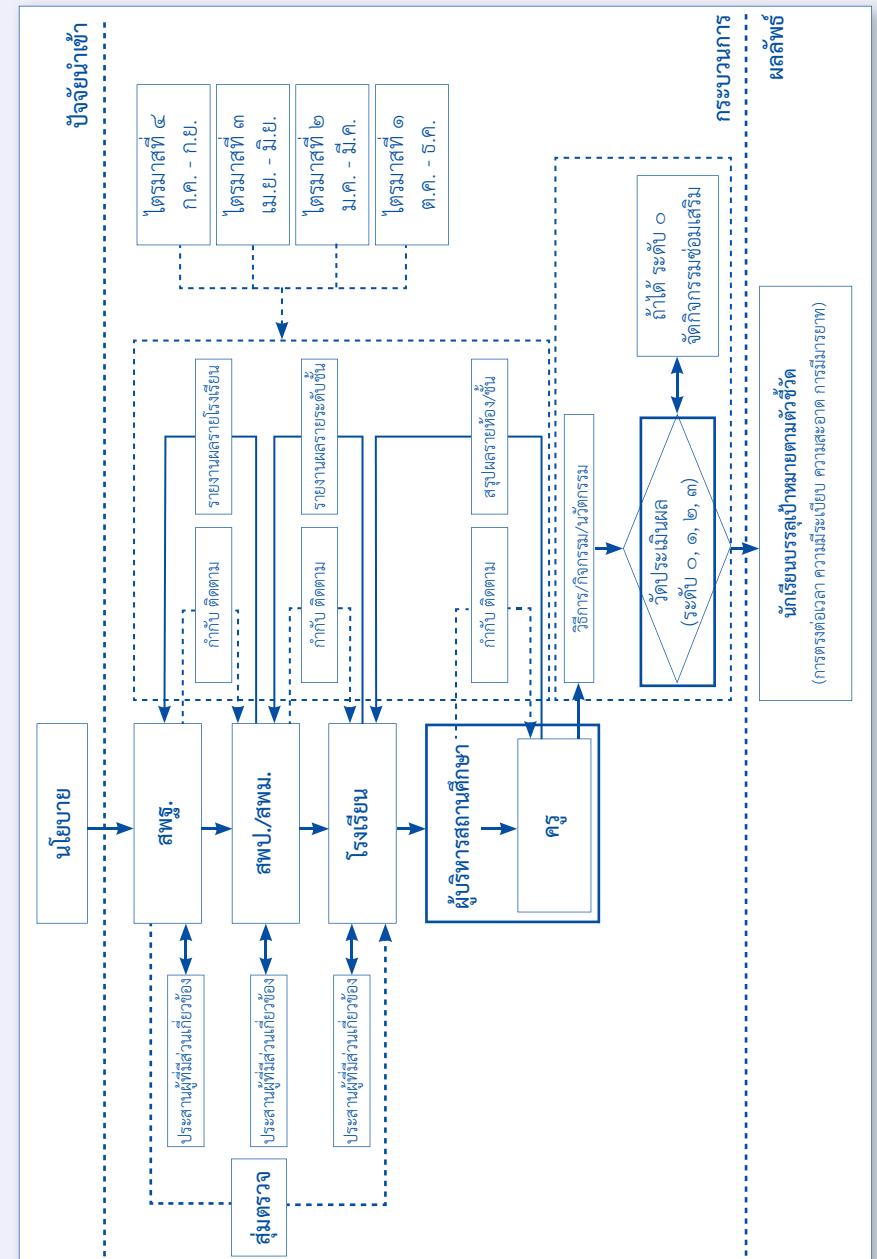
๔. กรอบแนวคิด

แผนภาพที่ ๑.๑ กรอบแนวคิดการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๕. ภาพรวมการดำเนินงาน (Flow Chart)

๖. คำนิยาม

การตรงต่อเวลา หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติงานหรือกิจกรรมใดๆ ให้สำเร็จตามเวลาที่กำหนด เกี่ยวกับการมาโรงเรียนตรงเวลา ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา กลับบ้านตรงเวลา มาพบครูตรงตามเวลานัดหมาย

ความมีระเบียบ หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตามแบบแผนทีวางไว้เกี่ยวกับการแต่งกายถูกต้องตามระเบียบเข้าแถวและเดินแถว ชิดขวาให้เป็นระเบียบ จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่ครูสอน ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย และปฏิบัติตามกฎจราจร ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ/ข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน

ความสะอาด หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตนในเรื่องความสะอาดของร่างกายและสิ่งแวดล้อม เกี่ยวกับการดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหาร ให้สะอาด แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่ แปร่งพื้นหลังรับประทานอาหารให้สะอาด ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย

การมีมารยาท หมายถึง พฤติกรรมที่นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้มีกิริยา วาจาที่สุภาพเรียบร้อย ที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคม เกี่ยวกับการแสดงความเคารพครูและผู้ปกครอง พุดจาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน ยกมือถาม-ตอบ ไม่พุดคุยและหยอกล้อเล่นกันขณะที่ครูสอน เข้าแถว และรับประทานอาหารไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่นแสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผลและยอมรับฟังผู้อื่น

๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๗.๑ นักเรียนเป็นคนดีของครอบครัว โรงเรียน ชุมชน สังคมและประเทศชาติ

๗.๒ นักเรียนตั้งใจเรียนส่งผลให้คุณภาพการศึกษาดีขึ้น

๗.๓ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความรัก สามัคคี และเกิดเครือข่ายในการพัฒนาวิสัยทัศน์ที่ เนื่องมาจากการดำเนินงานอย่างมีส่วนร่วม

๗.๔ สังคม บ้านเมืองมีเยาวชนและทรัพยากรบุคคลที่ดี ทำให้สังคมมีความสุข สงบเรียบร้อย ส่งผลให้บ้านเมืองสงบสุข ประเทศชาติพัฒนา

๗.๕ โรงเรียนเป็นแหล่งสร้างคนดีให้สังคมและประเทศชาติ

ส่วนที่ ๒

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับ การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เป็นพื้นฐานของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในการพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม ยอมรับกฎเกณฑ์ที่สังคมกำหนด และเป็นวัฒนธรรมทางสังคมที่จะทำให้นักเรียน ได้เรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมยอมรับ พัฒนาตนเองสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถ ควบคุมตนเองได้ มีมโนธรรมที่ดี และมีความมั่นคงทางอารมณ์ ด้วยเหตุนี้ การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข ได้นั้น ต้องเริ่มต้นตั้งแต่เด็ก โดยเน้นที่พฤติกรรมและฝึกฝนจนเป็นนิสัย เพื่อจะได้ เป็นผู้ใหญ่ที่มีวินัย รู้หน้าที่ในอนาคตต่อไป

๑. ความหมายของวินัย

คำว่า “วินัย” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Discipline” มาจากคำว่า “Disciple” แปลว่า ผู้ปฏิบัติตาม ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษา ได้ให้นิยาม คำว่าวินัยไว้ ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายว่า วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับ และข้อปฏิบัติ

กรมวิชาการ (๒๕๔๒ : ๒๑) ให้ความหมายของวินัยว่า หมายถึง ระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อตกลงที่กำหนดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการให้บุคคลประพฤติปฏิบัติ ในการดำรงชีวิตร่วมกัน เพื่อให้อยู่อย่างราบรื่น มีความสุข ความสำเร็จ โดยอาศัย การฝึกให้รู้จักการปฏิบัติตน รู้จักควบคุมตนเอง

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต, ๒๕๕๐) ให้นิยามความหมาย ของวินัย คือระบบระเบียบทั้งหมดของชีวิตและสังคมมนุษย์ และได้ให้ความหมาย ในเชิงบวก คือเป็นการจัดสรรโอกาสให้ชีวิตและสังคมดำเนินไปโดยสะดวก คล่องตัว ได้ผล มีประสิทธิภาพ และเป็นโอกาสแก่การพัฒนาคนมนุษย์

ออซูเบล (Ausubel, 1972 : 189-190) กล่าวว่า วินัย หมายถึง การกำหนดมาตรฐานภายนอกต่างๆ ขึ้น เพื่อควบคุมการกระทำของบุคคลนั้น มีตั้งแต่การกระทำตามใจตนเอง โดยไม่มีกฎเกณฑ์อะไรเลยไปจนถึงเผด็จการ ถ้าอำนาจการควบคุมการกระทำของบุคคลเป็นไปตามวินัยที่กำหนดไว้เกิดขึ้นจาก ภายในตัวเขาเอง เรียกว่า วินัยในตนเอง

ชมรมพุทธศาสตร์สากล (๒๕๕๗) ได้กล่าวถึงความมีวินัยที่ต้องฝึก ให้เป็นนิสัย มีอยู่ ๔ ประการ ดังนี้

๑. **การแสดงความเคารพ** หมายถึง การรู้จักแสดงความเคารพ อย่างถูกต้องเหมาะสมตามกาลเทศะ ย่อมเป็นเสน่ห์ประจำตัวอย่างหนึ่งของผู้ปฏิบัติ

๒. **การรักษาความสะอาด** หมายถึง การรักษาความสะอาดทั้งร่างกาย เครื่องนุ่งห่ม สิ่งของเครื่องใช้ และสถานที่ ทั้งที่เป็นของตนเองและผู้อื่น ตลอดจน สถานที่สาธารณะที่ตนเข้าไปเกี่ยวข้อง การที่ผู้คนในสังคมฝึกนิสัยให้มีวินัย ในการรักษาความสะอาดดังกล่าวแล้ว นอกจากจะทำให้ทั้งผู้คน สิ่งของ สถานที่ และสิ่งแวดล้อมสะอาด น่าดู เป็นที่เจริญตาเจริญใจแล้ว ยังเป็นการป้องกันมิให้ เกิดการจับผิดกันขึ้นอีกด้วย

๓. **การรักษาความมีระเบียบ** หมายถึง ความมีระเบียบในการทำกิจวัตร ประจำวันต่างๆ เกี่ยวกับ การเงิน การนอน การแต่งกาย การทำงานในหน้าที่ ที่รับผิดชอบ ทั้งในบ้านและนอกบ้าน ได้แก่ การประกอบอาชีพหรือการศึกษา เล่าเรียน การจัดการเรื่องรายรับและรายจ่าย เรื่องการบริหารร่างกายและ การพักผ่อน เป็นต้น

๔. **การตรงต่อเวลา** หมายถึง การตรงต่อเวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ นับตั้งแต่เรื่องกิจวัตรประจำวันของเราเอง เช่น การกินอาหารแต่ละมื้อเป็นเวลา การเข้านอน และตื่นนอนเป็นเวลา การออกจากบ้านไปทำงานหรือไปโรงเรียน และการกลับถึงบ้านเป็นเวลา เป็นต้น นอกจากนี้ก็เป็นเรื่องความตรงต่อเวลา

ในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น เช่น การเข้าทำงาน และเลิกงานตรงเวลา การเข้าประชุมและเลิกประชุมตรงเวลา และการไปถึงที่นัดหมายตรงเวลา เป็นต้น

จากความหมายคำว่า วินัย ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามระเบียบ แบบแผน ข้อบังคับที่ใช้ควบคุมพฤติกรรมของบุคคล ให้ปฏิบัติตามหรือยอมรับ เพื่อให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการดำเนินการปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัย สามารถดำเนินการได้อย่างหลากหลาย แต่ในระยะเริ่มต้นควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องการตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๒. ความหมายของหน้าที่

คำว่า “หน้าที่” ตรงกับภาษาอังกฤษว่า “Duty” ซึ่งมีนักวิชาการและ นักการศึกษา ได้ให้นิยามคำว่าหน้าที่ไว้ดังนี้

Dictionary of Education (Wallace : 2009) ให้ความหมายของ หน้าที่ไว้ว่า หมายถึง สิ่งที่ทุกคนต้องทำโดยปกติและภาวะจำยอมจะเป็นไปตาม หลักศีลธรรมแต่บางครั้งก็เป็นไปตามกฎหมายหรือข้อตกลง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖) ได้ให้ความหมายว่า หน้าที่ หมายถึง กิจที่จะต้องทำด้วยความรับผิดชอบ

วิบูล โพธิ์นาง (๒๕๕๐) กล่าวว่า หน้าที่ หมายถึง กิจที่จะต้องทำ กิจที่ควรทำ วงแห่งการงาน ถ้าสิ่งใดที่มีข้อกำหนดว่า ต้อง นั่นคือต้องทำ ถ้าไม่ทำ ก็ไม่ทำตามหน้าที่ หน้าที่ที่เราต้องไปเลือกตั้ง ถ้าไม่ไปก็ถูกตัดสินโทษบางอย่าง แต่ถ้าควรทำก็เป็นการใช้มโนธรรม แล้วที่ผู้นั้นจะดำเนินการอย่างไรไม่ทำก็ไม่ผิด แต่สังคมจะมองเชิงลบไป ทุกคนเกิดมาจึงมีหน้าที่ทุกคนตั้งแต่เกิดจนวายชน หน้าที่มีอยู่ ๒ ลักษณะ คือ

๑. **หน้าที่โดยธรรมชาติ** เช่น หน้าที่พ่อแม่ หน้าที่ลูก ครูอาจารย์ หรือ ลูกศิษย์ ต่างก็มีหน้าที่ที่จะมากน้อยแล้วแต่ฐานะของตนในขณะนั้น

๒. **หน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย** เช่น หัวหน้าผู้จัดการ เป็นต้น

พระอัครเดช ญาณเตโช (๒๕๕๙) ให้ความหมายของหน้าที่ไว้ว่า หมายถึง กิจที่ต้องทำ หรือควรทำ เป็นสิ่งที่กำหนดให้ทำ หรือห้ามมิให้กระทำ ถ้าทำก็จะก่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว หรือสังคมส่วนรวม

จากความหมายคำว่า หน้าที่ ที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า หน้าที่ หมายถึง กิจที่ทุกคนต้องทำด้วยความรับผิดชอบเพื่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และส่วนรวม

๓. ความหมายของมีวินัย รู้หน้าที่

จากความหมายของคำว่า วินัย และ หน้าที่ ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปเป็นความหมายของคำว่า “มีวินัย รู้หน้าที่” ว่าหมายถึง การปฏิบัติตาม ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับที่ใช้ควบคุมพฤติกรรมของบุคคลให้ปฏิบัติตาม หรือยอมรับ ซึ่งเป็นภารกิจที่ทุกคนต้องทำด้วยความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดผลดี เกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม อันจะส่งผลให้บุคคลอยู่ร่วมกันในสังคม ได้อย่างมีความสุข ซึ่งวินัยที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๔. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การมีวินัย รู้หน้าที่ เป็นสิ่งสำคัญที่บุคคลควรมี เพราะผู้ที่มีวินัยจะมี คุณธรรม มีความรับผิดชอบและรู้หน้าที่ ประพฤติตนอย่างมีเหตุผล ไม่ก่อความ วุ่นวายแก่สังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๖ : ๘๑-๘๒) นักการศึกษา หลายคนได้เสนอแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับวินัย รู้หน้าที่ ดังนี้

ทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเองของเมาเรอร์ (Mowrer)

เมาเรอร์ (Mowrer, 1950) กล่าวถึงทฤษฎีการเกิดวินัยในตนเอง โดยเชื่อว่าการเกิดวินัยในตนเอง จะต้องเริ่มต้นจากการได้รับการเลี้ยงดูในวัยทารก อย่างมีความสุข ความอบอุ่น และผ่านการอบรม สั่งสอน หรือการเลียนแบบที่ดีงาม จากผู้ที่เลี้ยงดูตนเอง จึงจะพัฒนามาเป็นลักษณะที่เด่นชัดในจิตสำนึกและกลายเป็น พฤติกรรมที่ถูกต้องมีเหตุผลของบุคคลนั้น พฤติกรรมสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยการให้ประสบการณ์ของการเรียนรู้ใหม่ ซึ่งการเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้

ตลอดเวลาจากบุคคลรอบข้าง เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อนๆ นอกจากนี้ ประสบการณ์ การเรียนรู้สามารถเกิดขึ้นได้จากกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลลงมือปฏิบัติ การเรียนรู้นี้ ทำให้เกิดกระบวนการทางปัญญา เช่น การคิด การรับรู้ เมื่อกระบวนการทางปัญญาของบุคคลเปลี่ยนไปจะส่งผลให้พฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ทฤษฎีแรงจูงใจทางจริยธรรมหรือความมีวินัยในตนเองของเพกและ ฮาวิกเฮอร์ส (Peck and Havighurst)

เพกและฮาวิกเฮอร์ส (Peck and Havighurst, 1960) เชื่อว่า การควบคุมของอีโก (Ego Control) และการควบคุมของซูเปอร์อีโก (Super Ego Control) ร่วมกันช่วยให้เกิดความต้องการแสดงพฤติกรรมเพื่อผู้อื่นได้อย่างสมเหตุสมผล พลังควบคุมของอีโกและซูเปอร์อีโกของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน ซึ่งส่งผลไปสู่ความมีวินัยในตนเอง

จากแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ต้องเริ่มจากวัยเด็ก การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการเติบโตเป็นสมาชิกที่ดี ในสังคมของเด็ก โดยอาจใช้กระบวนการสังคมประกิต (Socialization) ผ่าน การอบรมสั่งสอนหรือเลียนแบบที่ดิงามจากพ่อแม่ ผู้ปกครองจนกลายเป็น พฤติกรรมที่ถูกต้อง นอกจากนี้การจัดกิจกรรมในโรงเรียนการปลูกฝังของครู มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนที่มีวินัย รู้หน้าที่

๕. แนวทางการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่จะต้องมีหลักการในการสร้างวินัยที่ถูกต้อง จึงจะทำให้การปฏิบัติตามเกิดประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการและนักการศึกษา ให้แนวคิดไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (๒๕๔๐ : ๒๑) ให้แนวคิด ในการสร้างวินัยไว้ ๕ ประการ คือ

๑. **การทำให้เกิดพฤติกรรมเคยชิน** โดยให้บุคคลรู้ เพิ่ม และปฏิบัติ พฤติกรรมที่ดี เพื่อเป็นพื้นฐานและปฏิบัติต่อเนื่องจนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชิน ที่ดี

๒. **การใช้วัฒนธรรมในสังคม** เป็นแนวปฏิบัติผสมผสานกับหลักการ ทำให้เป็นพฤติกรรมที่เคยชิน เช่น การทำความเคารพด้วยการไหว้เมื่อพบผู้ใหญ่ เป็นสิ่งที่เขาทำได้ง่าย แต่การเข้าแถวไม่ใช้วัฒนธรรมไทย เด็กไม่เห็นแบบอย่าง ที่ต่ออยู่เสมอเช่นการไหว้ของไทย ดังนั้น การไหว้จึงง่ายต่อการปฏิบัติมากกว่า การเข้าแถว

๓. **การใช้องค์รวม** เป็นความสัมพันธ์ระหว่างจิตใจ พฤติกรรม และ สติปัญญา ซึ่งเป็นหลักการทางการศึกษา และหลักการพัฒนาจริยธรรม คือ มีความเข้าใจในความสำคัญของสิ่งที่จะกระทำ มีความพอใจและยอมรับในสิ่ง ที่จะกระทำ ย่อมนำไปสู่ความพร้อมในการกระทำ

๔. **การใช้แรงหนุนสภาพจิต** เป็นการตั้งความมุ่งมั่นหรืออุดมการณ์ และพยายามปฏิบัติตามเป้าหมายที่อาจมุ่งมั่นไว้ ซึ่งอาจทำให้เกิดการเปรียบเทียบ ความภาคภูมิใจในผลการปฏิบัติหากใช้มากเกินไปจะกลายเป็นดูถูกดูหมิ่นผู้อื่น อันเกิดจากการเปรียบเทียบและพึ่งพากำลังใจจากภายนอก

๕. **การใช้กฎเกณฑ์บังคับ** เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้สำเร็จได้ชั่วระยะหนึ่ง เมื่อไม่มีผู้ใดควบคุมวินัยก็จะหายไป จึงเป็นวิธีที่ไม่ถูกต้อง

กรมวิชาการ (๒๕๔๒ : ๓๘) ได้กล่าวถึงการเสริมสร้างวินัยของตนเอง ที่จะปฏิบัติไว้ว่า

๑. **การสร้างวินัยไม่ควรมุ่งประเด้นลงโทษ** แต่ควรจะเน้นไปในแนว ให้การฝึกอบรมและให้ความรู้มากกว่า ครูจะช่วยนักเรียนที่มีปัญหา ให้สามารถ ปรับปรุงตนเองได้อย่างไร

๒. **ระบบการสร้างวินัยที่ดี** ไม่ควรเน้นที่การลงโทษ ซึ่งเป็นการ แก้ปัญหาในทางลบจะส่งผลกระทบแต่ในทางลบทั้งสิ้น แต่วิธีการที่ดีกว่านั้น คือทำให้เขาเข้าใจความต้องการและความจำเป็นขององค์การ และต้องการขอ ความร่วมมือเพื่อจะได้ไปสู่จุดหมายร่วมกัน

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต, ๒๕๕๐) ได้กล่าวถึงการฝึกวินัย ไว้ว่า คือการฝึกคนให้มีศีล เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม จะได้ผลดีต้องอาศัย ระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมาบูรณาการกันด้วย คือ

เป็นระบบองค์รวมที่องค์รวมจะต้องประสานกัน หมายความว่าในการฝึกฝนพัฒนามนุษย์หรือการศึกษาจะต้องให้องค์ประกอบ ๓ ส่วน คือด้านพฤติกรรมด้านจิตใจ และด้านปัญญาประสานไปด้วยกัน ทำให้เกิดองค์รวมที่สมบูรณ์แล้วสิ่งที่ฝึกนั้นก็กลายเป็นชีวิตจริงของเขา ฉะนั้นเวลาเราฝึกทำอะไรอย่างหนึ่งจึงต้องดูทั้งสามด้าน คือ

๑. ด้านพฤติกรรม ถ้าเขามีพฤติกรรมที่ดีด้วยความเคยชินก็ดีแล้ว

๒. ด้านจิตใจ ถ้าเขามีความพึงพอใจ หรือมีความสุขในการทำพฤติกรรมนั้น พฤติกรรมนั้นจะมั่นคงยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นทางด้านจิตใจ จะต้องคอยดูว่าทำอะไรจะ让他ตั้งอยู่ในวินัยด้วยความสุข มีความพึงพอใจ

๓. ด้านปัญญา ถ้าเขามีความรู้เข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำหรือพฤติกรรมนั้น ความรู้ความเข้าใจนั้น ก็จะมาหนุนองค์ประกอบฝ่ายจิตใจ ทำให้เขายังมีความพึงพอใจ และมีความสุขในการปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้นยิ่งขึ้นไปอีก

ทั้งด้านปัญญาคือความรู้ความเข้าใจนั้น และด้านจิตใจคือความสุข ความพอใจ ต่างก็มาหนุนให้พฤติกรรมตั้งมั่นนั้นยิ่งหนักแน่นมั่นคงลงตัว

ดังนั้น องค์ประกอบสามส่วนนี้จึงเสริมซึ่งกันและกันพฤติกรรมสภาพจิตใจ และปัญญา สามอย่างนี้จะต้องพัฒนาด้วยกัน ถ้าทำไปทีี่ๆ อาจจะกลายเป็นการบังคับ ถ้าการบังคับเกิดขึ้น จิตใจของคนไม่มีความสุข พอจิตใจของคนไม่มีความสุข เขาจะทำด้วยความจำใจ และพร้อมที่จะละเมิดแล้วต่อไปก็อาจจะเกิดปัญหา ทีนี้ถ้าไม่ทำด้วยปัญญา ต่อไปเขาเรียนรู้ไปทางอื่น เขาไม่เห็นเหตุผลในเรื่องนี้ เขาก็สงสัยทำให้เขาเกิดความลังเลที่จะทำ ฉะนั้นต้องให้ได้ทั้ง ๓ ส่วน คือต้องมีทั้ง ศิล สมาธิ ปัญญา จะต้องฝึกวินัยให้เด็้องค์ประกอบสัมพันธ์กันพร้อมทั้ง ๓ ด้านนี้ สร้างวินัยโดยใช้ปัจจัยอื่นช่วยเสริม

ความเป็นกัลยาณมิตร เป็นตัวเสริมในการสร้างวินัยจากพฤติกรรมที่เคยชินได้โดยทำหน้าที่ สนับสนุนองค์ประกอบทั้ง ๓ ด้าน คือ

๑. เป็นต้นแบบที่ดีของพฤติกรรม (ศีล)

๒. มีความรัก ทำให้เกิดความอบอุ่น มีความเป็นกันเองพร้อมศรัทธาและความสุข (จิตใจ)

๓. กัลยาณมิตร รู้เหตุรู้ผล สามารถบอกได้ว่าทำอย่างนั้นแล้วมีผลอย่างไร ทำให้เด็กเข้าใจเหตุผลและเห็นคุณค่าในสิ่งที่ทำ (ปัญญา)

วาเลต (Valett, 1986 : 109) ได้เสนอวิธีการที่จะพัฒนาการฝึกระเบียบวินัยของเด็กไว้ ๑๐ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การทำความเข้าใจในประสิทธิภาพของวินัย
๒. การพิจารณาความต้องการและความสนใจของเด็ก
๓. การกำหนดเป้าประสงค์และความคาดหวังในการปฏิบัติตามวินัย
๔. การสร้างกฎเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามวินัย
๕. การวางแผนและคาดคะเนผลที่จะได้รับ
๖. การให้คำปรึกษาหารือร่วมมือกันในการปฏิบัติตามกฎวินัยที่ได้วางไว้
๗. การบันทึกพฤติกรรมของเด็กที่ปฏิบัติตามวินัย
๘. การให้รางวัลจากผลของการปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
๙. การแสดงให้เห็นผลของการไม่ปฏิบัติตามวินัยที่กำหนดไว้
๑๐. การประเมินผลที่ได้ปฏิบัติตามทั้งหมดเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

จากแนวคิดการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ สรุปเป็นแนวทางการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ได้ดังนี้

๑. ด้านพฤติกรรม คือการยึดหลักประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม เพื่อยอมรับความเป็นเจ้าของในกฎระเบียบ ข้อบังคับที่เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติร่วมกัน จนเกิดเป็นพฤติกรรมเคยชินที่ดีงาม

๒. ด้านจิตใจ คือความพึงพอใจหรือมีความสุขในการปฏิบัติที่เป็นพฤติกรรมอันดีงามร่วมกันที่มีความมั่นคงและยั่งยืน

๓. ด้านปัญญา คือการรู้และเข้าใจเหตุผล มองเห็นคุณค่า มองเห็นประโยชน์ของการกระทำตามพฤติกรรม ความรู้ความเข้าใจก็จะส่งผลต่อจิตใจ จนเกิดความพึงพอใจ และมีความสุขในการประพฤติปฏิบัติตามพฤติกรรมนั้น จนกลายเป็นปกตินิสัย

๖. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช และ นางลัทธน์ วิรัชชัย (๒๕๔๓) ได้ศึกษาปัจจัยและกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่าคุณธรรมที่นิสิตนักศึกษาควรได้รับการพัฒนาเร่งด่วนที่สุดคือ ด้านการมีวินัย ความรับผิดชอบ ความสามารถในการพึ่งตนเอง และสัจจะ (ความตั้งใจและจริงใจต่อการทำงาน) คุณธรรมทั้ง ๔ ประการนี้ กลุ่มอาจารย์เห็นว่านิสิตนักศึกษามีคุณธรรมในระดับปานกลาง โดยเฉพาะคุณธรรมด้านการมีวินัยซึ่งต้องพัฒนาโดยด่วนที่สุดนั้น นิสิตนักศึกษามีคุณธรรมระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ

เพชร ยอดบุญนอก (๒๕๔๗) ได้ศึกษาการสร้างเสริมพฤติกรรมการณ์มีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังม่วง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา โดยเน้นการมีวินัย ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้าแถว ความสะอาด กิริยามารยาท และการแต่งกาย โดยดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ผลการศึกษาคือนักเรียนทุกคนสามารถปฏิบัติตนเป็นผู้มีวินัย

พงษ์ศักดิ์ เชื้อศิริ (๒๕๔๗) ได้ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานด้านเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียน ท่ามะไฟหวาน อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ ได้ศึกษาค้นคว้าความมีวินัย ๓ ด้าน คือ การตรงต่อเวลา การแต่งกาย และการรักษาความสะอาด โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่าด้านการตรงต่อเวลา นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการพัฒนายวินัยด้านการตรงต่อเวลาดีขึ้นอย่างน่าพอใจ ด้านการแต่งกายพบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกรรมการแต่งกายผิดระเบียบทุกรายการลดลงอย่างชัดเจนและด้านการรักษาความสะอาดห้องเรียนพบว่านักเรียนมีการพัฒนายวินัยด้านการรักษาความสะอาดดีขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

สุรจนางค์ ปัญสังกา (๒๕๕๑) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยในตนเองของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๗ รถไฟสงเคราะห์

อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี พบว่าการจัดกิจกรรมพัฒนายวินัยในตนเองของนักเรียนยังไม่สอดคล้องกับปัญหา ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนายวินัยของนักเรียน จึงส่งผลให้นักเรียนขาดวินัยด้านตรงต่อเวลาและด้านความสะอาด จึงดำเนินการเสริมสร้างวินัยในตนเองโดยใช้กลยุทธ์การประชุมปฏิบัติ ๖ ขั้นตอน ได้แก่

- ๑) กำหนดเป็นนโยบายโรงเรียน
- ๒) แต่งตั้งคณะกรรมการในการพัฒนา
- ๓) กำหนดกิจกรรมในการพัฒนา
- ๔) ดำเนินการตามกิจกรรมที่กำหนด
- ๕) นิเทศติดตามประเมินผลระหว่างดำเนินการ
- ๖) ประเมินและสรุปผลการดำเนิน

และกิจกรรมพัฒนายวินัยนักเรียน จำนวน ๔ กิจกรรม ได้แก่

- ๑) กิจกรรมโฮมรูม
- ๒) กิจกรรมอนามัยในโรงเรียน
- ๓) กิจกรรมนักเรียนตัวอย่าง
- ๔) กิจกรรมเยี่ยมบ้าน

ทำให้การพัฒนากิจกรรมสอดคล้องกับปัญหา ครูมีความรู้ความเข้าใจในการใช้กิจกรรมในการดำเนินงานพัฒนายวินัยมากขึ้น และนักเรียนมีวินัยในตนเองด้านตรงต่อเวลาและด้านความสะอาดเพิ่มขึ้น ซึ่งหากโรงเรียนสนับสนุนการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลต่อการดำเนินงานที่เข้มแข็งและนักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

เซเวียคอฟ และ ฟริทซ์ (Sheviakov and Fritz, 1955) ได้ศึกษาประเภทของวินัยที่ควรปลูกฝังให้แก่เด็ก พบว่าควรเป็นการปลูกฝังวินัยในตนเองมากกว่าวินัยที่มาจาก การปฏิบัติตามคำสั่ง ควรเป็นเรื่องของการเต็มใจที่จะกระทำ ไม่ใช่กระทำตามคำสั่งหรือการถูกลงโทษ การปลูกฝังวินัยในตนเองสำหรับเด็กควรอยู่บนพื้นฐานของความชื่นชมและความรัก

เฮลลอค (Herlock, 1984 : 393) มีความเห็นว่าการปลูกฝังระเบียบวินัยมีความสำคัญดังนี้

๑. ช่วยให้เด็กรู้สึกมั่นใจโดยบอกว่าสิ่งใดควรทำและสิ่งใดไม่ควรทำ
๒. ช่วยให้เด็กหลีกเลี่ยงต่อความรู้สึกผิดหรืออับอายต่อสิ่งที่ผิด ความรู้สึกที่หลีกเลี่ยงไม่ได้นี้จะทำให้ไม่มีความสุข และเกิดการปรับตัวที่ยาก วินัยจะช่วยให้เด็กอยู่ในมาตรฐานของสังคม
๓. ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้การประพฤติตนที่จะเป็นทางไปสู่การเป็นผู้ที่น่า่ายกย่องนับถือ เป็นข้อบ่งชี้ของความรักและการยอมรับที่สำคัญ คือการปรับตัวประสบความสำเร็จและมีความสุข
๔. ช่วยรักษาแรงจูงใจในการเสริมแรงของตน ซึ่งกระตุ้นเด็กได้รับสิ่งที่เป็ความต้องการของเขา
๕. ช่วยให้เกิดการพัฒนาจิตสำนึก ศีลธรรม ซึ่งเป็นแนวทางในการทำให้เด็กมีการตัดสินใจและควบคุมพฤติกรรมด้วยตนเอง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าคุณธรรมด้านการมีวินัยของนักเรียนและนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ สมควรที่จะได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด กิริยามารยาท การเข้าแถว และประเพณีของวินัยที่ควรปลูกฝัง ได้แก่ การปลูกฝังวินัยในตนเองมากกว่าวินัยที่มาจากการปฏิบัติตามคำสั่ง

ดังนั้น เพื่อเป็นการปลูกฝังนักเรียนให้เป็นคนมีวินัย รัฐหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดตัวชี้วัดในการพัฒนาคนให้มีวินัย รัฐหน้าที่ ใน ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๗. ความเชื่อมโยงของการสร้างคนให้มีวินัย รัฐหน้าที่

การสร้างคนให้มีวินัย รัฐหน้าที่ไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับโรงเรียน แต่เป็นสิ่งที่มีการดำเนินงานอยู่อย่างหลากหลายในหน่วยงานและมีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการสร้างคนให้มีวินัย รัฐหน้าที่ มีความเชื่อมโยง สอดคล้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

ตาราง ๒.๑ ความเชื่อมโยงของการสร้างคนให้มีวินัย รัฐหน้าที่

(กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๔ และ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, ๒๕๕๔)

คุณลักษณะด้านวินัยจากโครงการ/หน่วยงานต่างๆ	การเชื่อมโยงเกี่ยวกับการสร้างวินัย
๑. คุณลักษณะของคนไทยที่ประเทศชาติต้องการ (แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๔)	ข้อ ๑ ความมีระเบียบวินัย
๒. ค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการของคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ	ข้อ ๓ การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมาย
๓. คุณธรรมพื้นฐาน ๘ ประการของกระทรวงศึกษาธิการ	ข้อ ๓ มีวินัย
๔. คุณธรรม ๔ ประการตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว	ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตน อยู่ในความสุจริตในกฎกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน
๕. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ๘ ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑	ข้อ ๓ มีวินัย
๖. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียนสุจริต ๕ ประการ	ข้อ ๒ มีวินัย

คุณลักษณะด้านวินัยจากโครงการ/ หน่วยงานต่างๆ	การเชื่อมโยงเกี่ยวกับการสร้างวินัย
๗. คุณสมบัติที่พึงประสงค์ของ คนไทยสำหรับสังคม ในยุค ปัจจุบัน จากบทความในสื่อ สิ่งพิมพ์ต่างๆ	ความมีวินัย
๘. คุณธรรมขั้นพื้นฐานของศาสนา	ความมีวินัย
๙. คุณธรรมพื้นฐาน ๙ ประการ ของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ	ข้อ ๒ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ตรงต่อเวลา
๑๐. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายใน ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์
๑๑. เกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษา ปฐมวัย ของ สมศ.	ตัวบ่งชี้ที่ ๓ เด็กมีพัฒนาการ ด้านสังคมสมวัยตัวบ่งชี้ย่อยที่ ๓.๑ เด็กมีวินัยและรู้ผิดชอบสมวัย
๑๒. เกณฑ์การประเมินคุณภาพ ภายนอกกรอบสาม ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ของ สมศ.	ตัวบ่งชี้ที่ ๒ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
๑๓. ค่านิยมหลักของคนไทย ๑๒ ประการ ของ คสช.	ข้อ ๘ มีระเบียบ วินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักการเคารพผู้ใหญ่

จากคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการ
สร้างคนให้มีวินัย ฐานหน้าที่จากแหล่งต่างๆ สามารถสรุปเป็นแผนผังแสดง
ความเชื่อมโยงของการสร้างคนให้มีวินัย ฐานหน้าที่ ได้ดังนี้

แผนภาพที่ ๒.๑ ความเชื่อมโยงของการสร้างคนให้มีวินัย ฐานหน้าที่

ส่วนที่ ๓

แนวทางการดำเนินการสร้างคน ให้มีวินัย รู้หน้าที่

การดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เป็นบทบาทหน้าที่สำคัญของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่ต้องร่วมกันขับเคลื่อนไปพร้อมๆ กัน ซึ่งผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายประกอบด้วย

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓. โรงเรียน

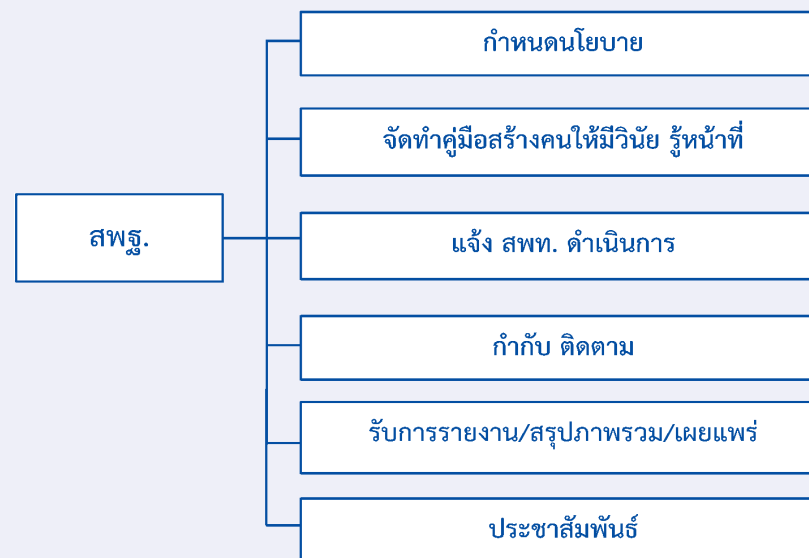
๔. ครู

โดยผู้เกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายมีบทบาทหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การดำเนินงานสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาท ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๑ บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

บทบาทของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑. กำหนดนโยบายการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๒. จัดทำคู่มือการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๓. ชี้แจงนโยบายการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ให้กับผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับทราบตามคู่มือการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ และกำหนดเป็นวาระเร่งด่วนในการดำเนินงาน

๔. กำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน

๔.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตาม การดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

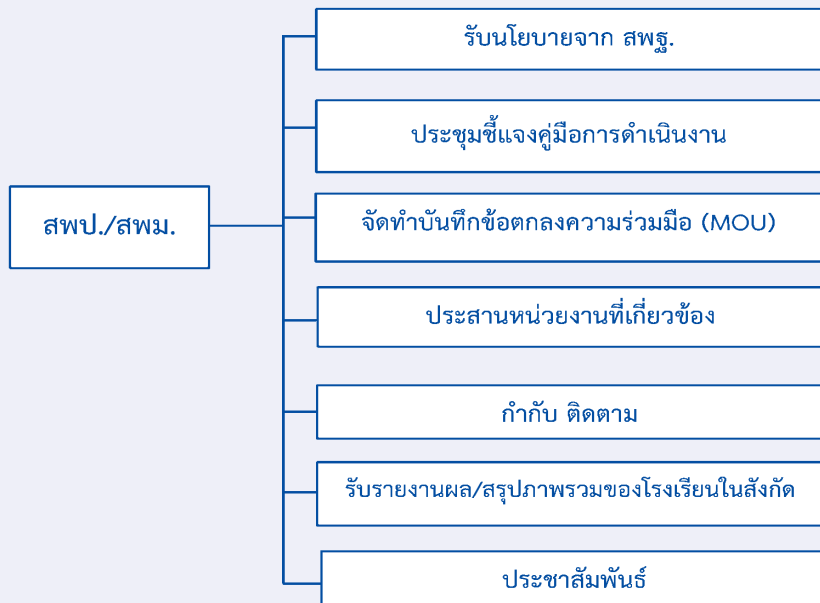
๔.๒ คณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบที่ได้รับการแต่งตั้งสรุปผลการกำกับ ติดตาม และจัดทำรายงานผล

๕. รับรายงานผลการดำเนินงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่ละแห่ง และสรุปผลการดำเนินงานในภาพรวมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖. ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนได้รับทราบผลการดำเนินงาน

๒. บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

การดำเนินงานสร้างคนให้มีวินัยรู้หน้าที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาท ดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๒ บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

บทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารับนโยบาย การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดประชุมบุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานตามคู่มือสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๓. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ Memorandum of Understanding ; MOU ระหว่างผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากับผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด

๔. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สาธารณสุข ตำรวจจราจร เป็นต้น

๕. กำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ของโรงเรียน

๕.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๕.๒ กำหนดปฏิทินการกำกับ ติดตาม

๕.๓ คณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งสรุปผลการกำกับ ติดตาม และจัดทำรายงานผล

๖. รับรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนแต่ละแห่ง และสรุปผลการดำเนินงานและวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่ใช้ในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๗. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ผ่านสื่อต่างๆ หลายช่องทาง เช่น เสียงตามสาย Website วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ ฯลฯ

๓. บทบาทของโรงเรียน

การดำเนินงานสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ โรงเรียน มีบทบาทดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๓ บทบาทของโรงเรียน

บทบาทโรงเรียน

๑. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำนโยบาย สู่การปฏิบัติการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่โดยจัดทำแผนงานโครงการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน

๒. ผู้บริหารสถานศึกษาประชุมชี้แจงคู่มือการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคน เพื่อสร้างความเข้าใจที่ตรงกัน

๓. จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ Memorandum of Understanding ; MOU ระหว่างผู้อำนวยการสถานศึกษากับคณะครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียนทุกคน

๔. กำหนดแนวทาง/กิจกรรม/นวัตกรรม การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ดังนี้

๔.๑ ประชุมคณะครู ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ออกแบบแนวทาง กิจกรรม หรือนวัตกรรม ในการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ให้ครอบคลุม ตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด การมีมารยาท

๔.๒ กำหนดกิจกรรม ปฏิทินการปฏิบัติงาน วัน เวลา สถานที่ การจัดกิจกรรม การพัฒนานักเรียนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๔.๓ ดำเนินการวัดและประเมินผลกิจกรรม

๔.๔ ให้ครู บุคลากรทุกคนในโรงเรียน รับผิดชอบในการขับเคลื่อนการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๕. ประชาสัมพันธ์ ผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ดังนี้

๕.๑ แต่งตั้งประชาสัมพันธ์ระดับโรงเรียน

๕.๒ ประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อที่หลากหลาย เช่น เสียงตามสาย Website วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ ภาพยนตร์สั้น ฯลฯ เป็นต้น

๖. ประสานงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสาธารณสุข ตำรวจจราจร เป็นต้น

๗. กำกับ ติดตาม ประเมินผล การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ของโรงเรียน

๗.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามและสรุปผลการดำเนินงาน ในโรงเรียน

๗.๒ กำหนดปฏิทินการกำกับ ติดตาม

๗.๓ คณะกรรมการดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ของโรงเรียนตามปฏิทินที่กำหนด

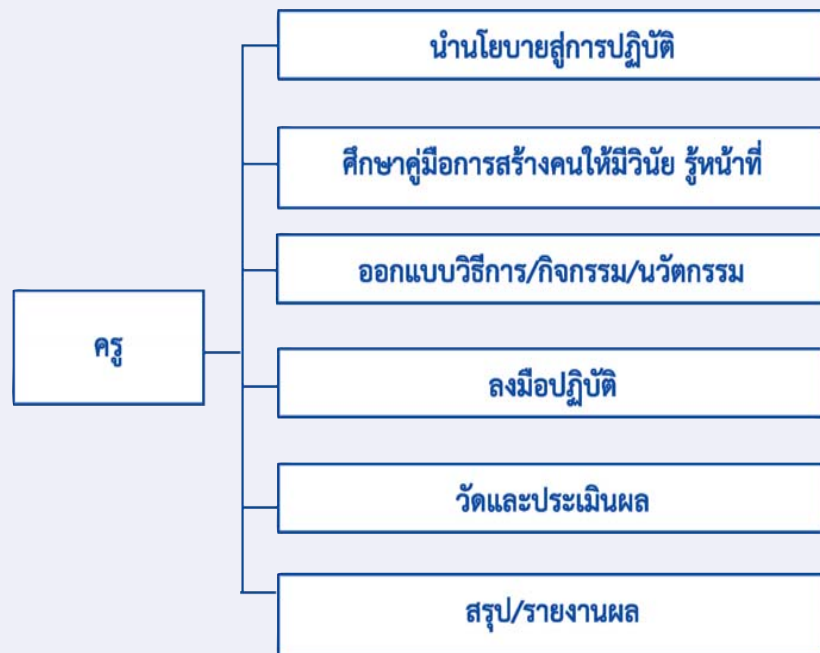
๗.๔ สรุปผลการกำกับติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ของโรงเรียนเพื่อเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๗.๕ คณะกรรมการสรุปผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่และวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่ใช้ในภาพรวมของโรงเรียนเพื่อเสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๘. ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ผ่านสื่อต่างๆ หลายช่องทาง เช่น เสียงตามสาย Website วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ ฯลฯ

๔. บทบาทของครู

การดำเนินงานสร้างคนให้มีวินัยรู้หน้าที่ ครู มีบทบาทดังนี้

แผนภาพที่ ๓.๔ บทบาทของครู

บทบาทของครู

๑. ครูนำนโยบายสู่การปฏิบัติโดยครูต้องถือว่าการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เป็นหน้าที่ของครูทุกคน

๒. ครูศึกษาคู่มือการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ให้แก่นักเรียน

๓. ออกแบบวิธีการ/กิจกรรม/นวัตกรรม เพื่อสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ดังนี้

๓.๑ ครูนำความรู้จากการศึกษาคู่มือ (ตามข้อ ๒) มาออกแบบวิธีการ กิจกรรม นวัตกรรมในการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ให้ครอบคลุมตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท

๓.๓ จัดทำเอกสารแบบวัดประเมินผล และกำหนดเกณฑ์การประเมิน

๔. ลงมือปฏิบัติการสร้างนักเรียนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๔.๑ ครูวางแผน การนำกิจกรรมสู่การปฏิบัติโดยกำหนดเป็นปฏิทิน การปฏิบัติงาน

๔.๒ ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยนำไปบูรณาการกับการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือในกิจกรรม ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หรือกิจกรรมอื่นๆ ของโรงเรียนตามความเหมาะสม เช่น ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน และหลังเลิกเรียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความ สะดวก และบริบทของโรงเรียน

๔.๔ ครูปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนในเรื่องความมีวินัย รู้หน้าที่

๔.๕ ครูยกย่องชมเชยนักเรียน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจ

๕. วัดผล และประเมินผล พฤติกรรมที่เกิดกับนักเรียน ตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย มีการประเมินตามสภาพจริงเป็นรายบุคคล รายห้องและระดับชั้น ตามแบบประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน

๖. สรุป รายงานผลภาพรวมของห้องเรียน (รายบุคคล รายห้อง)
พร้อมทั้งระเบียบวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่ใช้ให้ผู้บริหารสถานศึกษาทราบ

ส่วนที่ ๕ การจัดกิจกรรมระดับโรงเรียน

การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ เป็นหน้าที่ของครูทุกคนในโรงเรียนที่จะต้อง
ออกแบบวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรม ให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่
การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท ซึ่งตัวชี้วัด
แต่ละด้านจะมีการกำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ไว้อย่างชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางในการ
ดำเนินการพัฒนานักเรียน

การจัดกิจกรรมระดับโรงเรียนนั้น ครูสามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย
รูปแบบ โดยอาจจัดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน หรืออาจจัด
ในเวลาเรียนหรือนอกเวลาเรียน หรืออาจบูรณาการไปใน ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้
หรือบูรณาการกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบท และความพร้อม
ของโรงเรียนแต่ละแห่ง

ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ๔ ด้านนี้
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ให้ตัวอย่างแนวทางการจัดกิจกรรม
ให้นักเรียนมีวินัย รู้หน้าที่ ทั้ง ๔ ด้าน ด้านละ ๓ กิจกรรม ดังรายชื่อกิจกรรม
ตามตาราง (รายละเอียดการจัดกิจกรรมปรากฏในภาคผนวก)

ตารางที่ ๔.๑ แนวทางการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีวินัย รู้หน้าที่

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ชื่อกิจกรรม
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนตรงเวลา	วันเวลา
	๒. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด	เรียกคืนมาไม่ได้
	ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา	การตรงต่อเวลา สำคัญจริงหรือ
	๑. มาโรงเรียนตรงเวลา ๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด ๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา ๔. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด ๕. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา ๖. กลับบ้านตรงเวลา ไม่เถลไถล ๗. พบครูตรงตามเวลานัดหมาย หรือก่อนเวลา	บันทึกผลการฝึกตน ให้ตรงต่อเวลา
ความมีระเบียบ	๑. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	คนดีมีระเบียบ
	๒. เก็บอุปกรณ์/ของใช้/ของเล่น/จัดโต๊ะ เก้าอี้เป็นระเบียบ	
	๓. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน	
	๔. รู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	
การมีมารยาท	๑. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	คนดีมีระเบียบ
	๒. เก็บอุปกรณ์/ของใช้/ของเล่น/จัดโต๊ะ เก้าอี้เป็นระเบียบ	
	๓. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน	
	๔. รู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ชื่อกิจกรรม
การมีมารยาท	เข้าแถว เดินแถวชิดขวาเป็นระเบียบ	มดตัวนิคพิชิต ระเบียบแถว
	๑. เก็บอุปกรณ์/ของใช้/ของเล่นจัดโต๊ะ เก้าอี้เป็นระเบียบ ๒. รู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	รองเท้าเจ้าระเบียบ
	ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด	มือสะอาดสร้างสุข
	ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	๑ คน ๑ หน้าที่ ๕ นาที โรงเรียน สวยสะอาด
การมีมารยาท	แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่	ทิ้งถูกถัง ตั้งใจทิ้ง
	พูดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน	พูดจาดีเป็นศักดิ์ศรี ของตนเอง
	ยกมือถาม-ตอบ	คุณได้สิทธิ์นั้นเดี๋ยวนี้
	ไม่ใช้เครื่องมือสื่อสารขณะที่ครูสอน	โทรศัพท์ของเรา ใช้อย่างไรให้มี มารยาท

ส่วนที่ ๕

การกำกับ ติดตาม และการวัด ประเมินผล

การดำเนินงานตามนโยบายการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ได้กำหนดการกำกับ ติดตาม เป็น ๓ ระดับ คือ

- ๑) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- ๒) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
- ๓) ระดับโรงเรียน

ส่วนการวัดผล ประเมินผลกำหนดให้โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

๑. การกำกับ ติดตามการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๑.๑ ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ดังนี้

- ๑.๑.๑ กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงาน และปฏิทินการกำกับ ติดตาม
- ๑.๑.๒ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำกับ ติดตาม
- ๑.๑.๓ สุ่มตรวจโรงเรียนเพื่อสรรหาโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเป็นรูปธรรม และสามารถเป็นแบบอย่างแก่สาธารณชนได้
- ๑.๑.๔ สรุปผลและรายงานผลการกำกับ ติดตาม

๑.๒ ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ดังนี้

- ๑.๒.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานกำกับ ติดตาม ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๒.๒ กำหนดปฏิทินและชี้แจงนโยบายการกำกับ ติดตาม แก่โรงเรียนในสังกัดทุกโรงเรียน

๑.๒.๓ ดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน

๑.๒.๔ สรุปผลและรายงานผลการกำกับ ติดตามต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๑.๓ ระดับโรงเรียน มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับ ติดตาม ดังนี้

- ๑.๓.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม
- ๑.๓.๒ กำหนดปฏิทินการกำกับ ติดตาม
- ๑.๓.๓ ดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของครู
- ๑.๓.๔ สรุปผลและรายงานผลการกำกับ ติดตามต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ตารางที่ ๕.๑ การดำเนินงานและปฏิทินการกำกับ ติดตามระดับสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา และระดับโรงเรียน

กิจกรรม	ระยะเวลา	การดำเนินการ	
		ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	ระดับโรงเรียน
แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตาม	เม.ย.-พ.ค.	แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน	แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของครู
กำหนดปฏิทินและชี้แจงนโยบายการกำกับ ติดตาม	พ.ค.	กำหนดปฏิทินและชี้แจงนโยบายการกำกับ ติดตามให้โรงเรียนทราบ	กำหนดปฏิทินและชี้แจงนโยบายการกำกับ ติดตาม ให้ครูทราบ
ดำเนินการกำกับ ติดตาม	พ.ค.-ก.ย.	ดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของโรงเรียนตามปฏิทิน	ดำเนินการกำกับ ติดตามการดำเนินงานของครูตามปฏิทินสรุปผล
สรุปผลและรายงานผลการกำกับ ติดตาม	ก.ย.	สรุปผลและรายงานผลการกำกับ ติดตามโรงเรียน	รายงานผลการกำกับ ติดตามครู

๒. การวัดผล ประเมินผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

๒.๑ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้

การวัดผล ประเมินผลควมมีวินัย รู้หน้าที่ได้กำหนดตัวชี้วัด
และพฤติกรรมบ่งชี้นักเรียน จำนวน ๔ ตัวชี้วัด คือ

- ๑) การตรงต่อเวลา
- ๒) ความมีระเบียบ
- ๓) ความสะอาด
- ๔) การมีมารยาท

ซึ่งได้กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ในแต่ละชั้นเรียน ดังนี้

ตาราง ๕.๒ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมบ่งชี้

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละระดับชั้น				
	ปฐมวัย	ป.๑-๓	ป.๔- ๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
การตรง ต่อเวลา	๑. มาโรงเรียน ให้ตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียน ให้ตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียน ให้ตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียน ให้ตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียน ให้ตรงต่อเวลา
	๒. ส่งการบ้าน ทันเวลา ที่กำหนด	๒. ส่งการบ้าน ทันเวลา ที่กำหนด	๒. ส่งการบ้าน ทันเวลา ที่กำหนด	๒. ส่งการบ้าน ทันเวลา ที่กำหนด	๒. ส่งการบ้าน ทันเวลา ที่กำหนด
	๓. ร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง ตรงเวลา ที่กำหนด	๓. ร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง ตรงเวลา ที่กำหนด	๓. ร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง ตรงเวลา ที่กำหนด	๓. ร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง ตรงเวลา ที่กำหนด	๓. ร่วมกิจกรรม หน้าเสาธง ตรงเวลา ที่กำหนด
	๔. เข้าทำ กิจกรรม ตรงตามเวลา ที่กำหนด	๔. เข้าทำ กิจกรรม ตรงตามเวลา ที่กำหนด	๔. เข้าทำ กิจกรรมตรงตาม เวลา ที่กำหนด	๔. เข้าทำ กิจกรรม ตรงตามเวลา ที่กำหนด	๔. เข้าทำ กิจกรรม ตรงตามเวลา ที่กำหนด

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละระดับชั้น				
	ปฐมวัย	ป.๑-๓	ป.๔- ๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	๕. ปฏิบัติ กิจกรรม เสร็จทันเวลา	๕. ปฏิบัติ กิจกรรม เสร็จทันเวลา	๕. ปฏิบัติ กิจกรรม เสร็จทันเวลา	๕. ปฏิบัติ กิจกรรม เสร็จทันเวลา	๕. ปฏิบัติ กิจกรรม เสร็จทันเวลา
	๖. กลับบ้าน ตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ	๖. กลับบ้าน ตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ	๖. กลับบ้าน ตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ	๖. กลับบ้าน ตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ	๖. กลับบ้าน ตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ
		๗. พบครูตรง ตามเวลานัดหมาย หรือก่อนเวลา	๗. พบครูตรง ตามเวลานัดหมาย หรือก่อนเวลา	๗. พบครูตรง ตามเวลานัดหมาย หรือก่อนเวลา	๗. พบครูตรง ตามเวลานัดหมาย หรือก่อนเวลา
ความมี ระเบียบ	๑. แต่งกาย ถูกต้อง	๑. แต่งกาย ถูกต้อง	๑. แต่งกาย ถูกต้อง	๑. แต่งกาย ถูกต้อง	๑. แต่งกาย ถูกต้อง
	ตามระเบียบ	ตามระเบียบ	ตามระเบียบ	ตามระเบียบ	ตามระเบียบ
	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวา เป็นระเบียบ	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวา เป็นระเบียบ	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวา เป็นระเบียบ	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวา เป็นระเบียบ	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวา เป็นระเบียบ
	๓. เก็บอุปกรณ์/ ของใช้/ของเล่น/ จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ	๓. เก็บอุปกรณ์/ ของใช้/ของเล่น/ จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ	๓. เก็บอุปกรณ์/ ของใช้/ของเล่น/ จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ	๓. เก็บอุปกรณ์/ ของใช้/ของเล่น/ จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ	๓. เก็บอุปกรณ์/ ของใช้/ของเล่น/ จัดโต๊ะ เก้าอี้ เป็นระเบียบ
	๔. นั่งเรียนและ รับประทาน อาหาร เป็นระเบียบ	๔. นั่งเรียนและ รับประทาน อาหาร เป็นระเบียบ	๔. นั่งเรียนและ รับประทาน อาหาร เป็นระเบียบ	๔. นั่งเรียนและ รับประทาน อาหาร เป็นระเบียบ	๔. นั่งเรียนและ รับประทาน อาหาร เป็นระเบียบ
	๕. ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม ตามที่ครูสอน	๕. ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม ตามที่ครูสอน	๕. ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม ตามที่ครูสอน	๕. ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม ตามที่ครูสอน	๕. ตั้งใจปฏิบัติ กิจกรรม ตามที่ครูสอน
	๖. ปฏิบัติตาม ข้อตกลง/ขั้นตอน ของห้องเรียน	๖. ปฏิบัติ กิจกรรมตาม ข้อตกลง/ขั้นตอน	๖. ปฏิบัติ กิจกรรมตาม ข้อตกลง/ขั้นตอน	๖. ปฏิบัติ กิจกรรมตาม ข้อตกลง/ขั้นตอน	๖. ปฏิบัติ กิจกรรมตาม ข้อตกลง/ขั้นตอน

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละระดับชั้น				
	ปฐมวัย	ป.๑-๓	ป.๔- ๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	๔. แยกและ ทิ้งขยะให้เป็นที่	๔. แยกและ ทิ้งขยะให้เป็นที่	๔. แยกและ ทิ้งขยะให้เป็นที่	๔. แยกและ ทิ้งขยะให้เป็นที่	๔. แยกและ ทิ้งขยะให้เป็นที่
	๕. แปร่งฟัน หลังรับประทาน อาหารให้สะอาด	๕. แปร่งฟัน หลังรับประทาน อาหารให้สะอาด	๕. แปร่งฟัน หลังรับประทาน อาหารให้สะอาด	๕. แปร่งฟัน หลังรับประทาน อาหารให้สะอาด	๕. แปร่งฟัน หลังรับประทาน อาหารให้สะอาด
	๖. ทำชิ้นงาน ผลงานสะอาด เรียบร้อย	๖. ทำชิ้นงาน ผลงานสะอาด เรียบร้อย	๖. ทำชิ้นงาน ผลงานสะอาด เรียบร้อย	๖. ทำชิ้นงาน ผลงานสะอาด เรียบร้อย	๖. ทำชิ้นงาน ผลงานสะอาด เรียบร้อย
การมี มารยาท	๑. แสดงความ เคารพครูและ ผู้ปกครอง	๑. แสดงความ เคารพครูและ ผู้ปกครอง	๑. แสดงความ เคารพครูและ ผู้ปกครอง	๑. แสดงความ เคารพครูและ ผู้ปกครอง	๑. แสดงความ เคารพครูและ ผู้ปกครอง
	๒. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน	๒. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน	๒. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน	๒. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน	๒. พุดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน
	๓. ยกมือถาม- ตอบ	๓. ยกมือถาม- ตอบ	๓. ยกมือถาม- ตอบ	๓. ยกมือถาม- ตอบ	๓. ยกมือถาม- ตอบ
	๔. ไม่พูดคุย หยอกล้อเล่นกัน ขณะที่ครูสอน/ เข้าแถว/ รับประทาน อาหาร	๔. ไม่พูดคุย หยอกล้อเล่นกัน ขณะที่ครูสอน/ เข้าแถว/ รับประทาน อาหาร	๔. ไม่พูดคุย หยอกล้อเล่นกัน ขณะที่ครูสอน/ เข้าแถว/ รับประทาน อาหาร	๔. ไม่พูดคุย หยอกล้อเล่นกัน ขณะที่ครูสอน/ เข้าแถว/ รับประทาน อาหาร	๔. ไม่พูดคุย หยอกล้อเล่นกัน ขณะที่ครูสอน/ เข้าแถว/ รับประทาน อาหาร
	๕. ไม่รับประทาน อาหาร ในห้องเรียน	๕. ไม่รับประทาน อาหาร ในห้องเรียน	๕. ไม่รับประทาน อาหาร ในห้องเรียน	๕. ไม่รับประทาน อาหาร ในห้องเรียน	๕. ไม่รับประทาน อาหาร ในห้องเรียน
	๖. แสดงความ ยินดี/ให้กำลังใจ ผู้อื่น	๖. แสดงความ ยินดี/ให้กำลังใจ ผู้อื่น	๖. แสดงความ ยินดี/ให้กำลังใจ ผู้อื่น	๖. แสดงความ ยินดี/ให้กำลังใจ ผู้อื่น	๖. แสดงความ ยินดี/ให้กำลังใจ ผู้อื่น

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้แต่ละระดับชั้น				
	ปฐมวัย	ป.๑-๓	ป.๔-๖	ม.๑-๓	ม.๔-๖
	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง สมเหตุสมผล และยอมรับฟัง ผู้อื่น	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง สมเหตุสมผล และยอมรับฟัง ผู้อื่น	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง สมเหตุสมผล และยอมรับฟัง ผู้อื่น	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง สมเหตุสมผล และยอมรับฟัง ผู้อื่น	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง สมเหตุสมผล และยอมรับฟัง ผู้อื่น
				๘. ไม่ใช่เครื่องมือ สื่อสารขณะที่ ครูสอน	๘. ไม่ใช่เครื่องมือ สื่อสารขณะที่ ครูสอน

๑.๒ วิธีการวัดผล ประเมินผลความมีวินัย หน้าที่ของนักเรียน

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
- บันทึกพฤติกรรมนักเรียนทุกคนลงในแบบบันทึกความมีวินัย หน้าที่ ระดับห้องเรียน
- สรุปผลการประเมินนักเรียนทุกคนลงในแบบรายงานความมีวินัย หน้าที่ ระดับห้องเรียน

๑.๓ เกณฑ์การประเมินผลความมีวินัย หน้าที่ของนักเรียน

- เกณฑ์การประเมินผลแบ่งเป็น ๔ ระดับ คือ
- ระดับ ๓ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีเยี่ยม
- ระดับ ๒ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับดี
- ระดับ ๑ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ในระดับผ่าน
- ระดับ ๐ หมายถึง ไม่ผ่านการประเมิน

ตาราง ๕.๓ เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย หน้าที่

เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย หน้าที่ระดับปฐมวัย

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนให้ตรงต่อเวลา	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม
	๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด	บ่งชี้ครบ	บ่งชี้	บ่งชี้	บ่งชี้
	๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา	ทั้ง ๖ ข้อ	๔-๕ ข้อ	๓ ข้อ	๑-๒ ข้อ
	๔. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด				
	๕. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา				
	๖. กลับบ้านตรงเวลา				
ความมีระเบียบ	๑. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม	มีพฤติกรรม
	๒. เข้าแถวและเดินแถวชิดขวาให้เป็นระเบียบ	บ่งชี้ครบ	บ่งชี้	บ่งชี้	บ่งชี้
	๓. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ	ทั้ง ๙ ข้อ	๖-๘ ข้อ	๕ ข้อ	๑-๔ ข้อ
	๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ				
	๕. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่ครูสอน				
	๖. ปฏิบัติตามข้อตกลง/ขั้นตอนของห้องเรียน				
	๗. ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย และปฏิบัติตามกฎจราจร				
	๘. ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ				
	๙. รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ				

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
ความสะอาด	๑. ดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ทั้ง ๖ ข้อ	๔-๕ ข้อ	๓ ข้อ	๑-๒ ข้อ
การมีมารยาท	๓. ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๔. แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่				
	๕. แปรงฟันหลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๖. ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย				
	๑. แสดงความเคารพครูและ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	ผู้ปกครอง	ทั้ง ๗ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๔ ข้อ	๑-๓ ข้อ
	๒. พูดจาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน				
	๓. ยกมือถาม-ตอบ				
	๔. ไม่พูดคุยและหยอกล้อเล่นกัน				
	ขณะที่ครูสอน เข้าแถว และ				
	รับประทานอาหาร				
	๕. ไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน				
	๖. แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่น				
	๗. แสดงความคิดเห็นอย่าง				
	สมเหตุสมผล และยอมรับฟังผู้อื่น				

ตาราง ๕.๔ เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่
ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนตรงเวลา	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด	ทั้ง ๗ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๔ ข้อ	๑-๓ ข้อ
	๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา				
	๔. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด				
	๕. ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา				
	๖. กลับบ้านให้ตรงเวลา				
	๗. มาพบครูตรงตามเวลานัดหมาย				
ความมีระเบียบ	๑. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. เข้าแถวและเดินแถวชิดขวาให้เป็นระเบียบ	ทั้ง ๑๐ ข้อ	๗-๙ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๑-๔ ข้อ
	๓. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ				
	๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ				
	๕. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่ครูสอน				
	๖. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน				
	๗. ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอย และปฏิบัติตามกฎจราจร				
	๘. ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ				
	๙. รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ				

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
	๑๐. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน				
ความสะอาด	๑. ดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ ๒. ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน ๓. ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด ๔. แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่ ๕. แปร่งพื้นหลังรับประทานอาหารให้สะอาด ๖. ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๔-๕ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๓ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๒ ข้อ
การมีมารยาท	๑. แสดงความเคารพครูและผู้ปกครอง ๒. พุดจาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน ๓. ยกมือถาม-ตอบ ๔. ไม่พุดคุยและหยอกล้อเล่นกันขณะที่ครูสอน เข้าแถว และรับประทานอาหาร ๕. ไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน ๖. แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่น ๗. แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล และยอมรับฟังผู้อื่น	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๗ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕-๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๔ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๓ ข้อ

ตาราง ๕.๕ เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนตรงต่อเวลา ๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด ๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงให้ตรงต่อเวลา ๔. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด ๕. ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา ๖. กลับบ้านตรงเวลา ๗. มาพบครูตรงตามเวลานัดหมาย	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๗ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕-๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๔ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๓ ข้อ
ความมีระเบียบ	๑. แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ ๒. เข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ โดยชิดขวา ๓. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ ๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ ๕. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่ครูสอน ๖. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน ๗. ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอยและปฏิบัติตามกฎจราจร ๘. ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ ๙. รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๑๐ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๗-๙ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕-๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๔ ข้อ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
	๑๐. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน				
ความสะอาด	๑. ดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ทั้ง ๖ ข้อ	๔-๕ ข้อ	๓ ข้อ	๑-๒ ข้อ
การมีมารยาท	๓. ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๔. แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่				
	๕. แปร่งฟันหลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๖. ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย				
	๑. แสดงความเคารพครูและผู้ปกครอง	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. พุดจาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน	ทั้ง ๗ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๔ ข้อ	๑-๓ ข้อ
	๓. ยกมือถาม-ตอบ				
	๔. ไม่พูดคุยและหยอกล้อเล่นกันขณะที่ครูสอน เข้าแถว และรับประทานอาหาร				
	๕. ไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน				
	๖. แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่น				
	๗. แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล และยอมรับฟังผู้อื่น				

ตาราง ๕.๖ เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย ฐานหน้าที่
ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนให้ตรงต่อเวลา	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. ส่งการบ้านให้ทันเวลาที่กำหนด	ทั้ง ๗ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๔ ข้อ	๑-๓ ข้อ
ความมีระเบียบ	๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงให้ตรงต่อเวลา				
	๔. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด				
	๕. ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา				
	๖. กลับบ้านให้ตรงเวลาไม่เถลไถล				
	๗. มาพบครูตรงตามเวลานัดหมายหรือมาก่อนเวลาเล็กน้อย				
	๑. แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. เข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ โดยชิดขวา	ทั้ง ๑๐ ข้อ	๗-๙ ข้อ	๕-๖ ข้อ	๑-๔ ข้อ
	๓. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบ				
	๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ				
	๕. ตั้งใจปฏิบัติกิจกรรมในขณะที่ครูสอน				
	๖. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน				
	๗. ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอยและปฏิบัติตามกฎจราจร				
	๘. ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ				
	๙. รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ				
	๑๐. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน				

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
ความสะอาด	๑. ดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๔-๕ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๓ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๒ ข้อ
	๒. ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน				
การมีมารยาท	๓. ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๔. แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่				
	๕. แปรงฟันหลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๖. ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย				
	๑. แสดงความเคารพครูและผู้ปกครอง	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๘ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๖-๗ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๔ ข้อ
	๒. พูดจาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน				
	๓. ยกมือถาม-ตอบ				
	๔. ไม่พูดคุยกะและหยอกล้อเล่นกันขณะที่ครูสอน เข้าแถว และรับประทานอาหาร				
	๕. ไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน				
	๖. แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่น				
	๗. แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล และยอมรับฟังผู้อื่น				
	๘. ไม่ใช้เครื่องมือสื่อสารขณะที่ครูสอน				

ตาราง ๕.๗ เกณฑ์การให้ระดับคะแนน : การสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่
ระดับมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ ๔-๖

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
การตรงต่อเวลา	๑. มาโรงเรียนให้ตรงต่อเวลา	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๗ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕-๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๔ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๓ ข้อ
	๒. ส่งการบ้านให้ทันเวลาที่กำหนด				
	๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงให้ตรงต่อเวลา				
	๔. เข้าเรียนตรงตามเวลาที่กำหนด				
	๕. ปฏิบัติกิจกรรมให้เสร็จทันเวลา				
	๖. กลับบ้านให้ตรงเวลา				
	๗. มาพบครูตรงตามเวลานัดหมายหรือมาก่อนเวลาเล็กน้อย				
	๑. แต่งกายให้ถูกต้องตามระเบียบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบทั้ง ๑๐ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๗-๙ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๕-๖ ข้อ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ ๑-๔ ข้อ
ความมีระเบียบ	๒. เข้าแถวและเดินแถวให้เป็นระเบียบ โดยชิดขวา				
	๓. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่น และจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบ				
	๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ				
	๕. ตั้งใจปฏิบัติตามกิจกรรมในขณะที่ครูสอน				
	๖. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ขั้นตอน				
	๗. ข้ามถนนตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอยและปฏิบัติตามกฎจราจร				
	๘. ทำงานเดี่ยว/กลุ่มอย่างมีระเบียบ				
	๙. รู้จักวางแผนในการทำงานอย่างมีระบบ				
	๑๐. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อตกลงของห้องเรียนและโรงเรียน				

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
ความสะอาด	๑. ดูแลรักษาร่างกายและแต่งกายให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของเครื่องใช้ ห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน	ทั้ง ๖ ข้อ	๔-๕ ข้อ	๓ ข้อ	๑-๒ ข้อ
	๓. ล้างมือก่อน-หลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๔. แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่				
	๕. แปร่งฟันหลังรับประทานอาหารให้สะอาด				
	๖. ทำชิ้นงาน/ผลงานให้สะอาดเรียบร้อย				
การมีมารยาท	๑. แสดงความเคารพครูและผู้ปกครอง	มีพฤติกรรมบ่งชี้ครบ	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้	มีพฤติกรรมบ่งชี้
	๒. พูดยาไพเราะและสุภาพอ่อนโยน	ทั้ง ๘ ข้อ	๖-๗ ข้อ	๕ ข้อ	๑-๔ ข้อ
	๓. ยกมือถาม-ตอบ				
	๔. ไม่พูดคุยกะและหยอกล้อเล่นกันขณะที่ครูสอน เข้าแถว และรับประทานอาหาร				
	๕. ไม่รับประทานอาหารในห้องเรียน				
	๖. แสดงความยินดี/ให้กำลังใจผู้อื่น				
	๗. แสดงความคิดเห็นอย่างสมเหตุสมผล และยอมรับฟังผู้อื่น				
	๘. ไม่ใช้เครื่องมือสื่อสารขณะที่ครูสอน				

ส่วนที่ ๖

การรายงานผลการดำเนินการ สร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

การรายงานผลการดำเนินการ

การรายงานผลการดำเนินการเป็นกระบวนการสำคัญในการถ่ายทอดองค์ความรู้ แนวคิด และสารสนเทศที่จำเป็นซึ่งเกิดจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และนำเสนอผลในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่ได้จัดทำขึ้น ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง หรือผู้ที่สนใจได้รับทราบ โดยการรายงานผลการดำเนินงานสามารถจัดทำได้ทั้งในระหว่างการทำงาน และภายหลังการดำเนินงานเสร็จสิ้นแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของการรายงานว่ามุ่งเน้นที่การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานในปัจจุบัน หรือมุ่งเน้นการวางแผน และปรับปรุงการดำเนินงานในครั้งต่อไป

การรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ครั้งนี้ใช้วิธีการรายงานผลการดำเนินงาน ๒ รูปแบบ คือ การรายงานผลการดำเนินงานด้วยเอกสาร และการรายงานผลการดำเนินงานด้วยสื่อเทคโนโลยี ซึ่งคู่มือการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ฉบับนี้ได้นำเสนอแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

๑. กรอบแนวทางการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

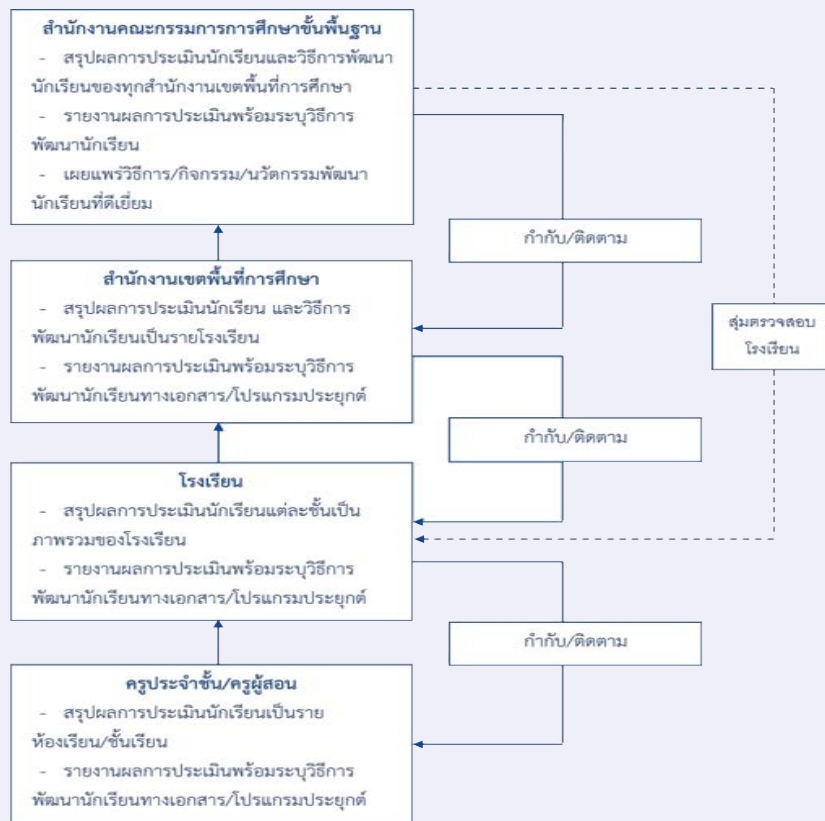
๒. วิธีการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

โดยมีเนื้อหาในแต่ละส่วน ดังนี้

๑. กรอบแนวทางการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่

กรอบแนวทางการรายงานผลการดำเนินงานที่จัดทำขึ้นจะช่วยให้ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานแต่ละระดับ มีความเข้าใจ และมองเห็นภาพรวมของกระบวนการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ดำเนินงานสามารถวางแผนการรายงานผลตามหน้าที่ ระดับความรับผิดชอบของตนเองได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ

แผนภาพที่ ๖.๑ กรอบแนวทางการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่

๒. วิธีการรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่

๑) ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน

ครูที่ปรึกษาดำเนินการพัฒนานักเรียนให้มีวินัย ฐานที่ตามขอบข่ายงานดังนี้

๑. ครูประจำชั้น/ครูผู้สอนทำการประเมินและบันทึกผลการมีวินัย ฐานที่ของนักเรียนทุกคนลงในแบบบันทึกการประเมินวินัยและหน้าที่นักเรียนระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน

๒. ครูประจำชั้น/ครูผู้สอนสรุปผลการประเมินระดับการมีวินัย ฐานที่ของนักเรียนโดยสรุปข้อมูลเป็นจำนวนคน และร้อยละแบ่งตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบ ความสะอาด และการมีมารยาท พร้อมกับสรุปวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่ครูใช้ในการสร้างวินัยและหน้าที่ของนักเรียนลงในแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน

๓. ครูประจำชั้น/ครูผู้สอนรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบการประเมินผลระดับโรงเรียน โดยกำหนดให้มีการรายงานผลทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณ โดยกำหนดเป็นรายไตรมาส ดังนี้

ครั้งที่ ๑ รายงานเดือนตุลาคม - ธันวาคม

ครั้งที่ ๒ รายงานเดือนมกราคม - มีนาคม

ครั้งที่ ๓ รายงานเดือนเมษายน - มิถุนายน

ครั้งที่ ๔ รายงานเดือนกรกฎาคม - กันยายน

๒) ระดับโรงเรียน

โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบในการประเมินผลการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่ระดับโรงเรียน โดยมีขอบข่ายการดำเนินงานดังนี้

๑. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูล และการรายงานผล การสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียนจำนวนทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณโดยกำหนดเป็นรายไตรมาส

๒. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบชี้แจงกำหนดการ และแจกแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียนตามที่กำหนดในคู่มือ แก่ครูเพื่อทำการเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด

๓. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน

๔. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำกับและติดตามการรายงานผลของครูอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วนและเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบสรุปผลการประเมินระดับการมีวินัย รู้หน้าที่ของนักเรียนทุกระดับชั้น โดยสรุปข้อมูลเป็นจำนวนคน และร้อยละแบ่งตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบความสะอาด และการมีมารยาท พร้อมกับสรุปวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่ครูในโรงเรียนใช้ในการสร้างวินัย รู้หน้าที่ให้แก่ นักเรียนลงในแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับโรงเรียน

๖. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบการประมวลผลระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยกำหนดให้มีการรายงานผลทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณ โดยกำหนดเป็นรายไตรมาส

๓) ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบในการประมวลผลการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยมีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

๑. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูล และการรายงานผลการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับโรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณโดยกำหนดเป็นรายไตรมาส

๒. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบชี้แจงกำหนดการแก่โรงเรียนเพื่อทำการเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด

๓. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับโรงเรียน

๔. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำกับและติดตามการรายงานผลของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วนและเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบสรุปผลการประเมินระดับการมีวินัย รู้หน้าที่ของนักเรียนทุกโรงเรียนในสังกัด โดยสรุปข้อมูลเป็นจำนวนคน และร้อยละแบ่งตามตัวชี้วัด ๔ ด้าน ได้แก่ การตรงต่อเวลา ความมีระเบียบความสะอาด และการมีมารยาท พร้อมกับสรุปวิธีการ กิจกรรม หรือนวัตกรรมที่โรงเรียนใช้ในการพัฒนาวินัย รู้หน้าที่ของนักเรียนลงในแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๖. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบรายงานผลการดำเนินงานต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดให้มีการรายงานผลทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณ โดยกำหนดเป็นรายไตรมาส

๔) ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดตั้งคณะกรรมการประมวลผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับประเทศโดยมีขอบข่ายการดำเนินงาน ดังนี้

๑. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำหนดระยะเวลาการเก็บข้อมูล และการรายงานผล การสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวนทั้งสิ้น ๔ ครั้งต่อปีงบประมาณโดยกำหนดเป็นรายไตรมาส

๒. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบชี้แจงกำหนดการแก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลตามระยะเวลาที่กำหนด

๓. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมแบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบกำกับและติดตามการรายงานผลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ ครบถ้วนและเสร็จสิ้นภายในระยะเวลาที่กำหนด

๕. คณะกรรมการ หรือผู้รับผิดชอบสรุปผลการประเมินระดับ
การมีวินัย รู้หน้าที่ของนักเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต เป็น
ผลการประเมินในภาพรวมของประเทศ

๖. แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบโรงเรียนเพื่อศึกษาแนวทาง
การดำเนินงานในเชิงลึกของโรงเรียน และศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ
ดำเนินงานเพื่อสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการดำเนินงานครั้งต่อไป

๗. จัดทำรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่
ระดับประเทศ

๘. เผยแพร่วิธีการ/กิจกรรม/นวัตกรรมการพัฒนานักเรียน
ให้มีวินัย รู้หน้าที่ที่ดีเยี่ยมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ภาคผนวก ก
เครื่องมือวัดผล ประเมินผล

(ตัวอย่าง)

แบบบันทึก ความมีวินัย รู้หน้าที่ ตัวชี้วัดด้านการตรงเวลา (ระดับห้องเรียน)
ชั้น.....

- คำชี้แจง ๑. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อนักเรียน มี พฤติกรรมบ่งชี้
๒. ระดับชั้นปฐมวัยให้ประเมินนักเรียนข้อที่ ๑ - ๖ สำหรับชั้น
ป.๑ - ม. ๖ ประเมินทุกข้อ

ที่	ชื่อ - นามสกุล	พฤติกรรมบ่งชี้							จำนวนข้อที่ผ่าน	ผลการประเมิน			
		๑. มาโรงเรียนตรงเวลา	๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด	๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงต่อเวลา	๔. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด	๕. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา	๖. กลับบ้านตรงเวลา ไม่เลิกละ	๗. พบครูตรงตามเวลานัดหมายหรือก่อนเวลา		๓	๔	๑	๐
											</		

(ตัวอย่าง)

แบบบันทึก ความมีวินัย รู้หน้าที่ ตัวชี้วัดด้านความสะอาด (ระดับห้องเรียน)
ชั้น.....

- คำชี้แจง ๑. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อนักเรียน มี พฤติกรรมบ่งชี้
๒. ระดับชั้นปฐมวัยให้ประเมินนักเรียนข้อที่ ๑ - ๙ สำหรับชั้น
ป.๑ - ม. ๖ ประเมินทุกข้อ

ที่	ชื่อ - นามสกุล	พฤติกรรมบ่งชี้										ผลการประเมิน			
		๑. แต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	๒. เข้าแถว เดินแถวชิดขวาเป็นระเบียบ	๓. เก็บอุปกรณ์/ของใช้/ของเล่น/จัดโต๊ะ เก้าอี้เป็นระเบียบ	๔. นั่งเรียนและรับประทานอาหารเป็นระเบียบ	๕. ตั้งใจปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ครูสอน	๖. ปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลงชั้นตอน	๗. ชำนาญตรงทางม้าลายหรือใช้สะพานลอยและปฏิบัติตามกฎจราจร	๘. ทำงานด้วย/กลุ่มอย่างมีระเบียบ	๙. วางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ	๑๐. ปฏิบัติตามกฎระเบียบ/ข้อตกลง	จำนวนข้อที่ผ่าน			
												๓			
												๔			
												๕			
												๖			
												๗			
												๘			
												๙			
												๑๐			
												๑๑			
												๑๒			
												๑๓			
												๑๔			
												๑๕			
												๑๖			
												๑๗			
												๑๘			
												๑๙			
												๒๐			

(ตัวอย่าง)

แบบบันทึก ความมีวินัย รู่หนที่ ตัวชี้วัดด้านความสะอาด (ระดับห้องเรียน)
 ชั้น.....

คำชี้แจง ๑. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อนักเรียน มี พฤติกรรมบ่งชี้
๒. ประเมินนักเรียนทุกข้อตั้งแต่ปฐมวัยถึงชั้น ม.๖

[illegible]

(ตัวอย่าง)

แบบบันทึก ความมีวินัย รู้หน้าที่ ตัวชี้วัดด้านการมีมารยาท (ระดับห้องเรียน)
 ชั้น.....

คำชี้แจง ๑. ให้ทำเครื่องหมาย ✓ เมื่อนักเรียน มี พฤติกรรมบ่งชี้
๒. ระดับชั้นปฐมวัย - ชั้น ป.๖ ให้ประเมินนักเรียนข้อที่ ๑ - ๗ สำหรับ
ชั้น ม.๑ - ม.๖ ประเมินทุกข้อ

[illegible]

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

ระดับห้องเรียน/ชั้นเรียน

ครั้งที่.....ประจำปีงบประมาณ.....

ชั้น..... จำนวนนักเรียน.....คน

สรุปผลการดำเนินการสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ระดับห้องเรียน

วินัยและหน้าที่	จำนวนนักเรียนแบ่งตามระดับการมีวินัย รู้หน้าที่							
	ดีเยี่ยม (๓)		ดี (๒)		ผ่าน (๑)		ไม่ผ่าน (๐)	
	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
การตรงต่อเวลา								
ความมีระเบียบ								
ความสะอาด								
การมีมารยาท								
รวม								

สรุป นักเรียนที่ผ่านการประเมินระดับ ดี ขึ้นไป มีจำนวน.....คน
คิดเป็นร้อยละ.....

สรุปวิธีการที่ครูใช้พัฒนานักเรียน (ระบุวิธีการ/กิจกรรม/นวัตกรรม)

๑. ด้านการตรงต่อเวลา

๑.

๒.

๒. ด้านความมีระเบียบ

๑.

๒.

๓. ด้านความสะอาด

๑.

๒.

๔. ด้านการมีมารยาท

๑.

๒.

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนใหม่วินัย รู้หน้าที่ระดับโรงเรียน (Discipline Report - School)

ครั้งที่.....ประจำปีงบประมาณ.....
โรงเรียน.....สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน	การตรงต่อเวลา				ความมีระเบียบ				ความสะอาด				การมีมารยาท			
		๐	๑	๒	๓	๐	๑	๒	๓	๐	๑	๒	๓	๐	๑	๒	๓
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
ชั้น.....																	
รวม																	
ร้อยละ																	

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการโรงเรียน.....
...../...../.....

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนใหม่วินัย รู้หน้าที่
ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (Discipline Report - Office)

ครั้งที่.....ประจำปีงบประมาณ.....
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

สรุปวิธีการที่ครูใช้พัฒนานักเรียน (สังเคราะห์วิธีการ/กิจกรรม/นวัตกรรม)

๑. ด้านการตรงต่อเวลา

๑.
๒.
๓.

๒. ด้านความมีระเบียบ

๑.
๒.
๓.

๓. ด้านความสะอาด

๑.
๒.
๓.

๔. ด้านการมีมารยาท

๑.
๒.
๓.

ลงชื่อ.....
(.....)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....
...../...../.....

แบบรายงานผลการดำเนินการสร้างคนใหม่ใน ^๕ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่การศึกษา
ครั้งที่..... สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....

[illegible]

ନେତୃତ୍ୱ.....

.....

ผู้อำนวยความสะดวกงานเขตพัฒนาการศึกษา.....
...../...../.....

ภาคผนวก ข
ตัวอย่างกิจกรรม สร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่

ตัวอย่างกิจกรรม เพื่อสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ด้านการตรงต่อเวลา

ชื่อกิจกรรม

วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตรงต่อเวลา

พฤติกรรมบ่งชี้

๑. มาโรงเรียนตรงเวลา
๒. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลาและไม่ตรงต่อเวลาได้
๒. นักเรียนมีพฤติกรรมตรงต่อเวลา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลง “ตรงต่อเวลา” และอภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ ๑ สุ่มนักเรียนออกมาเสนอผลงานตามความเหมาะสมและให้ทุกคนช่วยกันสรุปความหมายและการกระทำที่แสดงถึงการตรงต่อเวลา

ขั้นฝึก

๑. นักเรียนทำกิจกรรมในใบงานที่ ๒ เรื่อง วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้
๒. สุ่มนักเรียนออกมารายงานผลตามใบงานที่ ๒ จำนวน ๒ - ๓ คน

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงความหมาย คุณลักษณะ คุณค่า คุณประโยชน์ และผลที่ได้รับจากการตรงต่อเวลา

๒. ครูให้นักเรียนปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาเกี่ยวกับการมาโรงเรียน และการเข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด โดยให้นักเรียนปฏิบัติตามคำตอบที่เขียนไว้ในคำถามข้อที่ ๕ ของใบงานที่ ๒

๓. ครูสังเกตและให้คำแนะนำแก่นักเรียน ในการปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลาโดยให้ปฏิบัติ ทุกคน ทุกวัน อย่างต่อเนื่อง

สื่อ/อุปกรณ์

๑. ใบงานที่ ๑ ตรงต่อเวลา
๒. ใบงานที่ ๒ กรณีศึกษา เรื่อง วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้

การวัดผล ประเมินผล

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน เรื่อง การตรงต่อเวลา
๒. ตรวจใบงานของนักเรียน

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับการตรงต่อเวลา
๒. แบบประเมินผลงาน

เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนได้คะแนนผ่านระดับ “ดี” ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ครูปรับเปลี่ยนกิจกรรมการร้องเพลง “ตรงต่อเวลา” เป็นการยกเหตุการณ์สถานการณ์ที่ใกล้ตัวนักเรียน เช่น การมาโรงเรียนสายและถูกทำโทษ ให้นักเรียนได้คิดอภิปรายผลดี ผลเสีย และเสนอแนวทางปฏิบัติแทนได้ตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๑

ตรงต่อเวลา เรื่อง ตรงต่อเวลา

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำกิจกรรมในตอนที่ ๑ และ ๒

ตอนที่ ๑ ให้ทุกคนร้องเพลงตรงต่อเวลา

ตรงต่อเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
ตรง ตรง ตรงเวลา พวกเราต้องมาให้ตรงเวลา
เราเกิดมาเป็นคน ต้องหมั่นฝึกตน ให้ตรงเวลา
วันคืนไม่เคยย่อท่า วันเวลา ไม่เคยคอยใคร

ตอนที่ ๒ ให้นักเรียนตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

คำถาม ๑. ข้อคิดที่ได้จากเพลง คืออะไร

คำตอบ.....
.....
.....

คำถาม ๒. วันเวลาไม่เคยคอยใคร หมายความว่าอย่างไร

คำตอบ.....
.....
.....

คำถาม ๓. ตรงต่อเวลา หมายความว่าอย่างไร

คำตอบ.....
.....
.....

ใบงานที่ ๒

กรณีศึกษา เรื่อง วันเวลาเรียกคืนมาไม่ได้

คำชี้แจง อ่านเรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้ แล้วตอบคำถามที่กำหนดให้

เรื่อง วันเวลาเรียกคืนไม่ได้

สายจิตเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ เธอเป็นคนที่เรียนหนังสืออยู่ในเกณฑ์ดี ดังนั้น ผลการเรียนของเธอจึงอยู่ในระดับ ๔ เกือบทุกวิชา เพราะเธอขยันเรียน แต่เธอมักจะไปโรงเรียนสายอยู่เสมอ ทำให้อาจารย์ที่ปรึกษาต้องคอยเตือนอยู่เป็นประจำ เช้าวันแรกของการสอบปลายภาค สายจิตพยายามรีบเร่งจะไปโรงเรียน แต่เมื่อถึงโรงเรียนก็ปรากฏว่าเกินกำหนดเวลาเข้าห้องสอบไปแล้ว

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขออนุญาตเข้าห้องสอบ

อาจารย์คุมสอบ : หนูจำ ครูคงอนุญาตให้หนูเข้าสอบไม่ได้แล้ว เพราะเลยเวลาเข้าสอบไปแล้ว ๒๕ นาที

สายจิต : การสอบครั้งนี้สำคัญต่อหนูมาก เพราะเป็นการสอบปลายภาคและสอบวิชาสำคัญด้วย

อาจารย์คุมสอบ : ตามระเบียบการสอบอนุญาตให้สายได้ไม่เกิน ๑๕ นาที ซึ่งเวลานี้ก็เลยกำหนดมาแล้ว ๑๐ นาที

สายจิต : อาจารย์คะ หนูขอร้องไห้ให้หนูมีสิทธิ์เข้าสอบนะคะ เลยเวลามาแค่ ๑๐ นาที เท่านั้น

อาจารย์คุมสอบ : คงไม่ได้หรอกครูต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ หนูรอสอบวิชาต่อไปนะคะ

(สายจิตร้องไห้อยู่หน้าห้องด้วยความเสียใจที่ตนมาไม่ทันเวลา ทำให้ไม่ได้เข้าสอบ)

คำถาม ๑. นักเรียนคิดว่าสายจิตไม่ได้เข้าสอบ เพราะเหตุใด

คำตอบ.....

.....

คำถาม ๒. ผลของการไม่ตรงเวลามีอะไรบ้าง

คำตอบ.....

.....

คำถาม ๓. ถ้าสายจิตมาทันเวลาจะมีผลอย่างไร

คำตอบ.....

.....

คำถาม ๔. ถ้านักเรียนเป็นสายจิตนักเรียนจะปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองอย่างไร

คำตอบ.....

.....

คำถาม ๕. ถ้านักเรียนจะปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงเวลาจะปฏิบัติตนอย่างไร
(เขียนตอบเป็นข้อที่นักเรียนสามารถปฏิบัติได้)

คำตอบ.....

.....

.....

แบบประเมินผลงาน

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้องในการตอบคำถาม			
๒. ความมุ่งมั่นในการทำงาน			
๓. ทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน			
๔. ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด			
๕. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๓ - ๑๕	ดีมาก
๑๑ - ๑๒	ดี
๙ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

๓๖ คู่มือการปฏิบัติงานของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

คู่มือการปฏิบัติงานเพื่อให้มีวินัย ชู้หน้าพี่

ชื่อกิจกรรม

การตรงต่อเวลาสำคัญจริงหรือ

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตรงต่อเวลา

พฤติกรรมบ่งชี้

ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา

วัตถุประสงค์

- นักเรียนตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของการตรงต่อเวลา
- นักเรียนสามารถปฏิบัติตนให้ตรงต่อเวลา โดยปฏิบัติกิจกรรมเสร็จ

ทันเวลา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงและพิจารณาเนื้อเพลงที่มีคติเตือนใจ เรื่องการใช้เวลาและตรงต่อเวลา เช่น เพลง “เวลาเป็นของมีค่า” “รอฉันรอเธออยู่” และร่วมกันอภิปรายถึงข้อคิดที่ได้จากเพลง ลงในใบงานที่ ๑

ขั้นฝึก

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ ๕ - ๗ คน ให้อภิปรายร่วมกันในประเด็นที่กำหนดไว้ในใบงานที่ ๒
- สุ่มตัวแทนกลุ่มประมาณ ๓ - ๔ กลุ่ม นำเสนอผลงานกลุ่มละ ๒ นาที และให้นักเรียนกลุ่มอื่นแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
- ให้นักเรียนนำการปฏิบัติตน เรื่อง การตรงต่อเวลา ไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน โดยปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลาที่กำหนด
- ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง การตรงต่อเวลา และนำความรู้ไปปรับปรุงใบงานที่ ๒

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปคุณค่าความสำคัญของการตรงต่อเวลาของบุคคลและแนวทางในการพัฒนาตนให้ตรงต่อเวลา

สื่อ/อุปกรณ์

- เนื้อเพลง “เวลาเป็นของมีค่า” “รอฉันรอเธออยู่”
- ใบงานที่ ๑ เวลาเป็นของมีค่า
- ใบงานที่ ๒ เรื่อง ความสำคัญของการตรงต่อเวลา
- ใบความรู้เรื่อง การตรงต่อเวลา

การวัดผล ประเมินผล

วิธีการ

- สังเกตการปฏิบัติกิจกรรม
- ประเมินผลงานในใบงาน

เครื่องมือ

- แบบสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา
- แบบประเมินผลงาน

เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ระดับ “ดี” ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะ

ครูสามารถปรับเปลี่ยนเนื้อเพลงและกิจกรรมได้ตามความเหมาะสม และความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ข้อคิดการตรงต่อเวลา

แบบประเมินการเข้าร่วมกิจกรรม

กลุ่ม

สมาชิกในกลุ่ม ๑.

๒.

๓.

๔.

๕.

๖.

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้องในการตอบคำถาม			
๒. ความมุ่งมั่นในการทำงาน			
๓. ทักษะกระบวนการคิดของนักเรียน			
๔. การทำงานเป็นทีม			
๕. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลาที่กำหนด			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๓ - ๑๕	ดีมาก
๑๑ - ๑๒	ดี
๙ - ๑๐	พอใช้
ต่ำกว่า ๘	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
ความถูกต้อง ในการตอบคำถาม	ได้คะแนน ๖ คะแนน	ได้คะแนน ๔ - ๕ คะแนน	ได้คะแนนต่ำกว่า ๓ คะแนน
ความมุ่งมั่น ในการทำงาน	มุ่งมั่น ตั้งใจ ทำงาน สะอาด เป็นระเบียบ	มุ่งมั่น ตั้งใจ ทำงาน	ตั้งใจทำงาน เป็นบางครั้ง
ทักษะกระบวนการ การคิดของนักเรียน	มีความคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ถูก ผิด เป็นเหตุ เป็นผล เป็นประโยชน์ ต่อส่วนรวม	มีความคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ถูก ผิด เป็นเหตุ เป็นผล	มีความคิด วิเคราะห์ แยกแยะ ถูก ผิด
การทำงานเป็นทีม	มีการแบ่งหน้าที่ กันทำงาน ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น เป็นบางครั้ง มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี
ปฏิบัติกิจกรรม เสร็จทันเวลาที่กำหนด	ส่งงานทันเวลา ที่ครูกำหนด	ต้องมีการเตือน ให้ส่ง	ส่งงานล่าช้า

ชื่อกิจกรรม

บันทึกผลการฝึกตนให้ตรงต่อเวลา

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ตรงต่อเวลา

พฤติกรรมบ่งชี้

๑. มาโรงเรียนตรงเวลา
๒. ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด
๓. ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา
๔. เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด
๕. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา
๖. กลับบ้านตรงเวลาไม่เผลอเผลอ
๗. พบครูตรงตามเวลานัดหมายหรือก่อนเวลา

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนกำหนดแผนในการพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะตรงต่อเวลาได้
๒. นักเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะตรงต่อเวลา
๓. นักเรียนที่ปฏิบัติตนได้ดีได้รับการยกย่อง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ชั้นนำ

นักเรียนและครูร่วมกันเสนอคำขวัญ คติ เพลง บทกลอน หรือข้อคิดเกี่ยวกับการตรงต่อเวลาและอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

ขั้นฝึก

๑. ให้นักเรียนวางแผนการปรับปรุงหรือพัฒนาตนให้มีคุณลักษณะตรงต่อเวลา ตามใบงานที่ ๑ แผนพัฒนาตนให้ตรงเวลา

๒. ให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ พร้อมบันทึกผลการปฏิบัติในใบงานที่ ๒ บันทึกผลการพัฒนาตนให้ตรงต่อเวลา เป็นเวลา ๔ สัปดาห์

๓. นักเรียนและครูร่วมกันจัดทำบันทึกข้อตกลง ระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนาตนของนักเรียนแต่ละคน

๔. ครูจัดกิจกรรมการประกวดนักเรียนดีเด่น ด้านตรงต่อเวลาเกี่ยวกับมาโรงเรียนตรงเวลา/ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด/ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงเวลา/เข้าทำกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด/ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา และพบครูตรงตามเวลาที่นัดหมายหรือก่อนเวลาโดยจัดประกวดภาคเรียนละ ๑ ครั้ง

๕. มอบรางวัลให้กับนักเรียนดีเด่น ด้านตรงต่อเวลา

ขั้นสรุป

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป การวางแผนและใช้เวลาได้อย่างเหมาะสมตามแนวทางที่กำหนดไว้ จะทำให้บุคคลสามารถพัฒนาตนให้เป็นผู้ตรงต่อเวลาและใช้เวลาเป็น

๒. ให้นักเรียนนำแผนการปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนให้ตรงต่อเวลาไปปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและรายงานผลต่อครูตามข้อตกลงระหว่างครูกับนักเรียน

สื่อ/อุปกรณ์

๑. คำขวัญ คติ บทเพลง บทกลอน “การตรงต่อเวลา”
๒. ใบงานที่ ๑ แผนพัฒนาตนให้ตรงเวลา
๓. ใบงานที่ ๒ บันทึกผลการพัฒนาตนให้ตรงต่อเวลา

การวัดผล ประเมินผล

วิธีการ

๑. ตรวจผลงานใบงานที่ ๑ และใบงานที่ ๒
๒. สังเกตพฤติกรรม การตรงต่อเวลาของนักเรียน

เครื่องมือ

๑. แบบประเมินผลงาน
๒. แบบสังเกตพฤติกรรมตรงต่อเวลาของนักเรียน

เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนได้คะแนนผ่านเกณฑ์ ระดับ “ดี” ขึ้นไป

แผนการพัฒนاتนเองให้ตรงต่อเวลา

๑. ให้นักเรียนระบุพฤติกรรมของตนเองที่ควรปรับปรุงหรือพัฒนา เพื่อให้มีคุณลักษณะตรงต่อเวลา พร้อมทั้งบอกวิธีการปรับปรุง หรือพัฒนา (ทำอะไร ทำอย่างไร ทำเมื่อไร)

๓. นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่นักเรียนกำหนด และบันทึกผล
การปฏิบัติในแบบบันทึก

[illegible]

บันทึกผลการพัฒนาตนให้ตรงต่อเวลา

เมื่อนักเรียนปฏิบัติตามแผนพัฒนานั้นให้มีคุณลักษณะตรงต่อเวลา
ที่นักเรียนได้กำหนดไว้ในใบงานแล้ว ให้บันทึกการปฏิบัติในแบบบันทึกดังนี้

๒. บันทึกเป็นสัปดาห์ รวม ๔ สัปดาห์ ถ้านักเรียนมีพฤติกรรม
ที่ปฏิบัติมากกว่า ๔ พฤติกรรม ให้บันทึกพฤติกรรมที่จะปฏิบัติพฤติกรรม
ที่ ๕, ๖, ๗... ในแบบบันทึกแผ่นใหม่

○ แทน ไม่มีการปฏิบัติ เพราะเป็นวันหยุดเรียน หรือไม่
ให้ปฏิบัติ

๔. ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติให้นักเรียนบันทึกสรุปผลการปฏิบัติ
ในแต่ละพฤติกรรมใน ๔ สัปดาห์ ว่าได้ผลอย่างไร มีความพึงพอใจ หรือ
ต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง

๕. ความคิดเห็นของผู้รับรอง ให้นักเรียนเลือกว่าจะให้ใครเป็นผู้ให้ความคิดเห็นและรับรองการปฏิบัติของนักเรียน อาจเป็นเพื่อน ผู้ปกครอง ครูอาจารย์ แล้วนักเรียนบอกให้ทราบ เพื่อจะได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และให้ข้อคิดเห็นคำรับรองได้ การให้ความคิดเห็นกำหนดสัปดาห์ละครั้งหรือเดือนละครั้งตามความเหมาะสม

บันทึกผลการพัฒนาให้ตรงต่อเวลา

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....

โรงเรียน.....

พฤติกรรม	สัปดาห์ที่	ผลการปฏิบัติ (วันที่)							ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ	ความคิดเห็นของผู้รับรอง
		๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗		

ลงชื่อ.....ผู้บันทึก

(.....)

นักเรียนชั้น.....

ใบความรู้

เรื่อง การตรงต่อเวลา

การตรงต่อเวลา หมายถึง การทำกิจการใดๆ ให้สำเร็จลุล่วงไปตามเวลาที่กำหนดไว้ ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง และเมื่อรู้ว่สิ่งใดล่าช้ากว่าที่กำหนดก็ไม่นั่งนอนใจ ควรรีบทำงานนั้นให้เสร็จ เพื่อมิให้ล่าช้ากว่ากำหนดมากเกินไป

การปฏิบัติตนให้เป็นคนตรงต่อเวลา การทำตนให้เป็นคนตรงต่อเวลา มีแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้

- ☺ รับผิดชอบต่อภารกิจทันทีที่ได้รับงาน คือ เมื่อรู้ว่าจะต้องทำอะไรก็รีบเร่งลงมือดำเนินการ ไม่ปล่อยให้เวลาผ่านไปนานแล้วจึงมาเริ่มต้น ซึ่งอาจจะไม่ทันเวลาตามที่กำหนด
- ☺ ไม่หยุดชะงักอยู่กับที่ คือ เมื่อดำเนินงานใดๆ แล้วมีปัญหาหรืออุปสรรคควรรีบเร่งหาทางแก้ไขเพื่อให้งานนั้นสามารถดำเนินต่อไปได้ด้วยดี
- ☺ สร้างตารางหรือมอบกำหนดการที่จะเริ่มต้นดำเนินงานและเสร็จสิ้นโครงการ ทั้งนี้เพื่อมิให้การดำเนินงานนั้นผิดพลาดไปจากเวลาที่กำหนดไว้

ประโยชน์ของการตรงต่อเวลา การปฏิบัติตนเป็นคนตรงต่อเวลา
ทำให้ได้รับประโยชน์ดังนี้

- ☺ ทำให้การดำเนินงานสำเร็จลงตามกำหนดการ ไม่ล่าช้า
- ☺ ได้รับการยกย่องเป็นบุคคลที่มีเกียรติ เนื่องจากไม่ทำให้งานหรือผู้อื่นเสียหาย
- ☺ อาจได้รับมอบหมายงานที่สำคัญบางอย่างให้ทำเพิ่มขึ้นเพราะได้รับการไว้วางใจว่าเป็นคนตรงต่อเวลา
- ☺ มีความก้าวหน้าในหน้าที่การงานเนื่องจากเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง
- ☺ มีมิตรมากไม่มีคนรังเกียจอยากคบหาสมาคมและอยากร่วมงานด้วย

แบบประเมินพฤติกรรม

เรื่อง การตรงต่อเวลา

คำชี้แจง ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนปฏิบัติได้ตรงต่อเวลา แล้วนำคะแนนไปเทียบกับเกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ที่	ชื่อ-นามสกุล	พฤติกรรมบ่งชี้							รวม ๒๑ คะแนน
		๑.มาโรงเรียนตรงเวลา	๒.ส่งการบ้านทันเวลาที่กำหนด	๓.ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธงตรงต่อเวลา	๔.เข้าร่วมกิจกรรมตรงตามเวลาที่กำหนด	๕.ปฏิบัติตามกิจกรรมเสร็จทันเวลา	๖.กลับบ้านตรงเวลา ไม่เผลอเผลอ	๗.พบครูตรงตามเวลานัดหมายหรือก่อนเวลา	
		๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	๑ ๒ ๓	

ระดับคะแนน

๑๘ - ๒๑ คะแนน	หมายถึง	ดีเยี่ยม
๑๔ - ๑๗ คะแนน	หมายถึง	ดี
๑๐ - ๑๓ คะแนน	หมายถึง	พอใช้
น้อยกว่า ๑๐ คะแนน	หมายถึง	ไม่ผ่าน

ระดับคุณภาพ

ดีเยี่ยม	หมายถึง	๓
ดี	หมายถึง	๒
พอใช้	หมายถึง	๑
ไม่ผ่าน	หมายถึง	๐

แบบประเมินผลงาน

ชื่อ - นามสกุล.....ชั้น.....

โรงเรียน.....

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

พฤติกรรมที่สังเกต	คะแนน		
	๓	๒	๑
๑. ความถูกต้อง สมบูรณ์ของผลงาน			
๒. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน			
๓. ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา			
๔. ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม			
รวม			

เกณฑ์การให้คะแนน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
๑๐ - ๑๒	ดี
๖ - ๙	ปานกลาง
๑ - ๕	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนน

พฤติกรรม	ระดับคะแนน		
	๓	๒	๑
ความถูกต้อง สมบูรณ์ของผลงาน	ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์ เป็นแบบอย่าง	ผลงานมีความถูกต้อง สมบูรณ์	ผลงาน ควรปรับปรุง ความสมบูรณ์
ความมุ่งมั่นในการทำงาน	มุ่งมั่น ตั้งใจ ทำงาน สะอาด เป็นระเบียบ	มุ่งมั่น ตั้งใจ ทำงาน	ตั้งใจทำงาน เป็นบางครั้ง
ปฏิบัติกิจกรรมเสร็จทันเวลา	ส่งงานทันเวลาที่กำหนด	ต้องมีการเตือนให้ส่ง	ส่งงานล่าช้า
ใช้เวลาในการทำงานอย่างเหมาะสม	ใช้เวลาในการทำงาน ตามที่กำหนด	ใช้เวลาในการทำงานเกินเวลาที่กำหนดไม่เกิน ๕ นาที	ใช้เวลาในการทำงานเกินเวลาที่กำหนด มากกว่า ๕ นาที

ตัวอย่างกิจกรรม

เพื่อสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ด้านความมีระเบียบ

ชื่อกิจกรรม

คนดีมีระเบียบ

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความมีระเบียบ

พฤติกรรมบ่งชี้

1. การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ
2. การเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้
3. การปฏิบัติตามข้อตกลง/ขั้นตอน
4. รู้จักการวางแผนงานอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในตนเอง
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมในห้องเรียนอย่างมีระเบียบ
3. เพื่อฝึกให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมนอกห้องเรียนอย่างมีระเบียบ
4. เพื่อฝึกให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. แจ้งให้นักเรียนทราบเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม “คนดีมีระเบียบ”
2. แต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนจากหัวหน้าชั้น/กรรมการสภานักเรียน

โดยให้คณะกรรมการนักเรียนเป็นผู้ช่วยตรวจสอบติดตามกิจกรรมคนดีมีระเบียบ โดยมีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นผู้กำกับ ดูแล

๓. จัดกิจกรรมเพื่อค้นหาคนดีมีระเบียบที่เป็นรายบุคคลและห้องเรียน และชั้นเรียนดังนี้

๓.๑ ข้อตกลงเบื้องต้นในการสรรหา คนดีมีระเบียบประจำห้อง (กิจกรรมรายบุคคล) โดยให้ทุกห้องเรียนจัดทำป้ายไว้หน้าห้องเรียนและเขียนที่ป้ายว่า **คนดีมีระเบียบประจำห้องเรียนวันนี้ คือ** โดยใช้วิธีการหา “คนดีมีระเบียบ” ในห้องเรียนตามข้อตกลงเบื้องต้น ดังนี้

- ๓.๑.๑ การแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
- ๓.๑.๒ การจัดเก็บอุปกรณ์การเรียน
- ๓.๑.๓ การจัดเก็บโต๊ะเก้าอี้หลังการใช้
- ๓.๑.๔ สมุดงานที่มีระเบียบ
- ๓.๑.๕ การปฏิบัติตามข้อตกลงของห้อง

๓.๒ วิธีการสรรหาคนดีมีระเบียบประจำห้อง

๓.๒.๑ ครูให้นักเรียนแต่ละห้องเลือกเพื่อนในห้องที่คิดว่าเป็นคนที่มีระเบียบที่สุดของห้อง โดยดูพฤติกรรมความมีระเบียบ ตามข้อตกลงเบื้องต้นตามข้อ ๓.๑.๑ - ๓.๑.๕ ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐ น. - ๑๒.๐๐ น. ของวันรุ่งขึ้น นักเรียนทั้งชั้นลงคะแนนโหวต และผู้ที่ได้คะแนนสูงสุด จะได้รับคัดเลือกและยกย่อง โดยนำชื่อขึ้นป้ายชื่อหน้าชั้นเรียน **คนดีมีระเบียบประจำห้องเรียนวันนี้ คือ (เด็กหญิง/เด็กชาย/นาย/นางสาว).....**

๓.๒.๒ กิจกรรมนี้จะดำเนินไปทุกวัน และเปลี่ยนชื่อคนดีมีระเบียบวินัยประจำห้องเรียนที่ป้ายหน้าห้องเรียนเวลา ๑๓.๐๐ น. ของทุกวัน

๓.๒.๓ นักเรียนที่เป็นกรรมการของห้องและครูประจำชั้นเก็บสถิติรายชื่อนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคนดีมีระเบียบของห้องในแต่ละวัน และวิเคราะห์ผลเพื่อหานักเรียนที่มีจำนวนครั้งที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคนดีมีระเบียบมากที่สุดเป็นรายสัปดาห์ รายเดือน รายภาค และรายปีการศึกษา เพื่อรับเกียรติคุณบัตรตามระยะเวลาดังนี้

๑ สัปดาห์ นักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็น “คนดีมีระเบียบ” จะได้รับเกียรติคุณบัตรระดับทองแดง

๑ เดือน นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็น “คนดีมีระเบียบ” จะได้รับเกียรติคุณบัตรระดับเงิน

๑ ภาคเรียน นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกให้เป็น “คนดีมีระเบียบ” จะได้รับเกียรติคุณบัตรระดับทอง

๑ ปีการศึกษา นักเรียนจะได้รับเกียรติคุณบัตรระดับเพชร

๓.๓ จัดทำข้อตกลงเบื้องต้นในการสรรหาห้องเรียนและชั้นเรียนที่เป็นระเบียบ (กิจกรรมรายกลุ่ม/ห้องเรียนที่มีระเบียบ) วิธีการสรรหาห้องเรียนและชั้นเรียนที่เป็นระเบียบตามข้อตกลงเบื้องต้น

๓.๓.๑ การจัดเก็บโต๊ะเก้าอี้หลังรับประทานอาหาร

๓.๓.๒ การจัดวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ

๓.๓.๓ ปฏิบัติตามข้อตกลงของโรงเรียน (ขึ้นอยู่กับบริบทของโรงเรียน)

๓.๓.๔ การข้ามถนนและปฏิบัติตามกฎจราจร

๓.๓.๕ การช่วยส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นระเบียบ

๓.๔ วิธีการสรรหาห้องเรียนและชั้นเรียนที่เป็นระเบียบ (กิจกรรมรายกลุ่ม)

๓.๔.๑ คณะกรรมการนักเรียนหรือผู้รับผิดชอบแต่ละห้องตรวจสอบติดตามการประพฤติปฏิบัติตนตามข้อตกลงของนักเรียนทุกคนในแต่ละห้องเรียน

๓.๔.๒ กรณีที่นักเรียนไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงให้จดชื่อและห้องของนักเรียนแล้วม้วนใส่หลอดเก็บไว้ในขวดสร้างคนดีให้มีระเบียบ

๓.๔.๓ ทุกวันศุกร์หลังเลิกเรียนคณะกรรมการนักเรียนเปิดขวดตรวจสอบรายชื่อพร้อมตรวจนับชื่อนักเรียนที่ไม่ทำตามระเบียบในแต่ละห้องตามรายชื่อของนักเรียนแต่ละห้องส่งให้ครูประจำชั้นรับทราบ

๓.๔.๔ ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นบันทึกพฤติกรรมนักเรียนลงในแบบบันทึก

๓.๔.๕ เมื่อครบ ๑ เดือน/ภาคเรียน/ปีการศึกษา สรุปรายงานตามแบบบันทึก ถ้าห้องเรียนและชั้นเรียนใด มีนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงน้อยที่สุด (โดยคิดเป็นค่าร้อยละของจำนวนนักเรียนที่มีพฤติกรรมตามข้อตกลงเบื้องต้น จากจำนวนนักเรียนทั้งชั้น) ให้มอบเกียรติคุณบัตรดังนี้

๑ เดือน ระดับทองแดง

๑ ภาคเรียน ระดับเงิน

๑ ปีการศึกษา ระดับทอง

สื่อ/นวัตกรรม

๑. ป้าย “คนดีมีระเบียบประจำห้องเรียนวันนี้”

๒. สมุดเก็บสถิติรายชื่อนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกเป็นคนดีมีระเบียบ

๓. เกียรติคุณบัตร

การวัดและประเมินผล

๑. วิธีการ สังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบของนักเรียน/ห้องเรียน/ชั้นเรียน

๒. เครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรมความมีระเบียบของนักเรียน/ห้องเรียน/ชั้นเรียน เป็นรายวัน/สัปดาห์/รายเดือน/ภาคเรียนและปีการศึกษา

๓. เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด

แบบบันทึกที่ ๒

แบบสรุปการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ด้านความมีระเบียบ

กิจกรรม คนดีมีระเบียบ (กิจกรรมกลุ่ม)

โรงเรียน.....สพป/สพม.

ชั้น.....เดือน.....ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา

คำชี้แจง

๑. แบบสรุปผลการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน กิจกรรม “คนดีมีระเบียบ”
รายเดือน

๒. ให้กรรมการที่ประเมินหรือครูประจำชั้นรวมคะแนนการประเมิน
รายเดือนของนักเรียนทั้งชั้น

๓. การสรุปและบันทึก ให้ใส่ตัวเลขระดับคะแนนลงในช่องพฤติกรรม
ที่วัดแต่ละช่อง

๔. เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียนด้านความมีระเบียบ แบ่งเป็น
ระดับคุณภาพดังนี้

ระดับ ๓ ค่าคะแนน ร้อยละ ๗๖ - ๑๐๐ หมายถึง ดีเยี่ยม

ระดับ ๒ ค่าคะแนน ร้อยละ ๗๐ - ๗๕ หมายถึง ดี

ระดับ ๑ ค่าคะแนน ร้อยละ ๕๐ - ๖๙ หมายถึง พอใช้

ระดับ ๐ ค่าคะแนน ร้อยละ ๐ - ๔๙ หมายถึง ปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่วัด					รวมทั้งหมด	ระดับคุณภาพ
		๑. การจัดเก็บโต๊ะเก้าอี้หลัง รับประทานอาหาร	๒. การจัดวางรองเท้าให้เป็น ระเบียบ	๓. ปฏิบัติตามข้อตกลงของ โรงเรียน (ขึ้นอยู่กับบริบทของ โรงเรียน)	๔. การข้ามถนนและปฏิบัติ ตามกฎหมายจราจร	๕. การส่งเสริมให้สังคม มีระเบียบ		
๑								
๒								
๓								
๔								
...								
สรุปรายชั้นเรียน / ห้องเรียน								

นักเรียนที่มีพฤติกรรม ระดับดีเยี่ยม (๓) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่มีพฤติกรรม ระดับดี (๒) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่มีพฤติกรรม ระดับพอใช้ (๑) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

นักเรียนที่มีพฤติกรรม ระดับพอใช้ (๐) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ.....ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
(.....)

เกณฑ์การให้คะแนน

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ

ตัวชี้วัด	พฤติกรรมบ่งชี้	ระดับคุณภาพพฤติกรรม			
		๓	๒	๑	๐
ความมีระเบียบ	การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบ	ปฏิบัติตามระเบียบ การแต่งกายของโรงเรียนครบทุกข้อได้แก่ ๑. ทรงผมถูกระเบียบ ๒. เสื้อผ้าชุดนักเรียนถูกระเบียบ ๓. สวมถุงเท้ารองเท้าถูกระเบียบ	ปฏิบัติตามระเบียบ การแต่งกายของโรงเรียนได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติตามระเบียบ การแต่งกายของโรงเรียนได้ ๑ ข้อ	ไม่ปฏิบัติตามตามระเบียบ การแต่งกายของโรงเรียน

หมายเหตุ ในพฤติกรรมบ่งชี้ ข้ออื่นครูสามารถสร้างเกณฑ์การประเมินเองได้

ชื่อกิจกรรม

มดตัวนิดพิชิตระเบียบแถว

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความมีระเบียบ

พฤติกรรมบ่งชี้

เข้าแถว เดินแถวชิดขวาเป็นระเบียบ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อฝึกให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการเดินแถวเป็นระเบียบ
๒. เพื่อฝึกให้นักเรียนเดินแถวชิดขวาเป็นระเบียบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

๑. ให้นักเรียนดู VDO Animation มดผู้นำ แล้วสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเดินของมดเช่น
 - มดเดินอย่างไร (เดินเป็นกลุ่มหรือเดินเรียงแถว)
 - ทำไมมดจึงเดินเช่นนั้น
 - จะเกิดอะไรขึ้นถ้ามดเดินเป็นกลุ่ม
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่า การเดินเป็นแถวจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบ ไม่วิ่งชนกัน ซึ่งจะก่อให้เกิดการหกล้ม เจ็บตัว
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายว่าจะปฏิบัติตนให้เกิดความเป็นระเบียบอย่างไรในประเด็นดังต่อไปนี้
 - การเดินเข้าห้องเรียนหลังเคารพธงชาติ
 - การเดินไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร
 - การเดินกลับบ้านหลังเลิกเรียน

๔. นำข้อสรุปที่ได้จากการอภิปรายมาจัดทำข้อตกลง และมาตรการ
สำหรับนักเรียนทุกชั้น เช่น

- นักเรียนต้องเดินเข้าห้องเรียนตอนเช้าหลังเคารพธงชาติ และ
เดินไปรับประทานอาหารกลางวันอย่างเป็นระเบียบตามลำดับ และเดินเป็นแถว
ซิดขวา

- นักเรียนต้องไม่หยอกล้อ เล่น หรือคุยกันในขณะเดินแถว

๕. นักเรียนทุกคนนำข้อตกลงไปปฏิบัติจนเป็นกิจนิสัย เกี่ยวกับวินัย
ในการเดินแถวซิดขวาให้เป็นระเบียบ

๖. ครูทุกคนต้องช่วยกันควบคุมดูแลนักเรียนและสังเกตพฤติกรรม
การเดินแถวของนักเรียน

สื่อที่ใช้/นวัตกรรม

๑. VDO Animation มดผู้นำ

๒. ลูกศรแสดงสัญลักษณ์ทางเดินทางด้านขวามือ เข้าห้องเรียนและไป
โรงอาหาร

การวัดประเมินผล

๑. วิธีการ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

๒. เครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรมการเดินแถวซิดขวาเป็นระเบียบ

๓. เกณฑ์การตัดสิน นักเรียนได้คะแนนผ่านระดับ “ดี” ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านความเป็นระเบียบ

กิจกรรมดัดวินิฉิขิตระเป็ยบแถว

โรงเรียน.....สพป./สพม.

ชั้น.....สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....

ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง

๑. ผู้สังเกตพฤติกรรมคือ ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษา บันทึกกระดับั
คุณภาพการปฏิบัติของนักเรียนตามระดับพฤติกรรมที่ปรากฏ

๒. ใช้เกณฑ์การให้ระดับคุณภาพพฤติกรรมนักเรียน ด้านความมีระเบียบ
เข้าแถว เดินแถวซิดขวาเป็นระเบียบ

ระดับ ๓ หมายถึง ดีเยี่ยม

ระดับ ๒ หมายถึง ดี

ระดับ ๑ หมายถึง พอใช้

ระดับ ๐ หมายถึง ปรับปรุง

เลขที่	ชื่อ - สกุล	ระดับคุณภาพ			
		๓	๒	๑	๐
๑	๑ เดินแถว เป็นระเบียบ	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ	ไม่ปฏิบัติตาม	
๒	๒ ยืนอย่าง เรียบร้อย				
๓	๓. ไม่เล่น ไม่คุย				
๔					

นักเรียนที่มีระดับดีเยี่ยม (๓) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
 นักเรียนที่มีระดับดี (๒) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
 นักเรียนที่มีระดับพอใช้ (๑) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 (.....)

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
 (.....)

กิจกรรม

รองผู้อำนวยการ

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความมีระเบียบ

พฤติกรรมบ่งชี้

๑. จัดเก็บอุปกรณ์การเรียน/ของใช้/ของเล่นและจัดโต๊ะ เก้าอี้ให้เป็นระเบียบ
๒. รู้จักการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปลูกฝังวินัยนักเรียนในด้านความเป็นระเบียบในการวางรองเก้าอี้ในชีวิตประจำวัน
๒. เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีและความตระหนักในการวางรองเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ
๓. เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการวางรองเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ
๔. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นที่ ๑ ร่วมนิยาม การวางรองเก้าอี้ให้เป็นระเบียบ

๑. คณะทำงานระดับโรงเรียน ประชุมวางแผนเพื่อกำหนดจุดวางรองเก้าอี้ของนักเรียนก่อนเข้าชั้นเรียน และอาคารเรียนหรือห้องพิเศษต่างๆ ให้ชัดเจน พร้อมทั้งกำหนดรูปแบบที่วางรองเก้าอี้และจุดวางรองเก้าอี้ที่เหมาะสม จากนั้นนำผลการกำหนดจุดวางรองเก้าอี้ แจ้งให้ครูและนักเรียนทุกคนได้ทราบทั่วกัน

๒. ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดรูปแบบการวางรองเก้าอี้ให้เข้าคู่ให้เป็นรูปแบบเดียวกัน เช่น หันหัวรองเก้าอี้เข้าด้านใน หรือหันส้นรองเก้าอี้เข้าด้านใน พร้อมทั้งบอกเหตุผล ข้อดี ข้อเสีย ของแต่ละรูปแบบ และเลือกใช้เพียงรูปแบบเดียวให้เหมือนกันทั้งโรงเรียน

ขั้นที่ ๒ นำสู่ข้อตกลงของชั้นและรับรู้ร่วมกัน

๑. ครูประจำชั้น ประชุมนักเรียนในชั้นเรียนของตน เพื่อกำหนดลำดับการวางรองเท้า พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดสัญลักษณ์ จดวางรองเท้าของนักเรียนแต่ละคนให้ชัดเจนจดจำง่าย

๒. ครูประจำชั้นนำข้อสรุปจากขั้นที่ ๑ แจ้งให้นักเรียนในชั้นทราบและกำหนดเป็นข้อตกลงของห้องเรียนในการวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ

๓. นักเรียนทุกคนร่วมลงนามรับรู้และพร้อมปฏิบัติกับครูประจำชั้น

ขั้นที่ ๓ เริ่มปฏิบัติการ รองเท้าเจ้าระเบียบ

๑. แต่ละชั้น แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ ๓ - ๕ คน และให้เลขาหัวหน้ากลุ่มย่อย คอยติดตาม ควบคุมดูแล การวางรองเท้าของสมาชิกในกลุ่มของตนให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ

๒. หัวหน้ากลุ่มย่อย รายงานผล การวางรองเท้าของกลุ่มตนเองต่อหัวหน้าชั้นทุกวันและให้หัวหน้าชั้นรายงานต่อครูประจำชั้นทุกวัน และครูประจำชั้นเก็บสถิติการวางรองเท้าให้เป็นระเบียบของนักเรียนในชั้นของตนเอง เพื่อรายงานต่อผู้บริหารโรงเรียน สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

ขั้นที่ ๔ สืบสานปฏิบัติการรองเท้าเจ้าระเบียบสู่ความเป็นระเบียบทุกที่ทุกเวลา ผ่านการเสริมแรงทางบวก

๑. ครูประจำชั้น สรุปผล การวางรองเท้าให้เป็นระเบียบของแต่ละกลุ่มย่อยเมื่อสิ้นสัปดาห์ (วันศุกร์) และยกย่องชมเชย หรือให้รางวัลแก่นักเรียนกลุ่มที่ปฏิบัติได้ดีตามความเหมาะสม สัปดาห์ละ ๑ ครั้ง

๒. ผู้บริหาร นำผลสรุป การปฏิบัติการวางรองเท้าให้เป็นระเบียบของแต่ละชั้นที่ปฏิบัติได้ดี มาแจ้งในการประชุมครูและนักเรียนประจำเดือน และยกย่องชมเชยหรือให้รางวัล ตามความเหมาะสมเดือนละ ๑ ครั้ง

๓. ขยายผลการปฏิบัติการรองเท้าเจ้าระเบียบ จากระดับชั้นเรียนสู่ระดับโรงเรียน และระดับครอบครัว ตามลำดับ

ขั้นที่ ๕ ใส่ใจนำกิจกรรมรองเท้าเจ้าระเบียบสู่ความยั่งยืน

๑. จัดให้มีกิจกรรมรองเท้าเจ้าระเบียบในแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียนในลักษณะกิจกรรมต่อเนื่อง และจัดให้มีรางวัลหรือเกียรติบัตรการปฏิบัติกิจกรรมดีเด่นประจำปีทุกปี เพื่อสร้างให้เกิดวัฒนธรรมการวางรองเท้าให้เป็นระเบียบของนักเรียนอย่างยั่งยืน

๒. ขยายผลสู่การจัดเก็บสิ่งของเครื่องใช้อื่นๆ ให้รู้จักวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบในชีวิตประจำวัน

สื่อที่ใช้/นวัตกรรม

๑. ที่วางรองเท้า

๒. รองเท้านักเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. วิธีการ สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

๒. เครื่องมือ แบบสังเกตพฤติกรรมความเป็นระเบียบในการจัดวางรองเท้าของนักเรียน

๓. เกณฑ์การตัดสิน นักเรียน ผ่านการประเมินระดับ “ดี” ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนด้านความเป็นระเบียบ
กิจกรรมการวางรองเท้าให้เป็นระเบียบ

โรงเรียน.....สพป./สพม.
ชั้น.....วันที่.....สัปดาห์ที่.....เดือน.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

คำชี้แจง ให้ผู้ประเมินใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนของนักเรียนตาม
ระดับพฤติกรรมที่ปรากฏ

เลขที่	ชื่อ-สกุล	พฤติกรรมที่ปรากฏ				สรุป ระดับ คุณภาพ
		๑. วางรองเท้า ตรงจุดที่กำหนด ๒. วางรองเท้า ถูกต้องตาม รูปแบบที่ กำหนดไว้ ๓. วางรองเท้า ได้เรียบร้อยไม่ กระทบรองเท้า ข้างเคียง	ปฏิบัติได้ ๒ ข้อ	ปฏิบัติได้ ๑ ข้อ	ไม่ปฏิบัติตาม ข้อตกลงในการ วางรองเท้าให้ เป็นระเบียบ	
		๓	๒	๑	๐	
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						

นักเรียนที่มีระดับดีเยี่ยม (๓) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
นักเรียนที่มีระดับดี (๒) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....
นักเรียนที่มีระดับพอใช้ (๑) จำนวน.....คน คิดเป็นร้อยละ.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้บริหาร
(.....)

ตัวอย่างกิจกรรม เพื่อสร้างคนให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ด้านความสะอาด

ชื่อกิจกรรม

มือสะอาดสร้างสุข

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความสะอาด

พฤติกรรมบ่งชี้

ล้างมือ ก่อน - หลัง การรับประทานอาหารให้สะอาด

วัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัย ในการล้างมือก่อน - หลังรับประทานอาหารให้สะอาด

ขั้นตอนดำเนินการ

๑. ขึ้นวางแผน (P)

๑.๑ สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการรักษาความสะอาดมือ เช่น การดู Youtube สื่อ โรคริดิ์ดต่อผ่านทางมือที่พบบ่อย

๑.๒ ผู้บริหาร คณะครูร่วมกันวางแผนและมาตรการในการดำเนินการล้างมือ

๒. ขึ้นดำเนินการ (D)

๒.๑ สาธิตวิธีการล้างมือ ๗ ขั้นตอน ดังนี้

๒.๑.๑ ฝ่ามือถูกัน

๒.๑.๒ ฝ่ามือถูหลังมือและซอกนิ้วมือ

๒.๑.๓ ฝ่ามือถูฝ่ามือและซอกนิ้วมือ

๒.๑.๔ หลังนิ้วถูฝ่ามือ

๒.๑.๕ ถูนิ้วหัวแม่มือด้วยฝ่ามือ

๒.๑.๖ ปลายนิ้วถูฝ่ามือ

๒.๑.๗ ถูรอบข้อมือ

๒.๒ เปิด Youtube เพลงล้างมือ

๒.๓ นักเรียนทำท่าประกอบตามเพลงล้างมือ

๒.๔ นักเรียนฝึกล้างมือ ๗ ขั้นตอน โดยครูเตรียมสบู่/น้ำยาล้างมือให้นักเรียนล้างมือตามโปสเตอร์ขั้นตอนการล้างมือ ๗ ขั้นตอน

๒.๕ ครูดูแลนักเรียนเข้าแถวล้างมือก่อนรับประทานอาหารทุกวัน

๒.๖ ครูดูแลนักเรียนเข้าแถวล้างมือหลังรับประทานอาหารทุกวัน

๓. ขึ้นตรวจสอบและประเมินผล (C)

สังเกตพฤติกรรมการล้างมือของนักเรียน ก่อนและหลังรับประทานอาหาร

๔. ขึ้นสรุปและรายงานผล (A)

สรุปรายงานผลการสังเกตพฤติกรรมการล้างมือของนักเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียน/สิ้นปีการศึกษา

สื่ออุปกรณ์

๑. เพลงประกอบการล้างมือ โดยดาวินโหลด จาก Youtube เช่น เพลงล้างมือให้สะอาด ๗ ขั้นตอน เพลงล้างมือบ่อยๆ เพลงการล้างมือให้สะอาด ขึ้น...เทพ ฯลฯ โรงเรียนเลือกตามความเหมาะสม

๒. สบู่ น้ำยาล้างมือ

๓. โปสเตอร์ขั้นตอนล้างมือ ๗ ขั้นตอน

การวัดและประเมินผล

๑. วิธีการ สังเกตการล้างมือของนักเรียน

๒. เครื่องมือ แบบสังเกตการมีวินัยในการล้างมือของนักเรียน

๓. เกณฑ์การตัดสิน นักเรียนได้คะแนนผ่านระดับ “ดี” ขึ้นไป

แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัย ในการล้างมือของนักเรียน

☐ ชั้นอนุบาลปีที่...../..... ☐ ชั้นประถมศึกษาปีที่...../..... ☐ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่...../.....

เลขที่	ชื่อ - สกุล (นักเรียน)	ฝ่ามือถูกัน		ฝ่ามือถูหลังมือ และข้อศอกมือ		ฝ่ามือถูฝ่ามือ และข้อศอกมือ		หลังนิ้วถูฝ่ามือ		นิ้วหัวแม่มือ ดึงฝ่ามือ		ปลายนิ้วถูฝ่ามือ		ถูรอบข้อมือ		สรุป
		ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	ทำ	ไม่ทำ	
๑																
๒																
๓																

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)

การแปลค่าระดับพฤติกรรมการมีวินัยในการล้างมือของนักเรียน

- ๐ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับไม่ผ่าน (ทำพฤติกรรม ๑ - ๒ ข้อ)
- ๑ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับผ่าน (ทำพฤติกรรม ๓ - ๔ ข้อ)
- ๒ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับดี (ทำพฤติกรรม ๕ - ๖ ข้อ)
- ๓ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับดีเยี่ยม (ทำพฤติกรรมครบทั้ง ๗ ข้อ)

ชื่อกิจกรรม

๑ คน ๑ หน้าที่ ๕ นาที โรงเรียนสวยสะอาด

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความสะอาด

พฤติกรรมบ่งชี้

ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งของ เครื่องใช้ ห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

วัตถุประสงค์

เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีวินัย ในการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

ขั้นตอนดำเนินการ

๑. ขั้นวางแผน (P)

๑.๑ สร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความจำเป็นและความสำคัญของการรักษาความสะอาดบริเวณโรงเรียน เช่น การพานักเรียนเดินชมบริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ โรงอาหาร ห้องสมุด ฯลฯ

๑.๒ นักเรียนร่วมกันเสนอวิธีการที่จะให้ทุกคนช่วยกัน ทำให้โรงเรียนสวยสะอาด

๑.๓ ผู้บริหาร คณะครูร่วมกันวางแผนและมาตรการในการดำเนินการ โดยแบ่งพื้นที่ให้ครูทุกคนรับผิดชอบตามความเหมาะสม

๒. ขั้นตอนการ (D)

๒.๑ นักเรียนเลือกพื้นที่ทำความสะอาด โดยให้นักเรียนแต่ละคนเลือกทำหน้าที่เพียงคนละ๑ หน้าที่เท่านั้น (๑ คน ๑ หน้าที่) เช่น

๒.๑.๑ ห้องเรียน ได้แก่ หน้าที่เปิด-ปิดประตูหน้าต่าง กวาดพื้น ถูพื้น จัดโต๊ะ - เก้าอี้ ลบกระดานดำ เทชยะ รับถุงนม - ทิ้งถุงนม (เฉพาะนักเรียนชั้นอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ ๖)

๒.๑.๒ อาคารเรียนและบริเวณโดยรอบ ได้แก่ กวาระเบียงทางเดิน ภูระเบียงทางเดิน กวาดบันได ภูบันได กวาดหน้าอาคารเรียน กวาดหลังอาคารเรียน กวาดด้านข้าง (ซ้าย) อาคารเรียน กวาดด้านข้าง (ขวา) อาคารเรียน

๒.๑.๓ บริเวณห้องส้วม ได้แก่ หน้าที่ทำความสะอาดห้องส้วม (ห้องละ ๑ คน) ทางเดินหน้าห้องส้วม ที่ล้างมือ กระจก บริเวณโดยรอบห้องส้วม

๒.๑.๔ บริเวณโรงอาหาร ได้แก่ หน้าที่กวาดพื้นโรงอาหาร (แบ่งตามช่วงเสา) ภูพื้นโรงอาหาร (แบ่งตามช่วงเสา)

๒.๑.๕ ห้องสมุด ได้แก่ หน้าที่เปิด - ปิดประตูหน้าต่าง กวาดพื้น ภูพื้น จัดโต๊ะ - เก้าอี้ เรียงหนังสือชั้นชั้น (คนละ ๑ ชั้น)

๒.๑.๖ บริเวณสนาม ให้นักเรียนระดับอนุบาลรับผิดชอบ เก็บเศษขยะและใบไม้

๒.๑.๗ รดน้ำต้นไม้ ให้นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ รดน้ำต้นไม้ คนละ ๑ ต้น ฯลฯ

๒.๒ นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่เลือกทุกวัน วันละ ๕ นาที (เวลา ๐๗.๔๕ - ๐๗.๕๐)

๓. ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล (C)

๓.๑ สถานักเรียนทำหน้าที่ตรวจสอบการทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียนตามพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย ตามแบบตรวจสอบฯ

๓.๒ สถานักเรียนต้องช่วยทำความสะอาดพื้นที่ ที่ได้รับมอบหมาย กรณีมีผู้ไม่มา

๓.๓ สถานักเรียนรายงานผลการตรวจสอบการปฏิบัติงานต่อประธานนักเรียน

๓.๔ ประธานนักเรียนรายงานผลการดำเนินงานต่อครูผู้รับผิดชอบ

๓.๒ ครูผู้รับผิดชอบสรุปผลการประเมิน ตามแบบตรวจสอบการปฏิบัติงาน และสรุปผลการประเมินการมีวินัยในการทำความสะอาดห้องเรียน และบริเวณโรงเรียน

๔. ขั้นสรุปและรายงานผล (A)

๔.๑ สรุปผลการประเมินทุกสิ้นเดือน/ภาคเรียน/สิ้นปีการศึกษา

๔.๒ มอบเกียรติบัตร/รางวัล (สิ้นปีการศึกษา) ให้แก่

“ผู้มีวินัย ในการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน ระดับดีเยี่ยม”

สื่ออุปกรณ์

อุปกรณ์ทำความสะอาด (ควรจัดให้เพียงพอ) เช่น ไม้กวาด ที่ตักผง น้ำยาทำความสะอาด ฯลฯ

การวัดและประเมินผล

๑. วิธีการ

๑.๑ ตรวจสอบการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

๑.๒ ประเมินผลการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

๒. เครื่องมือ

แบบตรวจสอบการปฏิบัติงาน และสรุปผลการประเมินการมีวินัย ในการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

๓. เกณฑ์การตัดสิน นักเรียนได้คะแนนผ่านระดับ “ดี” ขึ้นไป

[illegible]

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจสอบ	ลงชื่อ.....ผู้สังเกต
(.....)	(.....)

การแปลลำดับพฤติกรรมตามวิธีดำเนินการทำความสะอาดห้องเรียนและบริเวณโรงเรียน

- ๑ หมายถึง มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับผ่าน

ชื่อกิจกรรม

ทั้งถูกถึง ตั้งใจทั้ง

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ความสะอาด

พฤติกรรมแบ่งชี

แยกและทิ้งขยะให้เป็นที่

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจการแยกขยะ
๒. เพื่อให้นักเรียนทิ้งขยะได้ถูกที่ตามที่โรงเรียนสร้างข้อตกลง
๓. เพื่อให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดของ

โรงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

๑. โรงเรียนจัดทำคู่มือ “ทั้งถูกทั้ง ตั้งใจทั้ง”
๒. ชี้แจง ทำความเข้าใจด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อให้นักเรียนทุกคนเข้าใจ

การแยกขยะของโรงเรียน และข้อตกลงในการทิ้งขยะให้เป็นที่ เช่น

- เสี่ยงตามสาย
- หน้าเสาธง
- จัดป้ายนิเทศ
- จัดมุมให้ความรู้ ฯลฯ

ทั้งนี้ต้องทำการประชาสัมพันธ์เป็นระยะๆ หมุนเวียนตามความ

เหมาะสม

๓. โรงเรียนรับสมัครกลุ่มจิตอาสา “ตรวจสะอาด”
กลุ่มจิตอาสาตรวจสะอาดมีหน้าที่ดังนี้
๑) ตรวจสอบความสะอาดของโรงเรียนในบริเวณที่กำหนด

๒) ตรวจสอบการทิ้งขยะในบริเวณที่โรงเรียนจัดไว้ในด้านการทิ้งขยะ

๓) รายงานผลการตรวจสอบให้ครูที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือได้รับมอบหมาย

๔. โรงเรียนจัดกิจกรรมประเมินความสะอาดโดยใช้ผลจากการรายงานของกลุ่มจิตอาสา “ตรวจสอบสะอาด”

๕. โรงเรียนมอบรางวัลให้กลุ่มจิตอาสา “ตรวจสอบสะอาด” ตามความเหมาะสม เช่น เกียรติบัตร วุฒิบัตร หรือคำชมเชยตามความเหมาะสม

๖. โรงเรียนนำกิจกรรม ทั้งถูกถึง ตั้งใจทิ้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชุมชนเข้าร่วมกิจกรรม และชื่นชมผลงานของนักเรียนในโอกาสต่างๆ เช่น งานวิชาการ งานปัจฉิมนิเทศ งานประชุมผู้ปกครอง เป็นต้น

สื่อที่ใช้

คู่มือ “ทั้งถูกถึง ตั้งใจทิ้ง”

การวัดประเมินผล

วิธีการ

๑. สังเกตพฤติกรรมการทิ้งขยะของนักเรียน
๒. ผลการประเมินจากกลุ่มจิตอาสา “ตรวจสอบสะอาด”

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการทิ้งขยะ

(ตัวอย่าง)

คู่มือ “ทั้งถูกถึง ตั้งใจทิ้ง”

มารู้จักถังขยะกัน

สีเขียว ขยะเปียก

สีเหลือง ขยะแห้ง

สีแดง ขยะอันตราย

สีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิล

* สีถังขยะมีหลายแบบ โรงเรียนศึกษาตามความเหมาะสม

โรงเรียนกำหนดให้นักเรียนทุกคนทิ้งขยะลงถังตามสี ดังนี้

สีน้ำเงิน ขยะรีไซเคิล

สีแดง ขยะอันตราย

สีเหลือง ขยะแห้ง

สีเขียว ขยะเปียก

นักเรียนรู้

ถ้าจะทิ้งขยะต่อไปนี้ ต้องทิ้งลงถังไหน

กระป๋องน้ำผลไม้ ขวดน้ำ กล่องโฟม ถังพลาสติก เปลือกส้ม ปากกา ดินสอ ถ่านไฟฉาย กระดาษ

เฉลย

ถ่านไฟฉาย

เปลือกส้ม

ถังพลาสติก ดินสอ กระป๋องน้ำผลไม้ ขวด

กระดาษ

โรงเรียนมีรางวัลให้ด้วยนะ
สำหรับนักเรียนที่ทำดี
สร้างโรงเรียนให้สะอาดสดใส

รู้ยัง.....

โรงเรียนเรามีกลุ่มจิตอาสาตรวจสอบสะอาด
พวกเขาทำอะไรบ้าง

๑. ตรวจสอบความสะอาดของโรงเรียน
๒. ตรวจสอบการทิ้งขยะในบริเวณที่โรงเรียนจัดไว้
การทิ้งถูกต้อง ทิ้งลงถัง ฯลฯ
๓. รายงานผลการตรวจสอบสะอาด

โรงเรียนมีรางวัลให้ด้วยนะ
สำหรับนักเรียนที่ทำดี
สร้างโรงเรียนให้สะอาดสดใส

ขยะ

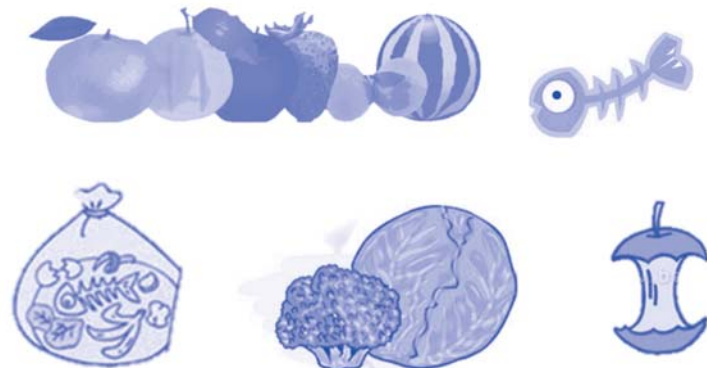
เรารู้จักขยะ

ขยะมูลฝอย หมายถึง เศษสิ่งเหลือใช้และสิ่งปฏิกูลต่างๆ ซึ่งเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์และสัตว์ รวมถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด หรือที่อื่นๆ ทั้งจากการผลิต การบริโภค การขับถ่าย การดำรงชีวิต และอื่นๆ

ประเภทของ ขยะ

แบ่งออกง่ายๆ ๔ ประเภท

๑. ขยะย่อยสลายได้ : เป็นขยะที่เน่าเสียง่าย เช่น เศษผัก ผลไม้ เปลือกผลไม้ เนื้อสัตว์ เศษอาหาร เป็นต้น

๒. ขยะรีไซเคิล : เป็นขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์หรือขายเพื่อนำกลับไปรีไซเคิลได้ เช่น กระดาษ พลาสติก โลหะ ขวดแก้ว กล่องเครื่องดื่ม เป็นต้น

๓. ขยะพิษ หรือขยะอันตราย : เป็นขยะที่จำเป็นต้องแยกทิ้งต่างหาก เช่น ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ กระป๋อง ยาฆ่าแมลง เป็นต้น

๔. ขยะทั่วไป : เป็นขยะที่ไม่สามารถนำมารีไซเคิลได้ และไม่สามารถแยกเป็นประเภทต่างๆ ได้ เช่น กระดาษแตก ซองขนม ซองบะหมี่สำเร็จรูป เป็นต้น

เราจะรักษาโรงเรียนให้สะอาดได้อย่างไร

เลือกใช้สิ่งของที่ไม่เป็นขยะ

แยกขยะก่อนทิ้ง

ทิ้งขยะลงในถังขยะ

โรงเรียนของเราสะอาดได้
เพราะทุกคนร่วมมือกัน

ตัวอย่างกิจกรรม

เพื่อเสริมสร้างให้มีวินัย รู้หน้าที่ ตามตัวชี้วัด ด้านการมีมารยาท

ชื่อกิจกรรม

“พูดจาดีเป็นศักดิ์ศรีของตนเอง”

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ด้านความมีมารยาท

พฤติกรรมบ่งชี้

พูดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับมารยาทการพูดที่ไพเราะ สุภาพอ่อนโยน
๒. เพื่อให้นักเรียนตระหนักเห็นคุณค่าของการพูดจาที่ไพเราะ สุภาพ อ่อนโยนและแสดงออก ทางด้านพฤติกรรมในการพูดจาที่ดีต่อบุคคลอื่นๆ
๓. เพื่อให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนในการมีวินัยการพูดจาที่ไพเราะ สุภาพ อ่อนโยนอย่างสม่ำเสมอ เป็นกิจนิสัย

วิธีการปฏิบัติกิจกรรม

ชั้นนำ

๑. นำเข้าสู่บทเรียนกล่าวทักทายในยามเช้า และร้องเพลงสวัสดี... เพลงทักทาย (เอกสารภาคผนวก ๑)
 - นักเรียนหันหน้าเข้าหากันร่วมร้องเพลงทำท่าทางประกอบและกล่าวคำสวัสดีค่ะ สวัสดีครับ
 - นักเรียนเข้าแถวเป็นวงกลม สองแถวนักเรียนหันหน้าเข้าหากันกล่าวคำ...สวัสดีค่ะ สวัสดีครับ แล้วหมุนเวียนเป็นวงกลมจนกล่าวครบทุกคน

๒. นักเรียนกลับมาที่นั่งโต๊ะ ครูและนักเรียนร่วมร้องเพลง ครูเดินทักทายไปทั่วชั้นเรียน...นักเรียนต้องพูดตอบครูทุกครั้งเมื่อเพลงจบว่า...สวัสดีค่ะ...สวัสดีครับ

๓. ครูเน้นย้ำ การพูดจาที่นักเรียนต้องพูดให้มีคำลงท้ายค่ะ...ครับหรือการเรียกผู้อื่นแต่ขาดคำพูดที่ต่อท้ายว่า...ค่ะ...ครับ สนทนาถึงปัญหาการขาดวินัยซึ่งในปัจจุบันมีมาก โดยเฉพาะเรื่องการพูดจา ไม่สุภาพ หยาดคาย ไม่อ่อนโยน ต่อพ่อแม่ ผู้ใหญ่ คุณครู เพื่อน

๔. ครูฝึกให้พูดใหม่พร้อมกันและสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพูดจาที่สุภาพ อ่อนโยน ไพเราะถ้อยคำน้ำเสียงที่ชวนฟังว่าเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการอยากพูดอยากฟังหรือไม่ มีผลดีอย่างไรและการพูดจาไม่สุภาพ ไม่อ่อนโยนชอบพูดว่าคนอื่นมีผลเสียอย่างไร

ขั้นสอน

๕. ครูให้นักเรียนฟังและเรียนรู้จากสื่อดังนี้
 - ๕.๑ ดูหนังสือสั้นทานชาดก“เรื่องโคนันทวิสาล” (ดาว์นโหลด Youtube)
 - สรุปร่วมกันถึงประเด็นสำคัญของเรื่อง
 - ๕.๒ ครูให้นักเรียนดูนิทานประกอบภาพโคนันทวิสาล (ดาว์นโหลด Youtube)
 - ๕.๓ อ่านออกเสียงนิทานเรื่อง โคนันทวิสาลพร้อมกัน (เอกสารภาคผนวก ๒) (แหล่งที่มาของสื่อ <http://www.google.com>)
 - ๕.๓ จากกิจกรรมข้อที่ ๕.๑ - ๕.๓ นักเรียนเขียนเป็นบทละครเพื่อแสดงบทบาทสมมุติ จากเรื่องโคนันทวิสาล โดยให้ทุกคนมีบทบาท หน้าที่ในการจัดกิจกรรมการเล่นละครครั้งนี้
 - ร่วมสรุปตอบคำถามแสดงความคิดเห็นจากการแสดงละครบทบาทสมมุติ

๖. แจกใบงานที่ ๑ ให้นักเรียนสรุปข้อคิด/ตอบคำถามในใบงานที่ได้จากการเรียนรู้เรื่องโคนันทวิศาลเป็นรายบุคคลดังนี้ (เอกสารภาคผนวก ๓)

๖.๑ สรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง

๖.๒ ได้รับข้อคิดที่ดีที่ควรนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน/ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องโคนันทวิศาล

๖.๓ นักเรียนคิดว่าเราจะพูดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยนกับพ่อแม่คุณครู เพื่อนอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบประโยคการพูด

๗. แจกใบงานที่ ๒ ให้นักเรียนหา ถ้อยคำ สุภาพิต คำพังเพย สำนวนที่เกี่ยวกับการพูด และอธิบายความหมาย (ครูยกตัวอย่าง) มีรางวัลให้กับนักเรียนที่สามารถหาจำนวนคำได้มากเป็นอันดับที่ ๑ - ๕ (ตัวอย่างภาคผนวก ๔)

ขั้นสรุป

๘. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญการมีวินัยของความมีมารยาท “การพูดจาที่ไพเราะ สุภาพอ่อนโยน” ถ้าผู้ใดสามารถปฏิบัติได้เป็นนิจสม่ำเสมอจนเป็นทักษะชีวิตที่เข้มแข็งจะเป็นที่รักใคร่และพึงพอใจของคนรอบข้างหรือพูดจาด้วยส่งผลให้ทำการสิ่งใดสำเร็จได้ง่ายเป็นศักดิ์ศรีของตนเอง เป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับทุกคน

๙. เฉลยแบบฝึกจากการทำใบงานในเรื่องถ้อยคำ สุภาพิต คำพังเพย สำนวนที่เกี่ยวกับการพูดที่ควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติจากแผนภูมิ

๑๐. จัดกิจกรรมประกวด “นักเรียนมารยาทงามวาจาไพเราะ” ประจำชั้นเรียนและมอบเกียรติบัตรเงินรางวัลเป็นทุนการศึกษาของโรงเรียนในกิจกรรมวันเด็กแห่งชาติ

สื่อ/แหล่งเรียนรู้

๑. เพลงสวัสดี...เพลงทักทาย

๒. หนังสือการ์ตูนโหด จาก Youtube นิทานชาดก/นิทานประกอบภาพ/เรื่อง “โคนันทวิศาล”

๓. ใบงานที่ ๑ สรุปข้อคิด/ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่าน

๔. แผนภูมิใบความรู้ ถ้อยคำ สุภาพิต คำพังเพย สำนวนที่เกี่ยวกับการพูด และความหมาย

๕. ใบงานที่ ๒ หาถ้อยคำ สุภาพิต คำพังเพย สำนวนเกี่ยวกับการพูด

การวัดผลและประเมินผล

วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์การตัดสิน
๑. สังเกตพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับการพูด	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนเกี่ยวกับการพูด	นักเรียนผ่านระดับ “๒” ขึ้นไป
๒. สังเกตการแสดงละครบทบาทสมมติ	แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการแสดง	นักเรียนผ่านระดับ “๒” ขึ้นไป
๓. บันทึกการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นของนักเรียน	แบบบันทึกการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น	นักเรียนผ่านระดับ “๒” ขึ้นไป
๔. ตรวจสอบผลงานตามใบงานที่ ๑	แบบบันทึกการตรวจผลงานใบงานที่ ๑	แสดงความคิดเห็นได้ตรงตามประเด็นของจุดประสงค์
๕. ตรวจสอบผลงานตามใบงานที่ ๒	แบบกรอกคะแนนการตรวจผลงานใบงานที่ ๒	ตอบได้จำนวน ๕ คำ ขึ้นไปและบอกความหมายได้ถูกต้องถือว่า ผ่าน
๖. ประกวดกิจกรรม “นักเรียนมารยาทงามวาจาไพเราะ”	แบบประเมินการประกวดกิจกรรม “นักเรียนมารยาทงามวาจาไพเราะ”	ผ่านระดับ ๓ ทั้ง ๑๐ ข้อ

(ภาคผนวก ๑)

กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพลงประกอบทำทาง

เพลง สวัสดิ์

สวัสดิ์แบบไทย แล้วก็ไปแบบสากล (จีน/สิงคโปร์ ฯลฯ)
 สวัสดิ์ทุกคน แบบสากล แล้วมาแบบไทย (ซ้ำ)
สวัสดิ์ค่ะ....สวัสดิ์ครับ

ทำทางประกอบ นักเรียนลุกยืนเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากันจับมือ
 ทักทาย เริ่มร้องเพลงทำทำทางประกอบ ตามคำสั่งของเนื้อเพลง สวัสดิ์แบบไทย
 (สวัสดิ์ค่ะ/สวัสดิ์ครับ) จะไหว้ สวัสดิ์แบบสากลจับมือ/ค่านับ ฯลฯ

สวัสดิ์ทุกคน (สวัสดิ์ค่ะ/สวัสดิ์ครับ) เดินไปด้านหน้าเรื่อย ๆ แบบสากล
 แล้วมาแบบไทย จับมือ/ค่านับและไหว้

เพลงทักทายกัน

เมื่อเจอกันเรา....ยิ้มให้กัน
 เมื่อพบกันเรา.....ทักทายกัน
 ลา....ลา.....ลา ลิน.... ลา ลิน ลา
สวัสดิ์ค่ะ....สวัสดิ์ครับ (ซ้ำ)

ทำทางประกอบ นักเรียนลุกยืนเป็นวงกลมหันหน้าเข้าหากันจับมือ
 ทักทาย เริ่มร้องเพลงทำทำทางประกอบ ตามคำสั่งของเนื้อเพลง เมื่อเจอกัน
 เรายิ้มให้กัน จะยิ้ม เมื่อพบกัน ทักทายจับมือ ฯลฯ

ลา....รำหมุนตัวกลับหรือจะโยกย้ายสายสะโพกก็ได้
 (สวัสดิ์ค่ะ/สวัสดิ์ครับ)

(ภาคผนวก ๒)

นิทานเรื่อง “โคนันทิวีสาล”

นิทานชาดกที่สอดคล้องกับเบญจศีลข้อที่ ๔ ไม่พูดโกหก

ในช่วงหนึ่งแห่งกาลเวลา นานแสนนานผ่านมา มีพราหมณ์เชื้อเชิญผู้หนึ่ง
 ได้รับบริจาคลูกวัว มาจากพระราชา พราหมณ์ผู้นั้นรักใคร่เอ็นดูลูกวัวนั้นเหมือน
 เป็นบุตรแท้ๆ ของตน คอยเลี้ยงดู ให้อาหาร ทั้งข้าวต้ม ข้าวสววยอย่างดีจวบจน
 ลูกวัวนั้นเจริญเติบโตขึ้นเป็นวัวหนุ่มที่สดใสร่าเริง มีพลกำลังมหาศาล พราหมณ์
 จึงตั้งชื่อให้แก่วัวหนุ่มว่า “โคนันทิวีสาล”

โคนันทิวีสาลนั้น รู้สึกสำนึกในบุญคุณที่พราหมณ์ผู้ดูแลเลี้ยงดูตนมา
 ด้วยความลำบากยากเข็ญ ให้ตนได้สุขสบาย อย่างที่มีมิวัวใดจะเทียบได้ จึงคิด
 ที่จะตอบแทนพระคุณ วันหนึ่ง โคนันทิวีสาลจึงกล่าวกับพราหมณ์ว่า

“นะ พ่อพราหมณ์ ขอให้พ่อจงไปหาท่านเศรษฐี แล้วกล่าวว่า กำลังวัว
 ของฉันสามารถทำให้เกวียนรื้อยเล่มที่ผูกต่อเนื่องกันเคลื่อนไปได้เกิด”

เมื่อพราหมณ์ได้ยินดังนั้นจึงเดินทางไปบ้านเศรษฐี เมื่อไปถึงเขาก็กล่าว
 ขึ้นว่า

“วัวฉันสามารถทำให้เกวียนรื้อยเล่มที่ผูกต่อเนื่องกันเคลื่อนไปได้ ไม่มี
 ทางที่วัวของผู้ใดจะมีเรี่ยวแรงมากกว่าวัวของฉันแน่นอน”

เศรษฐีได้ยินดังนั้นก็ไม่เชื่อ จึงขอให้พราหมณ์แสดงกำลังให้ดู พราหมณ์
 รับคำพร้อมกล่าวว่า

“หากวัวของฉันสามารถทำได้จริงดังที่พูด ท่านจงให้ทรัพย์พันหนึ่งแก่ฉัน
 แต่หากวัวของฉันไม่สามารถทำได้ดังที่พูด ฉันก็ยินดีจะให้ทรัพย์พันหนึ่งแก่
 ท่านเอง”

เมื่อเศรษฐีรับคำ พราหมณ์จึงทำเกวียนรื้อยเล่มให้เต็มไปด้วยของหนัก
 มีทราย กรวด หิน เป็นต้น แล้วจึงผูกเกวียนเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นแถวยาว
 จากนั้นจึงอาบน้ำ เติมของหอม และสวมมาลัยที่คอให้กับโคนันทิวีสาล แล้วจึง
 เทียมวัวเข้ากับเกวียนทั้งรื้อยเล่ม ส่วนตัวพราหมณ์เอง ก็นั่งลงบนเกวียนแล้วร้องว่า

“เฮ้ย เจ้าวัวโกง เอ็งจงลากไปสิ ไหว้วโกง เอ็งจงลากไป”

ครั้นโคนันทิวีสาลได้ยิน ก็รู้สึกเศร้าเสียใจเป็นอย่างมาก จึงไม่มีพละกำลัง เพียงพอที่จะลากเกวียนให้เคลื่อนไปได้แม้แต่ก้าวเดียว แต่พราหมณ์นั้นก็ยังคงร้องขึ้นอีกว่า

“เฮ้ย เจ้าวัวโกง เอ็งจงลากไปสิ ไหว้วโกง เอ็งจงลากไป”

ฝ่ายโคนันทิวีสาลนั้น แม้ว่าจะพยายามลากเกวียนไปให้ได้ด้วยความกตัญญู หากแต่มันก็ไม่มีกำลังเพียงพอที่จะลากเกวียนไปได้แม้แต่สักครึ่งก้าว เนื่องด้วยความโศกเศร้าเสียใจในคำกล่าวของพราหมณ์ พราหมณ์ผู้เป็นเจ้าของ จึงต้องเสียทรัพย์พนหนึ่งให้แก่เศรษฐีไป

พราหมณ์นั้นเมื่อกลับมาถึงยังเรือนของตนก็ไม่เป็นอันทำอะไรได้ แต่นั่งเศร้าโศกเสียใจอยู่ ครั้นเมื่อโคนันทิวีสาลมาเห็นเข้า จึงเดินเข้าไปใกล้ แล้วถามว่า

“พ่อพราหมณ์ นั้นท่านนอนหลับอยู่หรือ”

“ฉันพ่ายแพ้มา ต้องเสียทรัพย์ไปมากมายจักให้นอนหลับลงได้อย่างไรเล่า” พราหมณ์ตอบ

“ข้าแต่พ่อพราหมณ์ ตั้งแต่ฉันอยู่มาในเรือนของท่าน ได้เคยทำสิ่งใดแตกหักบ้างหรือ”

“พ่อเอ๋ย ไม่เคยมีเลย” พราหมณ์ตอบ

“ข้าแต่พ่อพราหมณ์ ตั้งแต่ฉันอยู่มาในเรือนของท่าน ได้เคยเหยียบย่ำใครๆ บ้างหรือ”

“พ่อเอ๋ย ไม่เคยมีเลย” พราหมณ์ตอบ

“เช่นนั้น เหตุใดท่านจึงร้องเรียกฉันผู้ไม่โกงว่าโกงเล่าคำพูดของท่านนั้นเองที่เป็นสาเหตุ ให้ฉันมีอาจลากเกวียนไปได้แม้แต่ก้าวหนึ่ง ไปเถิด ท่านจงไปทำแข่งขันกับท่านเศรษฐีอีกครั้งด้วยทรัพย์สองพน ขอเพียงอย่าร้องเรียกฉันด้วยถ้อยคำว่าร้ายเท่านั้น”

เมื่อพราหมณ์รู้ดังนั้น จึงไปทำแข่งขันกับเศรษฐีอีกครั้งด้วยทรัพย์สองพน เมื่อเศรษฐีรับคำพราหมณ์จึงทำเกวียนร้อยเล่มให้เต็มไปด้วยของหนัก มีทราย กรวด หิน เป็นต้น แล้วจึงผูกเกวียนเหล่านั้นเข้าด้วยกันเป็นแถวยาว

จากนั้นจึงอาบน้ำ เติมของหอม และ สวมมาลัยที่คอให้กับโคนันทิวีสาล แล้วจึงเทียมวัวเข้ากับเกวียนทั้งร้อยเล่ม ส่วนตัวพราหมณ์เอง ก็นั่งลงบนเกวียนแล้วกล่าวว่า

“พ่องจลากไปเถิด พ่อมหาจำเรียว พ่องจนำไปเถิด พ่อมหาจำเรียว”

โคนันทิวีสาลได้ฟังคำไพเราะก็มีกำลังใจ ผุดเกวียนที่ผูกต่อเนื่องกันไปรวดเดียวจนถึงที่หมาย

เศรษฐีจึงต้องจ่ายทรัพย์สองพนให้แก่พราหมณ์ ฝ่ายชาวบ้านอื่นๆ ที่มาชมการแข่งขันก็ได้มอบทรัพย์ให้แก่โคนันทิวีสาลเป็นอันมาก และโคนันทิวีสาลก็ได้มอบทรัพย์สมบัตินั้นให้แก่พราหมณ์ทั้งหมด พราหมณ์นั้นอาศัยโคนันทิวีสาล จึงได้ทรัพย์เป็นอันมาก และอยู่อย่างสงบสุขตลอดชีวิต

(ภาคผนวก ๓)

กิจกรรมสรุปข้อคิด/ตอบคำถามที่ได้จากการเรียนรู้
เรื่อง โคนันทิวาสล

คำชี้แจง ให้นักเรียนอธิบายตอบคำถามดังต่อไปนี้

๑. สรุปประเด็นสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ข้อคิดที่ควรนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ประโยชน์ที่ได้จากเรื่องโคนันทิวาสล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๔. นักเรียนคิดว่าเราจะพูดจาไพเราะ สุภาพอ่อนโยนกับ พ่อแม่ คุณครู
เพื่อนอย่างไร ยกตัวอย่างประกอบประโยคการพูด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ถ้อยคำ	ความหมาย	สำนวน	ความหมาย
ปากหวาน	พูดจาไพเราะ	มธุรสวาจา	พูดจาไพเราะ
เย็นหู	พูดจาไพเราะ นุ่มนวล ฟังแล้วรื่นหู	เสียงอ่อน เสียงหวาน	น้ำเสียงที่ไพเราะ
ลิ้นทอง	พูดจาคล่องแคล่ว ไพเราะ น่าฟัง	ปากเป็นเอก เลขเป็นโท	การพูดจาสำคัญ กว่าวิชาหนังสือ
วัดคุ่วท	ผู้กล่าวไพเราะ	ปากเปี้ยก ปากแฉะ	กล่าวตักเตือน ซ้ำแล้วซ้ำเล่าก็ยัง ไม่ได้ผลตามที่ มุ่งหมาย
คำสร้อย	คำพูดที่มีวลีลงท้าย เพื่อความไพเราะ บทกลอน	ปากไม่สิ้น กลิ่นน้ำมัน	ยัง是孩子
		ปากคนยาวกว่า ปากกา	คนสามารถแพร่ข่าว ได้เร็วกว่ากา
สละสลวย	การเรียบเรียง เนื้อถ้อยความสำนวน กลมกลื่น ไพเราะ รื่นหู หรือบทความ ที่มีสำนวนสละสลวย	ปากฉีกถึงใบหู	พูดเยอะมาก พูดจนเบื่อ พูดซ้ำแล้วซ้ำอีก
หยดย้อย	ไพเราะจับใจ สำนวน หยดย้อยสำเนียง ไพเราะ	ปากตำแย	ปากอยู่ไม่สุข ชอบพูด ชอบฟ้อง

ถ้อยคำ	ความหมาย	สำนวน	ความหมาย
ม่วน	ภาษาอีสานถ้าเป็น การพูด พูดได้ดี ไพเราะ น่าฟัง	ปากปราศรัย น้ำใจเชือดคอ	พูดดีแต่ใจคิดร้าย
ปากโป้ง	ชอบพูดเปิดเผยสิ่ง ที่ไม่ควรออกมา	ปากว่าตาขยิบ	พูดอย่างหนึ่ง แต่ทำอีกอย่างหนึ่ง
พิเราะ	พูดไพเราะ พูดเพราะ	ปากว่ามือถึง	พอพูดก็ทำเลย
ปากปลาร้า	ชอบพูดหรือด่า ด้วยคำหยาบคาย	ปากหวาน กันเปรี้ยว	พูดจาอ่อนหวาน แต่ไม่จริงใจ
ปากมาก	พูดมาก ซ้ำๆ ซากๆ	ปากหอยปากปู	ชอบนินทาแม้จะเป็น เรื่องเล็กน้อย
ปากสว่าง	ชอบพูดเปิดเผย เรื่องของผู้อื่น	ฮ่องปากแตก หมายถึงปากโป้ง	เก็บความลับไม่อยู่, ชอบนำความลับ ของผู้อื่น ไปโฆษณา
ปากหนัก	ไม่มีใครพูดขอร้อง ต่อใครๆ ไม่ใคร่ ทักทายใคร	ปลาหมอ ตายเพราะปาก	คนที่พูดพล่อย จนได้รับอันตราย
น้ำท่วมปาก	พูดไม่ออกเพราะ เกรงจะมีภัยแก่ตน หรือผู้อื่น	พรางัดปาก ไม่ออก	นิ่ง, ไม่ค่อยพูด, ไม่ช่างพูด
ปากเบา	ไม่ค่อยพูด ไม่ชอบฟ้อง	ละเลงขนมเบื้อง ด้วยปาก	ละเลงขนมเบื้อง ด้วยปาก
ปากจืด	พูดก้าวร้าว ชอบด่าว่าคนอื่น	อ้าปาก ก็เห็นลิ้นไก่	รู้เท่าทันคำพูด ที่พูดออกมา

ชื่อกิจกรรม

คุณได้สิทธินั้นเดี๋ยวนี้

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

การมีมารยาท

พฤติกรรมบ่งชี้

ยกมือถาม - ตอบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และมารยาท ในการยกมือถาม - ตอบ
2. เพื่อฝึกให้นักเรียนยกมือถาม-ตอบ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. ให้นักเรียนชม Youtube/วีดิทัศน์การประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมประชุมตามประเด็นในข้อ ๒.๑ - ๒.๕
2. อภิปรายร่วมกัน ตามประเด็นในใบงานต่อไปนี้
 - ๒.๑ บรรยาการการประชุม เป็นอย่างไร
 - ๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม
 - ๒.๓ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้เข้าร่วมประชุม
 - ๒.๔ มารยาทการประชุมเป็นอย่างไร
 - ๒.๕ มารยาทในการยกมือถาม - ตอบ
๓. ครูสรุปการอภิปรายโดยใช้เอกสารใบความรู้เรื่อง มารยาทในการประชุม แนวปฏิบัติในการยกมือ และการยกมือถาม ตอบ แสดงถึงการมีมารยาท และวินัย
๔. สร้างข้อตกลงร่วมกัน เช่น ในการเรียน การปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนจะได้สิทธิในการถาม - ตอบ นักเรียนต้องยกมือก่อนและจะไม่ได้รับอนุญาตให้ถาม - ตอบ ถ้าไม่ยกมือ ฯลฯ

๕. ให้นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลง และติดตามประเมินผลทุกสัปดาห์ โดยครูประจำชั้นและครูผู้สอน

๖. ยกย่องชมเชยผู้ที่ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอเป็นกิตติคุณโดยมอบเกียรติคุณบัตร เมื่อสิ้นปีการศึกษา

สื่อที่ใช้/นวัตกรรม

๑. Youtube/วีดิทัศน์ การประชุมสภาผู้แทนราษฎร หรือการประชุมในองค์กรต่างๆ
 - การประชุมสภาผู้แทนราษฎร - Youtube
 - การประชุมสภาผู้แทนราษฎรชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๓ ครั้งที่ ๑๔ (สมัยสามัญทั่วไป) - Youtube
๒. ใบงาน ประเด็นการอภิปราย ๕ ประเด็น
๓. ใบความรู้ เรื่อง มารยาทการประชุม

การวัดและประเมินผล

วิธีการ

สังเกตพฤติกรรมการยกมือถาม - ตอบ

เครื่องมือ

แบบสังเกตพฤติกรรมการยกมือถาม - ตอบ

เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนได้คะแนนผ่านระดับ “ดี” ขึ้นไป

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

สามารถจัดบทบาทสมมุติการประชุมสภานักเรียน ฯลฯ ประกอบการสอนเพิ่มเติมจากการชม Youtube ได้

แบบสังเกตพฤติกรรมการยกมือถาม - ตอบ

- ชั้น ☐ อนุบาลปีที่.....จำนวนนักเรียน.....คน
☐ ประถมศึกษาปีที่.....จำนวนนักเรียน.....คน
☐ มัธยมศึกษาปีที่.....จำนวนนักเรียน.....คน

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่นักเรียนปฏิบัติ

ที่	ชื่อ - สกุล	พฤติกรรมการยกมือถาม - ตอบ		
		ปฏิบัติทุกครั้ง (๓)	ปฏิบัติบ่อยครั้ง (๒)	ปฏิบัติน้อยครั้ง (๑)
สรุป		(คน)	(คน)	(คน)

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
 ครูประจำชั้น/ครูผู้สอน

ใบงาน ประเด็นการอภิปราย

๑. คำชี้แจง

- ๑.๑ นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน จำนวน ๕ กลุ่ม
- ๑.๒ แต่ละกลุ่มเลือกประธาน และเลขานุการ
- ๑.๓ แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาจับสลากประเด็นการอภิปรายกลุ่มละ ๑ ประเด็น
- ๑.๔ ใช้เวลาในการอภิปราย ๑๐ นาที
- ๑.๕ แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการอภิปรายตามประเด็นที่ได้รับกลุ่มละ ๓ - ๕ นาที
- ๑.๖ กลุ่มที่ไม่ได้รายงานต้องช่วยเติมเต็มผลการอภิปรายของกลุ่มอื่นให้สมบูรณ์

๒. ประเด็นการอภิปราย

- ๒.๑ บรรยากาศการประชุม เป็นอย่างไร
- ๒.๒ การปฏิบัติหน้าที่ของประธานในที่ประชุม
- ๒.๓ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้เข้าร่วมประชุม
- ๒.๔ มารยาทการประชุมเป็นอย่างไร
- ๒.๕ มารยาทในการยกมือถาม - ตอบ

ใบความรู้ เรื่องมารยาทในการประชุม

มารยาทในการประชุมทุกๆ เรื่องผู้เข้าร่วมประชุมควรมีมารยาทเกี่ยวกับการประชุม ดังนี้

๑. ตรงต่อเวลา
๒. ศึกษาหัวข้อการประชุมเตรียมรายละเอียดเพื่อการประชุม
๓. พฤติกรรมที่แสดงออกต้องสุภาพ
๔. ให้เกียรติประธานในที่ประชุม
๕. ต้องขออนุญาตพูดโดยยกมือขึ้นเหนือศีรษะเสมอ
๖. พยายามหลีกเลี่ยงการพูดตำหนิ
๗. หากประสงค์จะคัดค้านให้ถือหลักว่าไม่ให้ผู้อื่นได้รับความอับอาย
๘. หากที่ประชุมมีมติอย่างใดอย่างหนึ่งต้องให้เกียรติที่ประชุมและปฏิบัติตาม
๙. ไม่นำรายละเอียดการอภิปรายซึ่งเป็นการพิจารณาจากที่ประชุมไปแสดงภายนอกในลักษณะไม่เห็นด้วย
๑๐. ถ้าที่ประชุมมีมติเป็นอย่างใด โดยมารยาทแล้วต้องยอมรับตามนั้น
๑๑. พูดหรือแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยให้ที่ประชุมหาทางออกและช่วยให้ได้มติตามวัตถุประสงค์
๑๒. รักษาความลับของที่ประชุมและสิ่งที่พิจารณากันในที่ประชุม

ชื่อกิจกรรม

โทรศัพท์ของเราใช้อย่างไรให้มีมารยาท

สอดคล้องกับตัวชี้วัด

ด้านการมีมารยาท

พฤติกรรมบ่งชี้

ไม่ใช่เครื่องมือสื่อสารขณะที่ครูสอน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความตระหนักด้านการมีมารยาทในการใช้เครื่องมือสื่อสาร
๒. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนด้านการมีมารยาทเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือสื่อสาร

ขั้นตอนการจัดกิจกรรม

ขั้นสร้างความตระหนัก

๑. ครูเล่ากรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กหญิงกระต่ายผู้นำสงสาร” ให้นักเรียนฟังประมาณ ๑ - ๒ เที้ยว (หรือมากกว่า ตามความเหมาะสม)

ขั้นทบทวนความเข้าใจใส่ใจจิตสำนึก

๒. เมื่อครูเล่าจบแล้ว ครู ให้นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องราวทั้งหมดเพื่อทบทวน

๓. หาอาสาสมัครแสดงบทบาทสมมุติ กรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กหญิงกระต่ายผู้นำสงสาร” และจัดเวลาให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมุติให้เพื่อนๆ ได้รับชม

๔. ให้นักเรียนร่วมกันแสดงบทบาทสมมุติตามกรณีตัวอย่างเรื่อง “เด็กหญิงกระต่ายผู้นำสงสาร”

ขั้นสร้างทางเลือก

๕. เมื่อการแสดงบทบาทสมมุติจบ แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน ๔ คน

๖. ครูเตรียมคำถามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันตอบ จำนวน ๓ ข้อ ดังนี้

(๑) เหตุการณ์ของเด็กหญิงกระต่ายมีอะไรบ้าง

(๒) การกระทำของเด็กหญิงกระต่ายส่งผลเสียแก่ตนเอง และผู้อื่นอย่างไร

(๓) ถ้านักเรียนเป็นเด็กหญิงกระต่ายนักเรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างไรบ้างให้นักเรียนเขียนเป็นวิธีการปฏิบัติที่ดี และถูกต้อง ไม่น้อยกว่า ๒ วิธี เช่น ไม่พกพาโทรศัพท์มาโรงเรียน ไม่ใช้โทรศัพท์ขณะที่ครูสอน ฯลฯ

๗. นักเรียนทุกกลุ่มเขียนคำตอบลงในกระดาษแผ่นใหญ่ ส่งตัวแทนไปนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ขั้นเลือกวิธีการที่เหมาะสมสู่การปฏิบัติ

๘. ครูตัดกระดาษสีเป็นรูปหัวใจขนาดใหญ่ประมาณ ๔-๕ นิ้ว ให้ทุกกลุ่ม กลุ่มละ ๒ แผ่นนักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนคำว่า “นักเรียนขอสัญญาว่าจะ.....”

๙. ให้นักเรียนทุกกลุ่มเลือกแนวทางแก้ปัญหาให้เด็กหญิงกระต่าย กลุ่มละ ๒ ข้อ นำข้อความที่เลือกมาเขียนในกระดาษรูปหัวใจ แผ่นละ ๑ ข้อความ โดยเขียนต่อจากข้อความ “นักเรียนขอสัญญาว่าจะ.....”

๑๐. ให้นักเรียนทุกคนอ่านข้อความที่กลุ่มเลือกพร้อมกันทีละกลุ่ม ดังกๆ ให้เพื่อนๆ ได้ยิน แล้วนำกระดาษรูปหัวใจไปติดไว้ที่มุมข้อตกลงในห้องเรียน และยึดถือเป็นแนวปฏิบัติของทุกคนตลอดไป

ขั้นสรุปองค์ความรู้สู่การปฏิบัติที่ถูกต้องในชีวิตประจำวัน

ครูสรุปพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมจากกรณีตัวอย่าง นำความคิดเห็นของนักเรียนในชั้นสร้างทางเลือกมาเป็นแนวคิดในการใช้โทรศัพท์ให้ถูกต้องตามกาลเทศะ และมีประโยชน์ พร้อมทั้งแนะนำนักเรียนให้มีมารยาทในการใช้เครื่องมือสื่อสารทุกชนิด

ขั้นติดตามและประเมินผล

๑๑. ครู และนักเรียนร่วมกันสังเกตพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียนของทุกคน

๑๒. ครูจัดทำกล่องร้องเรียน ให้นักเรียนร้องเรียนพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของเพื่อนร่วมห้องเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการติดตามข้อมูลจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคลต่อไป

๑๓. ครู สรุปผลการประเมินนักเรียนจากการสังเกตพฤติกรรมจริงของนักเรียนเป็นรายบุคคล และนำไปเป็นข้อมูลส่วนหนึ่งในการบันทึกผลความมีวินัยระดับห้องเรียน

สื่อ และอุปกรณ์ การเรียนการสอน

๑. กรณีตัวอย่าง เรื่อง “เด็กหญิงกระต่ายผู้นำสงสาร”
๒. กระดาษปรู๊ฟ เท่าจำนวน กลุ่มนักเรียนหรือจะใช้กระดาษอย่างอื่นก็ได้ตามความเหมาะสม
๓. กระดาษชาร์ตสี ตัดเป็นรูปหัวใจ ขนาด ๔ - ๕ นิ้ว กลุ่มละ ๒ แผ่น
๔. ปากกาเคมี เท่าจำนวนกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ ๒ - ๓ สี

การวัดและประเมินผล

วิธีการ

๑. ครู สังเกตพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ของนักเรียนเป็นรายคน และสืบเสาะหาข้อมูลจริงตามข้อร้องเรียนของนักเรียนเป็นรายคนตามความเป็นจริง
๒. นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินโดยเขียนร้องเรียนใส่กล่องร้องเรียนประจำห้องเรียน
๓. ครูบันทึกความถี่ของการละเมิดข้อตกลงในห้องเรียนในส่วนของการมารยาทในการใช้โทรศัพท์ในห้องเรียนและในเวลาเรียนของนักเรียนเป็นรายคนจากข้อมูลจริงของการสังเกต และข้อมูลจริงจากการร้องเรียน

๔. บันทึกผลการประเมินนักเรียนเป็นรายคน

เครื่องมือ

๑. แบบสังเกตพฤติกรรมการใช้โทรศัพท์ของนักเรียน
๒. แบบเขียนข้อร้องเรียน

๓. แบบบันทึกความถี่ของการละเมิดข้อตกลงในห้องเรียน

๔. แบบบันทึกผลการประเมินนักเรียนเป็นรายคน

เกณฑ์การตัดสิน

นักเรียนผ่านการประเมิน ระดับ ๒ ขึ้นไป

เกณฑ์การให้คะแนน

ไม่ละเมิดข้อตกลงในการใช้โทรศัพท์ในห้องเรียน หรือในเวลาเรียน

ได้ระดับ ๓

ละเมิดข้อตกลงในการใช้โทรศัพท์ในห้องเรียน หรือในเวลาเรียน ๑ - ๒ ครั้ง

ได้ระดับ ๒

ละเมิดข้อตกลงในการใช้โทรศัพท์ในห้องเรียน หรือในเวลาเรียน ๓ - ๔ ครั้ง

ได้ระดับ ๑

ละเมิดข้อตกลงในการใช้โทรศัพท์ในห้องเรียน หรือในเวลาเรียนมากกว่า

๔ ครั้ง ได้ระดับ ๐

กรณีตัวอย่างด้านความมีมารยาท

เด็กหญิงกระต่ายผู้นำสงสาร

เด็กหญิงกระต่ายเป็นลูกของข้าราชการมีฐานะปานกลาง กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เธอเป็นเด็กที่ตั้งใจเรียนหนังสือมีผลการเรียนดีมาโดยตลอด ผลการสอบของเด็กหญิงกระต่ายจะอยู่ลำดับต้นๆอยู่เสมอ ด้วยความเป็นคนเก่งในสายตาเพื่อนๆ และมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงเธอจึงเป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

วันหนึ่ง เมื่อกระต่ายอายุได้ ๑๒ ขวบ กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ กระต่ายเห็นเพื่อนรุ่นพี่ข้างบ้านมีโทรศัพท์รุ่นใหม่ใช้ซึ่งสามารถทำกิจกรรมทางอินเทอร์เน็ตได้หลายอย่าง เธออยากได้จึงรบเร้าพ่อแม่หลายครั้งให้ซื้อให้เธอด้วย

เด็กหญิงกระต่าย “แม่จ๋า หนูอยากได้ โทรศัพท์ โทรศัพท์ไอโฟน รุ่นนั้นค่ะ”

แม่ กล่าวว่า “แต่ราคามันสูงมากเลยนะ สองหมื่นกว่าบาทแพงเกินไป”

เด็กหญิงกระต่าย “แต่โทรศัพท์รุ่นนี้มีประโยชน์หลายอย่างนะคะแม่ เล่นเฟซ เล่นไลน์ ก็ได้”

แม่ กล่าวว่า “นั่นแหละ การทำอะไรๆ ได้หลายอย่างนั่นแหละ ที่อาจจะทำให้หนูเสียเวลา เสียประโยชน์”

เด็กหญิงกระต่าย “โธ่แม่คิดมากไปเอง หนูไม่ทำอะไรให้เสียหายหรอกค่ะ แม่ไม่ต้องกลัว ”

กระต่ายรบเร้าให้แม่ซื้อโทรศัพท์ให้หลายครั้งหลายคราจนแม่ใจอ่อนจึงจำใจต้องซื้อโทรศัพท์รุ่นที่เธอต้องการ ให้เธอ ๑ เครื่อง เธอพกโทรศัพท์ไปโรงเรียนทุกวัน

เด็กหญิงน้อย “นี่กระต่าย เธออย่าใช้โทรศัพท์ในเวลาเรียนได้ไหม เสียงโทรศัพท์ของเธอรบกวนคนอื่น”

กระต่าย “นี่มันสิทธิส่วนตัวของฉัน คนอื่นไม่เกี่ยวและฉันก็ปิดเสียง แล้วด้วย ไม่เห็นน่ารำคาญตรงไหน”

เด็กหญิงน้อย “แต่ข้อตกลงของห้องเราห้ามใช้โทรศัพท์ในห้องเรียน ด้วยนะ”

กระต่าย “นี่มันสิทธิส่วนตัวของฉัน คนอื่นไม่เกี่ยวฉันจะใช้โทรศัพท์ ใครจะทำไม”

ต่อมา นิสัย และพฤติกรรมของกระต่ายเปลี่ยนไป

๑. เธอไม่ทำตามระเบียบข้อตกลงของห้องเรียน และโรงเรียน

๒. สัญญาณโทรศัพท์ของเธอ เป็นที่รำคาญของเพื่อนร่วมห้อง เมื่อครู ตักเตือน เธอก็ปิดสัญญาณเสียง แต่แอบเล่นเฟส เล่นไลน์ ในขณะที่ครูสอนทุกวัน

๓. เธอไม่สามารถตอบคำถามของครูได้เนื่องจาก ไม่ได้ฟังในสิ่งที่ครูสอน เพราะมัวแต่เล่นเฟสเล่นไลน์ในขณะที่ครูสอน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ อย่าง น่าประหลาดใจ

๔. เพื่อนๆ ไม่ยอมรับในความสามารถของเธออีกต่อไปเธอมีความคิดว่า ห้องเรียนไม่น่าอยู่ เพื่อนไม่น่าคบ เธอจึงขาดเรียนบ่อย และในที่สุดเธอหายไป จากห้องเรียนในต้นเทอมที่ ๒ ของการเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ โดยไม่มีใคร ทราบว่าเธอหายไปไหน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. ๒๕๔๒. การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของเด็กไทย ด้านความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง. พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์การศาสนา.
- _____. ๒๕๔๒. แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะดี เก่ง มีสุข. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์การศาสนา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๔. แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๖. แนวทางการประเมินคุณธรรมจริยธรรมของ ผู้เรียน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๕๗). กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. ๒๕๕๖. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕. กรุงเทพฯ. องค์การ รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กลุ่มยุทธศาสตร์และแผนประชาสัมพันธ์ สำนักโฆษกรัฐบาลไทย. ๒๕๕๙. นายกรัฐมนตรีมอบโอวาทให้เด็กทุกคนมีความรู้ เคารพพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ ทำตามค่านิยม ๑๒ ประการ ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์. (Online). <http://www.thaigov.go.th/index.php/th/government-th1/item/89052-id89052.html>. ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.
- ครูบ้านนอก.com. ๒๕๕๙. สารนายกรัฐมนตรีนาย สาน รณว.ศธ. เนื่องในโอกาส “วันเด็กแห่งชาติ” ประจำปี ๒๕๕๙. (Online). <http://www.krooban-nok.com/article-77611-สารนายกรัฐมนตรีนาย-สาน-รณว.ศธ.-เนื่องในโอกาส-วันเด็กแห่งชาติ-ประจำปี-2559.html>. ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.
- คำรณ วาปี. ๒๕๔๗. “แนวทางการเสริมสร้างวินัยของโรงเรียนบ้านพุตุม อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี”. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ชมรมพุทธศาสตร์สากล. ๒๕๕๗. ๕ ห้องชีวิต ฉบับ “ทางก้าวหน้า. นครปฐม. บริษัท รุ่งศิลป์การพิมพ์ จำกัด.

พงษ์ศักดิ์ เชื้อศิริ. ๒๕๔๗. การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนท่ามะไฟหวาน อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. รายงาน การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระอัครเดช ญาณเตโช. ๒๕๕๙. **หน้าที่พลเมืองตามแนวทางพระพุทธศาสนา.** (Online). [http://www.stou.ac.th/study/sumrit/5-58\(500\)/page2-5-58\(500\).html](http://www.stou.ac.th/study/sumrit/5-58(500)/page2-5-58(500).html). ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). ๒๕๕๐. พิมพ์ครั้งที่ ๔. **วินัย : เรื่องใหญ่กว่าที่คิด.** กรุงเทพฯ. บริษัท พิมพ์สวย จำกัด.

เพชร ยอดบุญนอก. ๒๕๔๗. **การเสริมสร้างพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียน โรงเรียนบ้านวังม่วง อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา.** รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ราชบัณฑิตยสถาน. ๒๕๔๖. **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๖.** กรุงเทพฯ. นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.

วิบูล โพธิ์นาง. ๒๕๕๐. **สิทธิและหน้าที่ ทุกคนต้องควรหรืออยากจะมี.** (Online). http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=639&read=true&count=true. ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙.

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ๒๕๔๐. **การเสริมสร้างวินัย : คู่มือแนวทางปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. ๒๕๕๔. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาปฐมวัย (๒ - ๕ ปี).** สมุทรปราการ. ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. ๒๕๕๔. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.** สมุทรปราการ. ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

สุรางคนางค์ ปัญสังกา. ๒๕๕๑. **การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างวินัย ในตนเองของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล ๗ รสไฟสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี.** การศึกษาค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สุวิมล ว่องวานิช และนางลักษณ์ วิรัชชัย. ๒๕๔๓. **รายงานผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัย และกระบวนการที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมระดับบุคคลเพื่อมุ่งความสำเร็จของส่วนรวมของนักศึกษามหาวิทยาลัย : การศึกษาเชิงปริมาณและคุณภาพ”.** กรุงเทพฯ. ภาควิชาวิจัยศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Ausubel, D.P. 1972. **Ego Development and the Personality.** 3rd. New York : Grune and Stration, Inc.

Hurlock, E.B. 1984. **Child Development.** New York : McGraw-Hill Book Company.

Mowrer, O.H 1950. **Learning Theory and Personality Dynamics.** New York : Ronald Press. MGR.

Online. ๒๕๕๙. “**บ๊ักตุ๋**” ร่วมไหว้ครู ฝากปลูกฝังวินัย เพิ่มสอบอัตรานัยช่วยเด็ก คิดเป็น รับปากแก้ปัญหาครู (Online). <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9590000005379>, ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

Peck, R.F., Havighurst, R.J. and others. 1960. **The Psychology of Character Development.** New York : John Wiley and Son, Inc.

Sheviakov, G.V. & Fritz, R. 1955. **Discipline for Today's Children and Youth.** Washington D.C. : National Education Association.

Valett, R.E. 1986. “**Effective discipline : 10 Steps to successful performances**”. Resources in Educational Resources Information Center. 21(4) : 109.

Wallace, S. 2009. **A Dictionary of Education.** Oxford : Oxford University Press.

คณะกรรมการ

จัดทำคู่มือการสร้างคนให้มีวินัย ฐานที่

ที่ปรึกษา

๑. นายการุณ สกุลประดิษฐ์
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๒. นายบุญรักษ์ ยอดเพชร
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นายพิธาน พื้นทอง
ที่ปรึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นายชลิต โพธิ์นคร
ผู้เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คณะกรรมการ

๑. นางสาวสรเสริญ สุวรรณธ์ ข้าราชการบำนาญ
๒. นายมนต์ชัย ม่วงศรีศักดิ์ ข้าราชการบำนาญ
๓. นางจันทจุฑา ชูโตศรี นักวิชาการศึกษา สพม. เขต ๓๙
๔. นายณัฐพล คุ่มวงศ์ นักวิชาการศึกษา สพป.มหาสารคาม เขต ๓
๕. นางลาวัลย์ ตรีเนตร ผอ.กลุ่มนิเทศฯ สพป.สมุทรปราการ เขต ๑
๖. นางกนกธาสร์ พรรณสุขศรี ศึกษาธิการ สพป.สมุทรปราการ เขต ๑
๗. นางสาวรัชนิวัลย์ จุลบาท ศึกษาธิการ สพป.กรุงเทพมหานคร
๘. นายธนบดีพิพัฒน์ ดำนิล ศึกษาธิการ สพป.นครสวรรค์ เขต ๓
๙. นางรวีสา สมานรักษ์ ศึกษาธิการ สพม. เขต ๒
๑๐. นายทองคุณ หนองพร้าว ศึกษาธิการ สพม. เขต ๓๒
๑๑. นายพีระวัฒน์ เสวตพัชร ศึกษาธิการ สพม. เขต ๓๒

๑๒. นางนปภา ศรีเอียด ศึกษาธิการ สพป.ปัตตานี เขต ๒
๑๓. นางภาวณา นัครามนตรี ศึกษาธิการ สพป.ปัตตานี เขต ๒
๑๔. นายจิรศักดิ์ รสือชา ศึกษาธิการ สพป.สุโขทัย เขต ๒
๑๕. นางธนพรรณ รอดกำเหนิด ศึกษาธิการ สพป.พิจิตร เขต ๑
๑๖. นางณัฐพร พ่วงเพื่อง ศึกษาธิการ สพป.พิษณุโลก เขต ๓
๑๗. นางอุรียา พรหมพุ่มพฤษ ศึกษาธิการ สพป.ชัยนาท
๑๘. นายพิศุทธิ์ กิตติศรีวรพันธ์ ผอ.ร.ร.บ้านท่าอุเทน สพป.นครพนม เขต ๒
๑๙. นางสาวอังค์ มั่งคั่ง ผอ.ร.ร.บ้านเกาะโพธิ์ (วันครู ๒๕๐๐) สพป.ชลบุรี เขต ๒
๒๐. นางเพ็ญศรี ศรีสุนารถ ผอ. ร.ร.บ้านเขาทุ่ง สพป.มหาสารคาม เขต ๒
๒๑. นางนิรมล บัวเนียม ผอ. ร.ร.วัดเจ้ามูล สพป.กรุงเทพมหานคร
๒๒. นายเสวก บุญประสพ ผอ. ร.ร.ดงข้อมพิทยาคม สพป.ตาก เขต ๑
๒๓. นายทวีวัฒน์ เชื้อนาค ผอ.ร.ร.ชุมชนวัดจันทนกะพ้อ สพป.ปทุมธานี เขต ๑
๒๔. นายณรงค์ โสภา ผอ.ร.ร.วัดศรีสาคร สพป.สิงห์บุรี
๒๕. นายสาโรช สัมฤทธิ์กุล ผอ.ร.ร.วัดใหม่นครบาล (น้อย ไวนิชกุลสงเคราะห์) สพป.ราชบุรี เขต ๑
๒๖. นายสามารถ กองโชค ผอ.ร.ร.วัดนาค สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒๗. นางจุฑามาศ รอดภัย ผอ.ร.ร.วัดใหญ่ชัยมงคล(ถาวนารังสี) สพป.พระนครศรีอยุธยา เขต ๑
๒๘. นายธำปณัฐ อุดมศรี ครู ร.ร.ตาคีประชาสรรค์ สพม. เขต ๔๒
๒๙. นางสาวณัฐยา นวไตรลาภ ครู ร.ร.บางคล้าพิทยาคม สพม. เขต ๖

คณะกรรมการส่วนกลาง

๑. นายธัญญา เรืองแก้ว รอง ผอ.สวก.
๒. นายภูธร จันทะหงษ์ ปุณยจรัสธำรง ผอ.กลุ่มบริหารทั่วไป สนก.
๓. นายพนัส บุญวัฒนสุนทร นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ สกก.
๔. นางกชพร นวลสุวรรณ นักจัดการงานทั่วไปชำนาญการพิเศษ สกบ.
๕. นางนวลจันทร์ ปกป้อง นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สมป.
๖. นางจันทรา สนธิสอาด นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สศศ.
๗. นางสาวศิณัญญา ศรีเกตุ นักวิชาการศึกษาชำนาญการ สพก.จชต.
๘. นายวรศักดิ์ วัชรกำธร ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ศนฐ.
๙. นายจักรพงษ์ วงศ์อ้าย นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สนก.
๑๐. นายदनัย หอมพนา นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สวก.
๑๑. นายวชิระ ชัยสุนทร นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ สวก.
๑๒. นายอรุณ กุบแก้ว นักทรัพยากรบุคคลปฏิบัติการ กพร.
๑๓. นายชัยสิทธิ์ วิจิตร นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สนก.
๑๔. นางสาวณัฐธิดา เนตรสว่าง นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ สนก.
๑๕. นางสุจิตรา พิชัย เจ้าพนักงานธุรการ สนก.
๑๖. นางสาวศรัญญา โชติ พนักงานบันทึกข้อมูล สนก.
๑๗. นายบุญช่วย เสมศักดิ์ พนักงานธุรการ สนก.
๑๘. นางเนตรทราย แสงธูป พนักงานธุรการ สนก.
๑๙. นางสาวมณิกา จิตสอาด เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนก.
๒๐. นายสหัสพล ชรบัณขิต เจ้าหน้าที่บริหารทั่วไป สนก.
๒๑. นางสาวนันทพร สุหนดต์ เจ้าหน้าที่ธุรการ สมป.

